

Rəhmli və Mərhəmətli Allahın adı ilə

GƏLİN QURANI ASAN YOLLA BAŞA DÜŞƏK

DƏRSLİK

Bu kurs sadə lakin çox effektiv bir kursdur. 300 sözü (Quranda 78,000 sözdən 55,000 (70% yaxın) dəfə təkrarlanan), gündəlik və çox oxunan ayə və zikrləri əhatə edir

Cəmləşdirib

Dr. Əbdüləziz Əbdurrəhim

Direktor, Understand Qur'an Academy, Heydərabad

Yoxlanıb

Dr. Səyid Şah Taqiyuddin Əhməd Əl-Firdovsi Ən-Nədvi Əl-Məniri

Ərəb və İslam Tədrisi şöbəsinin müdiri, İİS, Dəmmam şəhəri, Səudiyyə Ərəbistan Krallığı

və

Dr. Əbdul-Muaz

(Məzun, Cəmia Nizamiyə, Ph.D. Osmania Universiteti, Heydərabad)

Mühazirəçi, Ərəb şöbəsi, Deli Universiteti

tərəfindən

Tərcümə

Bəkirova Nigar

Hyderabad, India

www.understandquran.com

Understand Qur'an Academy – Hyderabad, INDIA

www.understandquran.com

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	v
Müqəddimə	vii
Bu kursun nadir xüsusiyyətlərindən	viii
ƏN VACİB OLAN: Bu kitabdən Necə Faydalanmaq Olar?	ix
İxtisarlər və rəmlər siyahısı	xii

I. GÜNDƏLİK TILAVƏT					
Əl-Fatihə və son on surə					
Dərs	Danışıq Ərəb Dili	Qrammatika		Əsas Dərs	Səhifə
1	*	هُوَ، هُمْ		SURƏ 1: ƏL-FATIHE	1
2	*	هُوَ مُسْلِمٌ، هُمْ...		SURƏ 1: ƏL-FATIHE	2
3	*	رَبِّهِمْ، رَبِّهِمْ		SURƏ 105: ƏL-FİL	3
4	*	دِينُهُ، كِتَابُهُ		SURƏ 106: QUREİŞ	4
5	*	لَهُ... فَعَلٌ		SURƏ 107: ƏL-MƏUN	5
6	*	مِنْهُ... فَعَلٌ		SURƏ 108: ƏL-KÖVSƏR	6
7	*	عَنْهُ... يَفْعَلُ		SURƏ 109: ƏL-KƏFİRÜN	7
8	*	مَعَهُ... يَفْعَلُ		SURƏ 110: ƏN-NASR	8
9	*	فِيهِ... أَفْعَلُ		SURƏ 111: ƏL-LƏHƏB	9
10	*	بِهِ... فَاعِلٌ		SURƏ 112: ƏL-İXLAS	10
11	*	عَلَى... فَعَلٌ		SURƏ 113: ƏL-FƏLƏQ	11
12	*	إِلَى... فَعَلْتُ		SURƏ 114: ƏN-NƏS	12
Namaza aid dua və zikrlər					
13	*	عِنْدَ... فَتَحَ		1a, 1b, Dəstəməzdan əvvəl, sonra	13
14	*	جَعَلَ		2-4. Azandan sonra, İqamə, Açılış duası	14
15	*	نَصَرَ		5-7. Rükü və səcdə zikrləri	15
16	*	ذَكَرَ عِبَادَ		8. Təşəhhüd	16
17	*	كَفَرَ		9. Salavat	17
18	*	ضَرَبَ، ظَلَمَ		10-11. Salamdan əvvəl dualar	18
19	*	سَمِعَ، عَلِمَ، عَمِلَ		12. Namazdan sonra olan zikrlər	19
20	*	ضَلَّ، ظَنَّ		13. Qunut duası	20
21	*	وَعَدَ، وَعَدَ		14. Əlavə Qunut duası	21
Müxtəlif Dualar					
22	*	قَالَ، كَانَ		1. Seyyidul İxtiğfar	22
23	*	زَادَ		2-4. Yatanda, oyanarkən, ayaq yoluna gedərkən	23
24	*	دَعَا، هَدَى، حَشَى		5-9. Ayaq yolundan çıxanda, geyinəndə, yeyəndə, evdən çıxanda	24
25	*	أَمَرَ، رَأَى		10-11. Evə girəndə, məscidə gedəndə	26
26	*	أَتَى، شَاءَ		12-15. Məscidə girəndə, çıxanda, bazara gedəndə, məclis kəffarəsi	27
27	*	فَعَلْتُ fg		16-18. Minikdə, xəstə ziyarəti	28
28	*	فَعَلْتُ pv		19-21. Xəstə ziyarəti, bəd xəbər eşidəndə, qəbrləri ziyarət edəndə	29
29	*	فَعَلْتُ، سَبَّحَ		22-23. Cümə xütbəsinin başlanğıcı və s.	30

II. ÇOX OXUNAN AYƏ VƏ ZİKRLƏR					
Dərs	Danışıq Ərəb Dili	Qrammatika	Təkrar	Əsas Dərs	Səhifə
30	*	كَذَّبَ، نَزَلَ	Təkrar	SURƏ ƏL-BƏQƏRƏ (2:1-10)	32
31	*	فَاعِلٌ، جَاهِدَ	Təkrar	SURƏ ƏL-BƏQƏRƏ (2:1-10)	33
32	*	نَادَى	Təkrar	AYƏTƏL-KÜRSI – ƏL-BƏQƏRƏ (2:255)	34
33	*	أَفْعَلٌ، أَخْرَجَ	Təkrar	AYƏTƏL-KÜRSI dən sonra (2:256-257)	35
34	*	أَسْلَمَ، أَشْرَكَ	Təkrar	SURƏ ƏL-BƏQƏRƏ (2:284-286)	36
35	*	أَنْزَلَ، أَصْلَ	Təkrar	SURƏ ƏL-BƏQƏRƏ (2: 286)	37

36	*	أَرَادَ، أَرَى	Təkrar	SURƏ ƏL-HƏŞR (59:18-24)	38
37	*	أَمِنَ، آتَى	Təkrar	SURƏ ƏL-HƏŞR (59:25)	39
38	*	تَفَعَّلَ، تَذَكَّرَ	Təkrar	CÜMƏ XÜTBƏSİNDƏN	40
39	*	تَوَلَّى	Təkrar	CÜMƏ XÜTBƏSİNDƏN	41
40	*	تَفَاعَلَ، تَسَاءَلَ	Təkrar	SURƏ 101: ƏL-QARIƏ	42
41	*	إِنْفَعَلَ، إِنْقَلَبَ	Təkrar	SURƏ 102, 103: AT-TƏKƏSUR, ƏL-ASR	43
42	*	إِفْتَعَلَ، اِتَّبَعَ	Təkrar	SURƏ 104: ƏL-HUMƏZƏ	44

III. ƏLAVƏ AYƏLƏR VƏ HƏDİSLƏR

43	*	إِهْتَدَى	Təkrar	AYƏ 33:35 (CƏMƏ MİSAL)	45
44	*	اسْتَفْعَلَ، اسْتَعْفَرَ	Təkrar	AYƏ 12:31 (QADIN CİNSİNƏ MİSAL)	46
45	*	مُضَافٍ، ...	Təkrar	MÜXTƏLİF AYƏLƏR	47
46	*	صفة موصوف	Təkrar	MÜXTƏLİF AYƏLƏR	48
47	*	مبتدا خبر	Təkrar	MÜXTƏLİF AYƏLƏR	49
48	*	Feli cümlə	Təkrar	MÜXTƏLİF AYƏLƏR	50
49	*	3 forma	Təkrar	MÜXTƏLİF AYƏLƏR	51
50	*	3 forma	Təkrar	MÜXTƏLİF AYƏLƏR	53

TƏKRAR

54

51	Ədatlar, isimlər və s.	56
52	Ədatlar, isimlər və s.	59
53	Ədatlar, isimlər və s.	62
54	Üçərflə Feller (فَتَحَ، نَصَرَ)	67
55	Üçərflə Feller (ضَرَبَ، سَمِعَ، مُضَاعَفَ)	70
56	Üçərflə Feller (مِثَالٌ، أَجُوفٌ، نَائِقِصٌ)	73
57	Üçərflə Feller (فَاعِلٌ، فَعْلٌ) & Verbs with Extra Letters (مَهْمُوزٌ)	76
58	Felin Düzəltmə formaları (أَفْعَلَ)	79
59	Felin Düzəltmə formaları (تَفَعَّلَ، تَفَاعَلَ، انْفَعَلَ، اِفْتَعَلَ)	82
60	Felin Düzəltmə formaları (اسْتَفْعَلَ)	85

Əlavə - Mühüm Qrammatik Cədvəllər A-1 - A-11

Bu kursdan sonra...A-12

Əlaqə saxlamaq üçün internet səhifəmizi ziyarət edin:

www.understandquran.com

BU KURSUN NADİR XÜSUSİYYƏTLƏRİNDƏN

1. Bu kurs təxminən 25 saat davam edir. Kurs Qurani-Kərimdəki 78,000 sözün təxminən 55,000, yəni 70% əhatə edir.
2. Gündəlik sadəcə 25 dəqiqəni bu kursa həsr et və Qurani başa düşməyə başla.
3. Qurani başa düşməyi gündəlik oxuduğun ayə və zikrlərlə başla! Başqa mətnlərə ehtiyac yoxdur!
4. Namazlarında və dualarında dediyini başa düşməyə və bununla daha səmimi olmağa başla! Öyrəndiklərini ilk gündən tətbiq et!
5. Hər dərs 3 hissədən ibarətdir. – Danışiq Ərəb dili, Qrammatika və Əsas Dərs.
6. Hər dərsdə ən azı bir danışiq ərəb cümləsini öyrənirsən.
7. Qrup şəklində öyrəniləndə, bu kurs çox interaktivdir, hər tələbə dərs əsnasında bütün hissələrdə aktiv iştirak edir. (danışiq dili, qrammatika, söz bə söz tərcümə)
8. Hər dərsdə sadəcə 8-10 dəqiqəyə əsas Ərəb Qrammatik qaydaları və ən mühüm fel modellərini öyrənirsən.
9. *Ərəb Qrammatikasını öyrənmək indi çox asandır!* Beləki, Tam Fiziki Təmas üslubu ilə ən çətin təsərif cədvəlini öyrənmək ağır olmaz.
10. Hər bir yeni qrammatikanı öyrəndikcə, Qurani-Kərimdəki neçə-neçə sözü öyrəndiyini hiss edəcəksən.
11. Maraqlı misallarla bəzi "qeyri-adi" qrammatik qaydaları öyrənmək mümkündür.
12. Bütün öyrəndiklərini son 10 dərsdə təkrarlaya bilərsən!
13. Mühüm sözləri xatırlamaq üçün, hər birinə aid misal verilir. Sözü unutsan, misalı yadına sala bilərsən.
14. Bütün mühüm fel modellərini və növlərini əsaslı olaraq öyrənmək imkanı qazanırsan.
15. 16 test və 2 imtahan ötən dərsləri təkrarlamaqla yanaşı irəlləyişini təyin etməyə kömək edir.
16. Bu kurs hər bir müsəlmana ibadətini dediklərini başa düşərək daha yaxşı yerinə yetirməyə kömək edir. Qurani-Kərimi başa düşmək artıq onun üçün reallaşır.

İxtisarlar və rəmzlər siyahısı

<i>Tək</i>	: tək وَاحِد	Eşidilən: مَسْمُوعٌ ; açılan: مَفْتُوحٌ
<i>iki</i>	: ikilik تَنْثِيه	<i>blğ.</i> : şişirdilmiş, mübaləğə forması مُبَالَغَةٌ
<i>cəm</i>	: cəm جَمْع	Misal: سِتَّارٌ , عَقَّارٌ , الرَّحْمَانُ
<i>f.</i>	: fel فِعْل	<i>mcul</i> : məchul مَجْهُول Misal:
<i>əmr</i>	: əmr أَمْر	فَتِيحٌ , قَبِيلٌ , رُزْقُوا , تُرْجَعُونَ
<i>qad.</i>	: qadağan نَهْي	◌- : sukun سُكُون yaxud cəzm işarəsi جزم
<i>msd.</i>	: məsdər مَصْدَر	◌◌- : fəthə ilə şəddə (◌◌-)
<i>kc.</i>	: kişi cinsi مُذَكَّر	◌◌◌- : kəsra ilə şəddə (◌◌◌-)
<i>qc.</i>	: qadın cinsi مُؤَنَّث	◌◌◌◌- : tənvin fəthə ilə şəddə (◌◌◌◌-)
<i>hcar</i>	: ön şəkilçisi (harf carr) حَرْفُ الْجَر	◌◌◌◌◌- : tənvin kəsra ilə şəddə (◌◌◌◌◌-)
<i>fail</i>	: fəal feli sifət إِسْمُ فَاعِلٍ (Misal:	
kömək edən	نَاصِرٌ ; eşidən: سَامِعٌ ; açan فَاتِحٌ)	
<i>mful</i>	: məchul feli sifət إِسْمُ مَفْعُولٍ	
	(Misal: kömək olunan مَنْصُورٌ ;	

VACİB QEYDLƏR: BU KİTABDAN NECƏ FAYDALANMAQ OLAR?

Bu kurs 60 dərstdən ibarətdir. Bu 60 dərş aşağıdakı mövzuları əhatə edir:

Birinci	Gündəlik Tilavət: Əl-Fatihə və axırıncı on surə; Namaza aid dua və zikrlər; Müxtəlif dualar	Dərslər 1-29
İkinci	Çox oxunan ayə və zikrlər	Dərslər 30-42
Üçüncü	Əlavə ayələr/ hədislər	Dərslər 43-50
Dördüncü	Təkrar	Dərslər 51-60

Hər dərş DÖRD hissədən ibarətdir (51-60 dərslər istisna olmaqla). Onlar 22 dəqiqə ərzində tədris oluna bilər:

Hədis (yalnız tərcüməsi):	2 dəqiqə;
Danışıq Ərəb dili:	2 dəqiqə;
Qrammatika:	7 dəqiqə;
Quran / Hədis:	11 dəqiqə.

Hədislərin mətni və tərcüməsi bu dərslərdə verilmir. Hər hansı bir hədis toplusundan istifadə edə bilərsiniz (məsələn üçün Riyadus-Salihin yaxud Qırx Hədis).

Bu kursu qrup şəklində öyrənməyi tövsiyə edirik. Bu hər tələbənin məsuliyyətli və davamiyyətli olmasına kömək edir, qavrama qabiliyyətini artırır. Həmçinin tədris prosesini asanlaşdırır və daha maraqlı edir. Kurs 60 dərstdən ibarətdir. Hər dərş 22 dəqiqə ərzində keçilə bilər. Biz ümid edirik ki, HƏR BİR MÜSƏLMAN GÜNDƏ 22 DƏQİQƏSİNİ HƏYATININ ƏN MÜHÜM KİTABINI DƏRK ETMƏSİNƏ HƏSR EDƏ BİLƏR.

Yeni bir dil öyrənirsiniz, və çox sayda bilmədiyiniz sözləri əzbərləməlisiniz. Onları dəfələrlə təkrarlamağınız ki, onlar yaddaşıңызda möhkəm qalsın. Bunu nəzərə alaraq, sizin üçün aşağıdakı ev tapşırıqlarını tərtib etdik.

EV TAPŞIRIQLARI: Cəmi YEDDİ sadə ev tapşırığı var. Qorxmayın! Onlar çox asan və işə yararlıdır. Bu ev tapşırıqları tədrisə qarşı xüsusi münasibəti formalaşdırmaq məqsədi ilə tərtib olunub. Tələbələr daim özlərini tədris mühitində hiss etməlidirlər. Kursun tələbələri həmçinin daim Allahın kitabını öyrənmək imkanlarına görə bu nemətə şükr etməli, və bu imkandan səmərəli istifadə etməlidirlər. Aşağıdakı ev tapşırıqlarından münasib olanını fürsət düşdükcə yerinə yetirmək lazımdır. Ev tapşırıqları bunlardır:

1. Gündəlik ən azı BEŞ dəqiqə söz bə söz tərcüməni öyrənmək.
2. Gündəlik ən azı BEŞ dəqiqə Quranı ərəbcə üzdən oxumaq (tərcüməyə baxmadan). Əslində, hər birimiz gündə bir cüz oxumaq məqsədini qarşıımıza qoymalıyıq.
3. Gündəlik ən azı BEŞ dəqiqə Qurandan əzbər öyrəndiklərimizi gəzdiyimiz, ev işlərini gördüyümüz, yolda olduğumuz və sairə gündəlik fəaliyyət zamanı təkrarlamağı.
4. Cib kitabçası və plakatlar vasitəsi ilə öyrəndiklərimizi daim təkrarlamaq. Bu kursun cib kitabçasının hər səhifəsində bir dərşin təzə söz lüğəti verilir. **Bu kurs davam edincə cib kitabçasını DAİM öz yanınızda gəzdirin.** Gündə bir neçə dəfə 30 saniyə ərzində (namazdan sonra, yaxud əvvəl) sözləri təkrarlayın/ öyrənin.

Gündəlik tilavəti, yəni ilk 29 dərşi əhatə edən üç plakat da bu kitabla bərabər verilir. İmkan olsa, bunların 3 nüsxəsini əldə edin. Birini evin çıxış qapısında, ikincisini yemək masasının yanında, üçüncüsü isə iş yerində asın. Hər dəfə yemək zamanı ailənlə öyrəndiyiniz dərşin bir ayəsini nəzərdən keçirin, evdən çıxarkən cəmi 5 saniyə qapıda durub bəzi sözlərin tərcüməsinə baxın. İşdə olanda, arada plakata nəzər yetirib öyrəndiyiniz dərşin sözlərinə baxın.

5. Kursda öyrənilən 14 surəni növbə ilə fərz və sünnət namazlarında oxuyun.
6. Bir adamla gündə BİR dəqiqə dərşə aid söhbət edin.
7. Söz bə söz tərcümədən ibarət kasetə, yaxud diskə ev işlərini, yaxud maşın sürdüyünüz zaman qulaq asın. Kaset yoxdursa, öz səsinizi yazıb ona qulaq asın.

Bu tapşırıqların məqsədi (xüsusi ilə cib kitabçası və plakatların) davamiyyətli olaraq sözləri təkrarlıyıb, yaddaşımıza möhkəm həkk etməkdir.

Bu kursa başlayan bəzi insanlar mənə şikayət etdilər ki, kursu davam edə bilmirlər, çünki ötən dərslərdəki sözlərin mənasını unudurlar. Soruşanda, onların cib kitabçasını yanlarında gəzdirmədiyini və ona mütəmadi olaraq baxmadıqlarını xəbər verdilər. 50 qram çəkisində bir kiçik şeyi Əzəmətli Kitabı öyrənmək naminə daşımaq məgər o dərəcədə çətindir? Ola bilsin, kitabçanı yaxud ona baxmağı unudursunuz. Təslim olmayın, təzədən başlayın. Ev tapşırıqlarını xatırlayınca, hər hansınıza yerinə yetirməyə çalışın. Sonunda bu vərdişə çevriləcək və öyrənmək prosesi dara asan olacaq.

Allaha dua edin ki, hər gün sizin elminizi artırsın, hər gün Qurani-Kərimi sizə öyrətsin.

Qeyd edin ki, bu kursu tam öyrənmək istəyirsinizsə, sinifə gəlmək bunun yalnız 40% təşkil edir. Cib kitabçasına və plakatlara davamiyyətli müraciyyət etmək – daha 30% təşkil edir. 30% isə qalan 6 tapşırığı yerinə yetirməklə tamamlanır. Hər insan bir cür öyrənir. Biri hissiyyatla yaxşı qavrayır, biri görəndə, biri eşidəndə. Odur ki, hər hansı bir insanın bu kursdan faydalanması üçün 7 cür ev tapşırığı məqsədə müvafiqdir.

Sonunda, ən mühüm bir amili qeyd etmək istərdik. Bunun dəyəri çox qiymətlidir. Bu – duadır. İxlasla və əməllə yanaşı dua insanı məqsədinə daha tez çatdırar. İnsan özü və başqa müsəlmanlar üçün etdiyi dua cavabsız qalmaz. Allah-təala duanın əhəmiyyətini bir çox ayələrdə qeyd edib. İnsan öz müsəlman qardaşı üçün xeyirli dua edərsə, Allah mələk təyin edir. O mələk hər duadan sonra "Əmin" və "sənə onun bənzeri olsun" deyər. Allaha özünüz və sinif yoldaşlarınız üçün dua edin. Unutmayın, Qurani-Kərim nazil olan gecə min adi gecədən üstün oldu. Bəs bu müqəddəs kitabı başa düşənlər başa düşməyənlərlə bir olarmı?

KURSU ÖYRƏDƏNLƏR VƏ RƏHBƏRLİK EDƏNLƏRƏ BƏZİ MƏSLƏHƏTLƏR:

Bu kitab ilk çap olunandan bəri, çox sayda insanlar onun vasitəsi ilə Qurani-Kərimi anlamağa başladılar. Onların təcrübəsinə və təkliflərinə əsaslanaraq müəllimlərə aşağıdakı nəsiyətlər təqdim etmək istəyərdim:

- Bu kursun tədrisi ilə tanış deyilsinizsə saytımızdakı müəllimlərə aid video dərsə baxa bilərsiniz.
- Heç vaxt bir adamı başqa tələbələrin qarşısında cavab verməyə məcbur etməyin. Daimə iştirak etməyə həvəsləndirin. Soruşun: "Kim tərcümə edə bilər?" Növbə ilə iştirak etmək olar, lakin kimsə buna hazır deyilsə, ondan yan keçmək olar. Kimsə cavab verməkdə çətinlik çəkirsə, ona kömək edin. Çox gözlətməyin.
- Kurs iştirakçıları ilə şəxsi tanışlıq qurmağa çalışın. Bir hissəni qurtaranda çay süfrəsinə yığıla bilərsiniz. İnsanların sosial əlaqəsi onları öyrənməyə həvəsləndirə bilər. Müsəlmanlara fayda verəcək hər bir fürsətdən istifadə edin.
- Hər dərsin sonunda:
 - 7 ev tapşırığını xatırladın. Xüsusi ilə CİB KİTABÇASINI yanında gəzdirmək və ona tez tez müraciyyət etməyi. Bunun tədrisin 30% təşkil etdiyini xatırladın. Həmçinin plakatlara baxmağı yadlarına salın.
 - Dua etməyə həvəsləndirin. .
 - Orta hesabla hər dərsdə 10 təzə sözün öyrəndiyinizi və bu 10 söz Quranda 1000 dəfə təkrarlandığını xatırladın. Məsələn, 15-ci dərslərdə, onda təxminən Quranda rast gələn 15,000 sözü artıq bilərsiniz. Odur ki, hər dərs mühümdür və bizi iri addımlarla irəli aparır. Tələbələrin bunu bilməyi onları çox həvəsləndirər.
 - İnşaallah, kursu "filan ayın filan tarixində" bitirəcəklərini, və o gün Quranın 70% başa düşəcəklərini onlara deyən. Bəzi insanlar kursu yarımçıq qoyurlar, çünki kifayət gədər həvəsləndirilmirlər. Müəyyən vaxtda müəyyən nailiyyətə çatacağını bilmək tələbəni ruhlandırır, onu daha da ürəkləndirir.

DƏRS – 1 SURƏ 1: ƏL-FATIHƏ

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ (2 dəqiqə): Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Yəni Ərəb dilində mətni oxu, sonra Ərəb sözlərini bir bir tərcümə et və sonunda cümləni tam şəkildə Ərəb mətnini təkrarlamadan tərcümə et. Bu hissəni 2 dəqiqə ərzində yaxud tam öyrəncə təkrarla.

السَّلَامُ	عَلَيْكُمْ	وَرَحْمَةُ	اللَّهِ
Salam (olsun)	sizin üzərinizə	və Allahın rəhməti	

II. QRAMMATIKA (7 dəqiqə) Tam Fiziki Təmas (TFT) üslubunu istifadə edərək dərşin qrammatikasını öyrən. Yəni Gör, Fikirleş, De, Göstər. *TFT üslubuna dair qeydlərə bu dərşliyin sonunda A-2 səhifəsində baxa bilərsiniz.*

Bitişməyən / Şəxs əvəzlilikləri. Qeyd elə ki, aşağıdakı 6 əvəzlik Quranda təxminən 1160 dəfə təkrarlanır.

Şəxs Əvəzlilikləri (bitişməyən əvəzliliklər)	Say	Şəxs
0	هُوَ	tək
Onlar	هُمْ	cəm
Sən	أَنْتَ	tək
Siz	أَنْتُمْ	cəm
Mən	أَنَا	tək
Biz	نَحْنُ	ikilik, cəm

TFT üslubu ilə bu altı sözü beş dəqiqə ərzində əzbərlə. Terminolojiyə çox fikir vermə, əsas bu əvəzlilikləri və onların tərcüməsini öyrən.

III. ƏSAS DƏRS (11 dəqiqə): Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7 Ev tapşırığını yerinə yetir. Həmçinin, Allaha dua etməyi də unutma (8-ci tapşırıq). Biz bunlara 7+1 Ev Tapşırığı deyirik.

* Lənətlənmiş şeytandan Allaha pənah aparıram.

1. Mərhəmətli Və Rəhmli Allahın adı ilə!
2. Həmd (hər bir şükür və tərif) Allaha - aləmlərin Rəbbinə aiddir,
3. (Bu dünyada hamıya) mərhəmətli, (axirətdə isə ancaq möminlərə) rəhmli olana,
4. Haqq-Hesab (qiyamət) gününün sahibinə!

الرَّحِيمِ	مِنَ الشَّيْطَانِ	بِاللَّهِ	أَعُوذُ
lənətlənmiş(dən)	'şeytandan	Allaha	Pənah aparıram
سورة الفاتحة: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ			
(1) الرَّحِيمِ	الرَّحْمَنِ	اللَّهِ	بِسْمِ
Rəhmli	Mərhəmətli	Allahın	Adı ilə
(2) الْعَالَمِينَ	رَبِّ	لِلَّهِ	الْحَمْدُ
aləmlərin.	Rəbbinə	Allaha aiddir,	Həmd (hər bir şükür və tərif)
(4) الدِّينِ	يَوْمَ	مَالِكِ	(3) الرَّحِيمِ
haqq-hesab.	gün(ün)	Sahibinə	Rəhmliyə
			Mərhəmətli

DƏRS – 2 SURƏ 1: ƏL-FATIHƏ

I. DANİŞIQ ƏRƏB DILI: Birinci dərstdə izah olunan üç mərhələdən (3M) istifadə et.

وَعَلَيْكُمْ	السَّلَامُ	وَرَحْمَةُ	اللَّهِ	وَبَرَكَاتُهُ
Və sizin üzərinizə	Salam (olsun)	və Allahın rəhməti	və Onun bərəkəti	

II. QRAMMATIKA Tam Fiziki Təmas (TFT) üslubunu istifadə edərək dərslin qrammatikasını öyrən. *TFT üslubuna dair qeydlərə bu dərsləyin sonunda A-2 səhifəsində baxa bilərsiniz.*

Bu dərslərimizdə düzgün cəm düzəlməyən qaydasını öyrənəcəyik. Məsələn üçün **مُسْلِمُونَ** sözünü cəmi **مُسْلِمِينَ**

yaxud **مُسْلِمِينَ** dir. Sözün sonuna **ون** yaxud **ين** artırmaqla düzgün cəm əmələ gəlir. Beləliklə **صَالِح**

sözünün cəmi **صَالِحُونَ** yaxud **عَابِدِينَ**; **صَالِحِينَ** sözünün cəmi **عَابِدُونَ** yaxud **كَافِرِينَ** sözünün

cəmi **كَافِرُونَ** yaxud **كَافِرِينَ** və sairə. Qeyd edin ki, bu qayda hər ismə aid deyil.

Bitməyən/ Şəxs əvəzlilikləri (kişi cinsində)

Şəxs əvəzlilikləri (nümunələrlə)	Say	Şəxs
O müsəlmandır. هُوَ مُسْلِمٌ	tək	3-cü
Onlar müsəlmandırlar. هُم مُسْلِمُونَ	cəm	
Sən müsəlmansan. أَنْتَ مُسْلِمٌ	tək	2-ci
Siz müsəlmansız. أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ	cəm	
Mən müsəlmanam. أَنَا مُسْلِمٌ	tək	1-ci
Biz müsəlmanıq. نَحْنُ مُسْلِمُونَ	ikilik, cəm	

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Sözləri əzbərliyəndə cümlə daxilində öyrən ki, gələcəkdə onları xatırlamaq daha asan olsun. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7 Ev tapşırığını yerinə yetir. Həmçinin, Allaha dua etməyi də unutma (8-ci tapşırıq). Biz bunlara 7+1 Ev Tapşırığı deyirik.

5. Biz **yalnız** Sənə ibadət edirik və **yalnız** Səndən kömək diləyirik!

6. Bizi doğru (düz) yola yönəlt!

7. Nemət verdiyin kəslərin yoluna! Qəzəbə duçar olmuşların və (haqdan) azmışların (yoluna) yox!

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ					
إِيَّاكَ	نَعْبُدُ	وَإِيَّاكَ	نَسْتَعِينُ (5)	اهْدِنَا	
Yalnız Sənə	ibadət edirik	və yalnız Səndən	kömək diləyirik.	Yönəlt bizi	
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (6)	صِرَاطَ	الَّذِينَ	أَنْعَمْتَ	عَلَيْهِمْ	
yola	doğru (düz)	Yola	(o) kəslərin ki	nemət vermişən	onlara;
غَيْرِ	الْمَغْضُوبِ	عَلَيْهِمْ	وَلَا	الضَّالِّينَ (7)	
yox	qəzəbə duçar olmuşlar		və yox	azmışlar.	

DƏRS – 3 SURƏ 101: ƏL-FİL

I. DANIŞIQ ƏRƏB DILI: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadələr: 1) Bir işə başlayanda; 2) başqasında xoşuna gələn bir şey gördükdə deyilir.

بِسْمِ اللَّهِ ١	مَا ٢	شَاءَ اللَّهُ	لَا قُوَّةَ	إِلَّا بِاللَّهِ
Allahın adı ilə	Nə	Allah istədi	Qüvvə yoxdur	Allahda olandan başqa.

Allah istədiyi olur, Qüvvət yalnız Allahdandır.

II. QRAMMATIKA: TFT üslubu ilə qrammatikanı 5 dəqiqə dalbadal əzbərlə (TFT üslubu A-2 səhifəsində). Aşağıdakı bitişən əvəzliliklər Quranda minlərlə dəfə işlənir.

... + رَبِّ	Bitişən/Yiyelik əvəzliliklər	Nümunələr	Say	Şəxs
Onun rəbbi رَبُّهُ	Onun --هـْ	O saleh insandır. هُوَ صَالِحٌ	tək	3-cl
Onların rəbbi رَبُّهُمْ	Onların --هُمْ	Onlar saleh insanlardır. هُمْ صَالِحُونَ	cəm	
Sənin rəbbin رَبُّكَ	sənin ---كَ	Sən saleh insansan. أَنْتَ صَالِحٌ	tək	2-cl
Sizin rəbbiniz رَبُّكُمْ	Sizing ---كُمْ	Siz saleh insanlarsınız. أَنْتُمْ صَالِحُونَ	cəm	
Mənim rəbbim رَبِّي	mənim ---ي	Mən saleh insanam. أَنَا صَالِحٌ	tək	1-cl
Bizim rəbbimiz رَبُّنَا	Bizim ---نَا	Biz saleh insanlarıq. نَحْنُ صَالِحُونَ	ikilik cəm	

Həmçini qadın cinsi üçün (O) هِيَ əvəzliyini رُبُّهَا (onun rəbbi). Qadın cinsinin yalnız təkdə olan formasını öyrənirik, çünki Quranda bu formaya tez-tez rast gəlmək olur. **TFT üslubunun qadın cinsinə aid qeydlərə A-4 səhifəsində baxa bilərsiniz.** Necə ki sağ əlimizdən kişi cinsində olan sözləri göstərmək üçün istifadə etmişdik, o cür sol əlimizdən qadın cinsini ifadə etməkdən ötrü istifadə edəcəyik. Sınıfda müəllim və şagirdlər TFT üslubunu tətbiq etməlidirlər.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

1. Məgər Rəbbinin fil sahiblərinə nələr etdiyini görmədinmi?!

2. Məgər [Rəbbin] onların hiyləsini boş çıxartmadımı?!

3. Onların üstünə qatar-qatar quşlar [əbabil quşları] göndərdi.

4. [O quşlar] onlara bişmiş gildən düzəlmiş [möhkəm xırda] daşlar atırdı.

5. [Rəbbin] onları yeyilmiş əkin yarpağına [saman çöpünə] döndərdi!

سورة الفيل : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *****				
أَلَمْ تَرَ	كَيْفَ	فَعَلَ رَبُّكَ	بِأَصْحَابِ	الْفِيلِ (1)
fil(in)?	sahiblərinə, yoldaşlar	Rəbbin etdi	necə (nələr)	Məgər görmədinmi
أَلَمْ	يَجْعَلْ	كَيْدَهُمْ	فِي تَضْلِيلٍ (2)	وَأَرْسَلَ
Və o göndərdi	Boş.	onların hiyləsini	Etmədimi	
عَلَيْهِمْ	طَيْرًا	أَبَابِيلَ (3)	تَرْمِيهِمْ	بِحِجَارَةٍ
onların üstünə	quşları	qatar-qatar (əbabil quşları)	atırdı	daşları
مَنْ سَجَّلٍ (4)	فَجَعَلَهُمْ	كَعَصْفٍ	مَأْكُولٍ (5)	
bişmiş gildən (düzəlmiş)	Və onlar etdi	saman çöpü kimi	yeyilmiş.	

DƏRS – 4 SURƏ 106 : ƏL-QUREYS

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadələr – 1) Çətinlikdə; 2) Yola salanda; 3) və 4) And içəndə deyilir.

لَا حَوْلَ 1:	وَلَا قُوَّةَ	إِلَّا بِاللَّهِ ،
Qüdrət yoxdur	Və güc yoxdur	Yalnız Allahda olandan başqa.

Güç və qüvvət yalnız Allahlandır.

فِي أَمَانِ اللَّهِ ، 2:	وَاللَّهُ 3:	وَاللَّهُ الْعَظِيمُ 4:
Allah amanında	Allaha and olsun	Əzəmətli Allaha and olsun

II. QRAMMATIKA: TFT üslubundan istifadə edərək əzbərlə. **TFT üslubuna dair qeydlər A-2 səhifəsindədir.**

... kitab + كِتَاب	دين + ... həyat / din tərzi	Ötən dərslərin təkrarı	Say	Şəxs
Onun kitabı	Onun dini/həyat tərzi	O mömindir. هُوَ مُؤْمِنٌ	tək	3-cü
Onların kitabı	Onların dini/həyat tərzi	Onlar mömindir. هُمْ مُؤْمِنُونَ	cəm	
Sənin kitabın	Sənin dinin/həyat tərzin	Sən möminsən. أَنْتَ مُؤْمِنٌ	tək	2-ci
Sizin kitabınız	Sizin dininiz/həyat tərziniz	Siz möminsiz. أَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ	cəm	
Mənim kitabın	Mənim dinim/həyat tərzim	Mən möminəm. أَنَا مُؤْمِنٌ	tək	1-ci
Bizim kitabımız	Bizim dinimiz/həyat tərzimiz	Biz möminik. نَحْنُ مُؤْمِنُونَ	ikilik, cəm	

Bunları da öyrən: Qadın cinsi هِيَ (o) دِينُهَا (Onun dini/həyat tərzi) and كِتَابُهَا (onun kitabı)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

1. Qüreyşin ülfəti [dostluğu və ya Allahın onlar üçün səfəri asanlaşdırması] xatirinə,
2. Onlara qış və yay səfərini müyəssər edilməsi xatirinə.
3. Bu evin Rəbbinə ibadət etsinlər!
4. O Allah ki, onları aclıqdan qurtarıb yemək verdi və onlara qorxudan [fil sahiblərinin təhlükəsindən] sonra əmin-amanlıq bəxş etdi.

***** سورة قريش : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *****					
رِحْلَةَ	إِيْلَافِهِمْ	قُرَيْشٍ (1)	لِإِيْلَافٍ		
səfəri(nin)	Müeyssər edilməsi (üçün)	Qüreyşin.	Ülfəti üçün		
الْبَيْتِ (3)	هَذَا	رَبِّ	فَلْيَعْبُدُوا	وَالصَّيْفِ (2)	الشِّتَاءِ
evin.	bu	Rəbbinə	Qoy ibadət etsinlər	və yay	qış
مَنْ خَوْفٍ (4)	وَأَمَانِهِمْ	مَنْ جُوعٍ	أَطْعَمَهُمْ	الَّذِي	
Qorxudan (qurtarıb).	və əmin-amanlıq verdi	aclıqdan (qurtarıb)	Onları yedizdirdi	Hansı ki	

DƏRS – 5 SURƏ 107 : ƏL-MƏUN

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadələr: 1) Allahı xatırlarkan, 2) Allahın köməyinə sığınarkan, 3) Bağışlanma diləyərkən, 4) sədəqə verərkən deyilir.

يَا اللَّهُ ، ١	أَعُوذُ بِاللَّهِ ، ٢	أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ، ٣	فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، ٤
Allahım	Allaha sığınırım	Allahdan bağışlanma diləyirəm	Allahın yolunda

II. QRAMMATIKA: (i) Keçmiş Zaman **فِعْل مَاضِي** TFT üslubu ilə öyrən (*A-3 səhifəsində TFT qeydlərinə baxa bilərsiniz*). (ii) **لِ** ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **1367 dəfə** işlənir. (ھا daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədildəndə dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

Keçmiş Zaman فِعْل مَاضِي	لِ + ... üçün, var	Say	Şəxs
O etdi. فَعَلَ	Onun üçün, onun var لَهُ	tək	3-cü
Onlar etdilər. فَعَلُوا	Onlar üçün, onların var لَهُمْ	cəm	
Sən etdin. فَعَلْتَ	Sənin üçün, sənin var لَكَ	tək	2-ci
Siz etdiniz. فَعَلْتُمْ	Sizin üçün, sizin var لَكُمْ	cəm	
Mən etdim. فَعَلْتُ	Mənim üçün, mənim var لِي	tək	1-ci
Biz etdik. فَعَلْنَا	Bizim üçün, bizim var لَنَا	ikilik, cəm	

Bunları da öyrən: **هِيَ** (o) and **لَهَا** (onun üçün)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- Dini [haqq-hesab gününü] yalan hesab edəni gördünmü?
- O elə adamdır ki, yetimi itələyib qovar [haqqını verməz];
- Və yoxsulu yedirtməyə rəğbətləndirməz.
- Vay halına o namaz qılanların ki,
- Onlar öz namazlarından qafildirlər [səhlənkarlıqları üzündən namazlarını vaxtlı-vaxtında qılmazlar];
- Onlar riyakarlıq edər,
- Və zəkat verməyi qadağan edərlər [yaxud qonum-qonşuya lazım olan qab-qacağı verməkdən imtina edərlər].

سورة الماعون : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ			
أَرَأَيْتَ	الَّذِي	يُكَذِّبُ	بِالدِّينِ (1)
Gördünmü	yalan hesab edəni	Haqq-hesabı?	
فَذَلِكِ	الَّذِي	يَدْعُ	الْيَتِيمَ (2)
O	elə bir kəsdir ki,	itələyib qovar	yetimi.
وَلَا يَحْضُ عَلَى	طَعَامِ	الْمِسْكِينِ (3)	فَوَيْلٌ
Və rəğbətləndirmir	yedirtməyə	yoxsulu.	Vay halına
لِّلْمُصَلِّينَ (4)	هُمَّ	عَنْ صَلَاتِهِمْ	السَّاهُونَ (5)
namaz qılanların,	onlar	namazlarından	qafildirlər, səhlənkarlıqları.
يُرَاءُ وَنَ (6)	وَيَمْنَعُونَ	الْمَاعُونَ (7)	
riyakarlıq edir	Və vermirlər	Verilməsində zərər olmayan əşya.	

DƏRS – 6 SURƏ 108: ƏL-KÖVSƏR

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Bu ifadələr: (1) bir vəd verəndə, yaxud nəyisə gələcəkdə edəcəyini deyəndə; (2) Allaha təvəkkül etməyi buyuranda; (3) Allaha təvəkkül etdiyini deyəndə; (4) təaccübü bildirəndə deyilir.

سُبْحَانَ اللَّهِ ⁴	3: تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ،	عَلَى اللَّهِ،	تَوَكَّلْ ²	إِنَّ ¹ : شَاءَ اللَّهُ،
Allah Pak və Müqəddəsdir.	Mən Allaha təvəkkül etdim.	Allaha!	Təvəkkül et	Allah istəsə.

II. QRAMMATIKA: (i) Keçmiş Zaman **فِعْل مَاضِي** TFT üslubu ilə bir daha təkrarla (*A-3 səhifəsində TFT qeydlərinə baxa bilərsiniz*). (ii) **مِنْ** ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **3026 dəfə** işlənir. (hə daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını felle işlədildəndə tərcümə olunduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

Keçmiş Zaman فِعْل مَاضِي	dan, -dən ... + مِنْ	Say	Şəxs
O etdi. فَعَلَ	Ondan مِنْهُ	tək	3-cü
Onlar etdilər. فَعَلُوا	Onlardan مِنْهُمْ	cəm	
Sən etdin. فَعَلْتَ	Səndən مِنْكَ	tək	2-ci
Siz etdiniz. فَعَلْتُمْ	Sizdən مِنْكُمْ	cəm	
Mən etdim. فَعَلْتُ	Məndən مِنِّي	tək	1-ci
Biz etdik. فَعَلْنَا	Bizdən مِنَّا	ikilik, cəm	

Bunları da öyrən: **هِيَ** (o) and **مِنْهَا** (ondan)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. . Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

1. [Ya Peyğəmbər!]
Həqiqətən, Biz sənə Kövsəri bəxş etdik!
2. Ona görə də [bu nemətlərə şükür edərək] Rəbbin üçün namaz qıl və qurban kəs!
3. Sənin düşməninin özü sonsuzdur!
[Sənin nəslin qiyamətə qədər törəyib artacaq, adına isə həmişə rəhmət oxunacaqdır!]

سورة الكوثر : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ			
إِنَّا	أَعْطَيْنَاكَ	الْكَوْثَرَ (1)	
Həqiqətən Biz	sənə bəxş etdik	Kövsəri (xeyri bol olan).	
فَصَلِّ	لِرَبِّكَ	وَأَنْحَرْ (2)	
Ona görə də namaz qıl	Rəbbin üçün	və qurban kəs!	
إِنَّ	شَانِكَ	الْأَبْتَرُ (3)	هُوَ
Həqiqətən	sənin düşmənin	sonsuzdur.	o (özü)

DƏRS – 7 SURƏ 109: ƏL-KƏFİRÜN

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Bu ifadələr: (1) Kimisə təbrik edəndə; (2) təbrikə cavab olaraq; (3) kimisə gülən görəndə deyilir.

سِنَّكَ	أَضْحَكَ اللهُ ۃ	فِيكَ،	بَارَكَ اللهُ ۲	، (مُبَارَكٌ ۱
ömrün boyunca.	Allah güldürsün səni	sənə.	Allah bərəkət versin	Mübarək (olsun).

II. QRAMMATIKA: (i) İndiki zaman **فِعْلٌ مُضَارِعٌ** TFT üslubu ilə öyrən (*A-3 səhifəsində TFT qeydlərinə baxa bilərsiniz*). Keçmiş Zamanı təkrarla. (ii) **عَنْ** ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **404 dəfə** işlənir. (هـ) daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədildə dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

İndiki zaman فِعْلٌ مُضَارِعٌ	barəsində ... + عَنْ	Say	Şəxs
O edir. يَفْعَلُ	Onun barəsində عَنْهُ	tək	3-cü
Onlar edirlər. يَفْعَلُونَ	Onların barəsində عَنْهُمْ	cəm	
Sən edirsən. تَفْعَلُ	Sənin barəsində عَنْكَ	tək	2-ci
Siz edirsiniz. تَفْعَلُونَ	Sizin barənizdə عَنْكُمْ	cəm	
Mən edirəm. أَفْعَلُ	Mənim barəmdə عَنِّي	tək	1-ci
Biz edirik. نَفْعَلُ	Bizim barəmizdə عَنَّا	ikilik, cəm	

Bunları da öyrən: **هِيَ** (o) and **عَنْهَا** (onun barəsində); **رَضِيَ اللهُ عَنْهَا** (Allah ondan razı olsun).

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- [Ya Peyğəmbər!] de: "Ey kafirlər! Mən sizin ibadət etdiklərinizə [bütләrə] ibadət etməm!"
- Siz də mənim ibadət etdiyimə [Allaha] ibadət etməsiniz!
- Mən sizin ibadət etdiklərinizə ibadət edən deyiləm!
- Siz də mənim ibadət etdiyimə ibadət edən deyilsiniz!
- Sizin öz dininiz var, mənim də öz dinim! [Elə isə sizin dininiz sizə, mənim dinim də mənə]!"

سورة الكافرون : بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ					
قُلْ	يَا أَيُّهَا	الْكَافِرُونَ (1)	لَا أَعْبُدُ	مَا	تَعْبُدُونَ (2)
De:	"Ey	kafirlər!	ibadət etməm	nə(yə ki)	siz ibadət edirsiniz.
وَلَا أَنْتُمْ	عَابِدُونَ	مَا	أَعْبُدُ (3)		
Siz deyilsiniz	ibadət edənlər	nə(yə)	mən ibadət edirəm.		
وَلَا أَنَا	عَابِدٌ	مَا	عَبَدْتُمْ (4)		
Mən deyiləm	ibadət edən	nə(yə)	siz ibadət etdiniz.		
وَلَا أَنْتُمْ	عَابِدُونَ	مَا	أَعْبُدُ (5)		
Siz deyilsiniz	ibadət edənlər	nə(yə)	mən ibadət edirəm.		
لَكُمْ	دِينُكُمْ	وَلِي	دِينِ (6)		
Sizin var	sizin dininiz	mənim var	mənim dinim.		

DƏRS – 8 SURƏ 110: ƏL-NASR

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Bu ifadələr: (1) Peyğəmbərin adından sonra; (2) Səhəbələrin adı zikr olunanda; (3) başqa saleh insanların adı çəkiləndə; (4) duanın sonunda deyilir.

آمين ⁴	عَلَيْهِ ،	رَحْمَةُ اللَّهِ ³	عَنْهُ ،	رَضِيَ اللَّهُ ²	عَلَيْهِ السَّلَامُ ¹
Amin.	onun üzərinə (olsun).	Allahın rəhməti	ondan.	Allah razı qalsın	Onun üzərinə salam olsun

II. QRAMMATIKA: (i) Keçmiş və İndiki zaman barəsində öyrəndiklərini TFT üslubu ilə təkrarla (A-3 səhifəsinə bax). (ii) مَعَ ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **163 dəfə** işlənir. (هَا daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədildəndə tərcümə olunduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

İndiki zaman	فِعْلٌ مُضَارِعٌ	bərabər, ... + مَعَ birlikdə	Say	Şəxs
O edir.	يَفْعَلُ	Onunla birlikdə مَعَهُ	tək	3-cü
Onlar edirlər.	يَفْعَلُونَ	Onlarla birlikdə مَعَهُمْ	cəm	
Sən edirsən.	تَفْعَلُ	Səninlə birlikdə مَعَكَ	tək	2-ci
Siz edirsiniz.	تَفْعَلُونَ	Sizlə birlikdə مَعَكُمْ	cəm	
Mən edirəm.	أَفْعَلُ	Mənimlə birlikdə مَعِيَ	tək	1-ci
Biz edirik.	نَفْعَلُ	Bizimlə birlikdə مَعَنَا	ikilik, cəm	

Bunları da öyrən: هِيَ (o) and مَعَهَا (onunla birlikdə)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- [Ya Peyğəmbər!] Allahın köməyi və zəfər [Məkkənin fəthi] gəldiyi zaman;
- İnsanların dəstə-dəstə Allahın dininə [islama] daxil olduqlarını gördüyün zaman
- Rəbbini həmd-səna ilə təqdis et [Onu bütün naqis sifətlərdən uzaq tutub pak bil] və Ondən bağışlanmağını dilə. Həqiqətən, O, tövbələri qəbul edəndir!

سورة النصر: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ				
إِذَا	جَاءَ	نَصْرُ اللَّهِ	وَالْفَتْحُ (1)	
O vaxt ki,	gəldi	Allahın köməyi	və zəfər;	
وَرَأَيْتَ	النَّاسَ	يَدْخُلُونَ	فِي دِينِ اللَّهِ	وَرَأَيْتَ
və sən gördün	insanları	daxil olurlar	Allahın dininə	və sən gördün
فَسَبِّحْ	بِحَمْدِ	رَبِّكَ		
Təqdis et	həmd-səna ilə	Rəbbini		
وَاسْتَغْفِرْهُ	إِنَّهُ	كَانَ تَوَّابًا (3)		
və Ondən bağışlanma dilə!	həqiqətən, O	tövbələri qəbul edəndir.		

DƏRS – 9 SURƏ 111: ƏL-LƏHƏB

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Bu ifadələr: (1) asqıranda; (2) asqıran adamı Allah həmd etdiyi eşidəndə; (3) biri sənə yərhəməkallah deyəndə deyilir.

بِأَلْسِنَتِكُمْ	وَيُصَلِّحُ	يَهْدِيكُمْ اللَّهُ:	يَرْحَمُكَ اللَّهُ،:	أَلْحَمْدُ لِلَّهِ،:
işinizi.	və islah etsin	Allah sizi hidayət etsin	Allah sənə rəhm etsin	Allaha həmd olsun

II. QRAMMATIKA: (i) Əmr və Qadağan formalarını öyrənin, Keçmiş və İndiki zamanları təkrarlayın. Əmrə aid TFT qeydləri A-3 səhifəsində tapa bilərsiniz. (ii) **فِي** ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **1658 dəfə** işlənir. (ها daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədiləndə tərcümə olduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

Qadağan نَهَى	Əmr أَمَرَ
Etmə! لَا تَفْعَلْ	Et! افْعَلْ
Etməyin! لَا تَفْعَلُوا	Edin! افْعَلُوا

-da, -də, içində ... + فِي
Onda فِيهِ
Onlarda فِيهِمْ
Səndə فِيكَ
Sizdə فِيكُمْ
Məndə فِيَّ
Bizdə فِيْنَا

Bunları da öyrən: هِيَ (o) and فِيهَا (onda)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

1. Əbu Ləhəbin əlləri qurusun (Əbu Ləhəb həlak olsun), qurudu da (həlak oldu da)!
2. [Qiyamət günü] ona nə mal-dövləti fayda verəcək, nə də qazandı.
3. O, alovlu atəşə girəcəkdir.
4. Onun odun daşıyan zövcəsi də həmçinin!
5. Onun [arvadının] boğazında xurma lifindən hörülmüş ip olacaqdır!

سورة المسد: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ			
تَبَّتْ	يَدَا	أَبِي لَهَبٍ	وَتَبَّتْ (1)
Qurusun	iki əli	Əbu Ləhəbin	və qurudu da!
مَا	أَغْنَى عَنْهُ	مَالُهُ	وَمَا كَسَبَ (2)
Fayda vermədi ona	onun malı	və nə	qazandı.
سَيَصَلَّى	نَارًا	ذَاتَ لَهَبٍ (3)	
Girəcək, yanacaq	oda	alovlu	
وَأَمْرَاتُهُ	حَمَالَةً	الْحَطَبِ (4)	
Onun zövcəsi həmçinin	daşıyan	odun.	
فِي	جِيدِهَا	مِنْ	مَسَدٍ (5)
Onun boğazında	ip	xurma lifindən	

DƏRS – 10 SURƏ 112: ƏL-İXLAS

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadələr: (1) Bəd xəbər eşidəndə, yaxud işlər xoşagəlməz vəziyyətə çatanda; (2) Özünə və başqalarına köməyi kimdən istəməli olduğumuzu xatırladanda deyilir.

الْمُسْتَعَانُ	وَاللَّهُ ۲	رَاجِعُونَ،	إِلَيْهِ	وَإِنَّا	لِلَّهِ	إِنَّا ۱:
Köməyi istənilən.	Və Allahdır	dönəcəyik.	Ona	və həqiqətən biz	Allaha məxsusduq	Həqiqətən biz

II. QRAMMATIKA: (i) Əmr və Qadağan formalarını TFT üslubu ilə bir daha əzbərlə, Keçmiş və İndiki Zamanı təkrarla.

فَعَلَ، فَعَلُوا، فَعَلْتُ، فَعَلْتُمْ، فَعَلْنَا، يَفْعَلُ، يَفْعَلُونَ، تَفْعَلُ، تَفْعَلُونَ، أَفْعَلُ، نَفْعَلُ

(ii) ب ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **510 dəfə** işlənir. (ها daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədildəndə tərcümə olunduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

Qadağan نَهْي	Əmr أَمْر
Etmə!	Et!
Etməyin!	Edin!

-la, -lə, ilə ... + ب	
Onunla	بِهِ
Onlarla	بِهِمْ
Səninlə	بِكَ
Sizlə	بِكُمْ
Mənimlə	بِي
Bizimlə	بِنَا

Bunları da öyrən: هِيَ (o) and بِهَا (onunla).

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. . Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- De: " O Allah təkdir (heç bir şərki yoxdur);
- Allah (heç kəsə, heç nəyə) möhtac deyildir! (Hamı Ona möhtacdır; O, əzəlidir, əbədidir!)
- O, nə doğmuş, nə də doğulmuşdur!
- Onun heç bir tayı-bərabəri (bənzəri) də yoxdur!"

*****سورة الإخلاص : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ*****				
قُلْ	هُوَ	اللَّهُ	أَحَدٌ (1)	اللَّهُ
De,	"O	Allah,	təkdir.	Allah,
الصَّمَدُ (2)	لَمْ يَلِدْ	وَلَمْ يُولَدْ (3)	وَلَمْ يَلِدْ	وَلَمْ يُولَدْ (3)
heç nəyə möhtac olmayan, əbədidir.	doğmayıb	və doğulmayıb.	doğmayıb	doğulmayıb.
وَلَمْ يَكُنْ	لَهُ	كُفُوًا	أَحَدٌ (4)	كُفُوًا
Və yoxdur	onun	tayı-bərabəri	kimsə.	kimsə.

DƏRS – 11 SURƏ 113: ƏL-FƏLƏQ

I. DANIŞIQ ƏRƏB DILI: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadə kimisə qarşılıyanda, "xoş gəldiniz" mənasında deyilir.

سَهْلًا	أَهْلًا	سَهْل	أَهْل	و مَرْحَبًا	أَهْلًا وَ سَهْلًا
Rahat ol	Ailə üzvü kimi ol (hiss et)	Asan	Ailə	Mərhaba	Xoş gəldin (gəldiniz)

II. QRAMMATIKA: (i) Növbəti anlayışları TFT üslubu ilə öyrən **فَاعِلٌ، مَفْعُولٌ، فِعْلٌ**. Onların cəmini həmçinin öyrən. TFT üslubuna dair qeydlər A-4 səhifəsindədir. (ii) **عَلَى** ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzliliklə birgə Quranda **1423 dəfə** işlənir. (مَا daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədildə tərcümə olunduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

Edən	فَاعِلٍ Fail
Üzərində iş icra olunan	مَفْعُولٍ Məful
Etmək	فِعْلٍ Məsdər
cəm edənlər	فَاعِلُونَ، فَاعِلِينَ
cəm üzərində iş icra olunanlar	مَفْعُولُونَ، مَفْعُولِينَ

üstündə, üzərində ... +	عَلَى
Onun üstündə	عَلَيْهِ
Onların üstündə	عَلَيْهِمْ
Sənin üstündə	عَلَيْكَ
Sizin üstünüzdə	عَلَيْكُمْ
Mənim üstümdə	عَلَيَّ
Bizim üstümüzdə	عَلَيْنَا

Bunları da öyrən: **هِيَ** (o) and **عَلَيْهَا** (onun üstündə)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. . Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- De: "Pənah aparıram sübhün Rəbbinə!
- Yaratdıqlarının (insanların, cinlərin, vəhşi heyvanların) şərindən;
- Zülmətə bürünməkdə olan gecənin şərindən;
- (Cadu edib) düşünlərə üfürən qadınların şərindən;
- Və bir də paxıllığı tutanda paxılın şərindən!"

***** سورة الفلق : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *****				
قُلْ	أَعُوذُ	بِرَبِّ	الْفَلَقِ (1)	مِنْ شَرِّ
De,	"Pənah	Rəbbinə	sübhün.	Şərindən
مَا	خَلَقَ (2)	وَمِنْ شَرِّ	غَاسِقٍ إِذَا	نَهَضَتْ
nə	O yaratdı	və qaranlıqın şərindən	nə vaxt ki	
وَقَبْ (3)	وَمِنْ شَرِّ	النَّفَّاثَاتِ	فِي الْعُقَدِ (4)	دُيُونِ
zülmətə bürünür,	Və şərindən	üfürən qadınların	düşünlərə.	
وَمِنْ شَرِّ	حَاسِدٍ إِذَا	حَسَدَ (5)		
Və şərindən	həsəd edənin	nə vaxt ki	həsəd edirdi.	

DƏRS – 12 SURƏ 114: ƏN-NƏS

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadələr: (i) Səhər kimnənsə qarşılaşanda, salamdən sonra; (2) sənə bu cür müraciyyət edənə cavab olaraq deyilir.

		(2) صَبَّاحُ النُّورِ	(1) صَبَّاحُ الْخَيْرِ
		Sabahın nurlu olsun	Sabahın xeyir

II. QRAMMATIKA: (i) ¹⁰⁸فَعَلَ felinin 21 mühüm formasını öyrən. 108 rəqəmi bu felin Qurani-Kərimdə müxtəlif formalarında neçə dəfə təkrarlandığını göstərir. Bu rəqəmin hesablanması barəsində iş dəftərində məlumat ala bilərsiniz. **Bu felin kitabın axırındakı Əlavədə verilən tam təsrif cədvəlinə nəzər salmağı unutma.** Bu dərstdə çox istifadə olunan qadın cinsi fel formaları da öyrədilir. (ii) **إِلَى** ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzlə birgə Quranda **736 dəfə** işlənir. (ها daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını felle işləniləndə tərcümə olunduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

<p align="center">Felin 21 mühüm forması</p> <p align="center">(mötərizədəki formalar qadın cinsinə aiddir)</p> <p align="center">فَعَلَ، فَعُلُوا، فَعَلْتُمْ، فَعَلْتُ، فَعَلْنَا، يَفْعَلُ، يَفْعَلُونَ، تَفْعَلُ، تَفْعَلُونَ، أَفْعَلُ، أَفْعَلُونَ</p> <p align="center">إِنْفَعَلَ، إِفْعَلُوا، لَا تَفْعَلُ، لَا تَفْعَلُونَ، فَاعِلٌ، مَفْعُولٌ، فِعْلٌ (فَعَلْتُ، تَفْعَلُ)</p> <p align="center">Ümumilikdə işlənən qadın cinsinin formaları</p> <p align="center">O edir فَعَلْتُ ; o etdi تَفَعَّلُ</p> <p align="center">Üzərində iş icra olunan مَفْعُولَةٌ ، Edən فَاعِلَةٌ</p> <p align="center">cəm üzərində iş icra olunanlar مَفْعُولَاتٌ ، cəm edənlər فَاعِلَاتٌ</p>	إِلَى + ... -a, -ə	
	tərəf	
	Ona	إِلَيْهِ
	onlara	إِلَيْهِمْ
	Sənə	إِلَيْكَ
	Sizə	إِلَيْكُمْ
	Mənə	إِلَيَّ
Bizə	إِلَيْنَا	

Bunları da öyrən: **هِيَ** (o) and **إِلَيْهَا** (ona)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- De: "Pənah aparıram insanların Rəbbinə;
- İnsanların ixtiyar sahibinə;
- İnsanların tanrısına;
- Vəsvə verən, (Allahın adı çəkiləndə isə qorxusundan) qaçıb gizlənən Şeytanın şərindən-
- O Şeytan ki, insanların ürəklərinə vəsvə salır,
- (O Şeytan ki) cinlərdən də olur, insanlardan da!

***** سورة الناس : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *****					
قُلْ	أَعُوذُ	بِرَبِّ	النَّاسِ (1)	مَلِكِ	النَّاسِ (2)
De,	"Pənah aparıram	Rəbbinə	insanların.	Hökmdarına	insanların.
إِلَهِ النَّاسِ (3)		مِنْ شَرِّ	الْوَسْوَاسِ		
İnsanların ilahına		Şərindən	vəsvə verən,		
الْخَنَّاسِ (4)		الَّذِي	يُوسُوسُ		
qaçıb gizlənən(dən)		Hansı ki,	vəsvə salır		
فِي صُدُورِ	النَّاسِ (5)	مِنَ الْجِنَّةِ	وَالنَّاسِ (6)		
sinələrinə	insanların.	Cinlərdən	və insanlardan (olur)."		

DƏRS – 13 Dəstəməzdən əvvəl və sonra - (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadələr: (i) Axşam kiminləsə rastlaşanda salamdan sonra; (2) Səni bu cür salamlayana cavab olaraq deyilir.

	مَسَاءَ الْخَيْرِ	مَسَاءَ النُّورِ	
	Axşamın xeyir	Axşamın nurlu olsun	

II. QRAMMATIKA (Fel Növü 1a): (i) TFT üslubu ilə növbəti felin 21 formasını öyrən ²⁹فَتَحَ . 29 rəqəmi bu felin müxtəlif formalarda Quranda neçə dəfə təkrarlanmasını göstərir. (ii) عِنْدَ ön şəkilçisi 7 bitişən əvəzlə birgə Quranda **197 dəfə** işlənir. (ها daxil olmaqla). Qeyd et ki, ön şəkilçisi mənasını fellə işlədildə tərcümə olunduğu dilə uyğun dəyişə bilər. TFT üslubunu burada da istifadə et.

<p>(1a) Felinin 21 forması فَتَحَ (açdı): .</p> <p>فَتَحَ، فَتَحُوا، فَتَحْتِ، فَتَحْتُمْ، فَتَحْتُ، فَتَحْنَا، يَفْتَحُ، يَفْتَحُونَ، تَفْتَحُ، تَفْتَحُونَ، أَفْتَحُ، أَفْتَحُونَ، تَفْتَحُ، تَفْتَحُونَ، لَا تَفْتَحُوا، لَا تَفْتَحُونَ، فَاتِحٌ، فَاتِحَةٌ، مُفْتَحٌ، مُفْتَحَةٌ، فَتَحَ، فَتَحْتِ، فَتَحْتُمْ، فَتَحْتُ، فَتَحْنَا</p> <p>Qeyd: Bu fel 1a növündədir (İş dəftərində Fel Növ-1a yaxud FN-1a təsərif cədvəlində göstərilən kimi). Buna həmçinin بَاب فَتَحَ modeli deyilir. Terminologiyadan qorxma. Sadəcə mühüm formaları əsaslı əzbərlə. Gələcəkdə görərsən ki, müxtəlif fel modellərinin arasında çox cüzi fərqlər var. Bu felə aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. <i>Kitabın sonundakı A-9 səhifəsinə nəzər sal.</i></p>	عِنْدَ	yanında,	
	(məxsusluq)	عِنْدَهُ	Onun yanında, onda
	عِنْدَهُمْ	Onların yanında, onlarda	
	عِنْدَكَ	Sənin yanında, sizdə	
	عِنْدَكُمْ	Sizin yanınızda, sizdə	
	عِنْدِي	Mənim yanımda, mənə	
	عِنْدَنَا	Bizim yanımızda, bizdə	

Bunları da öyrən: هِيَ (o) and عِنْدَهَا (onun yanında, onda)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırğını yerinə yetir.*

- * Allahın adı ilə.
- * Mən şahidlik edirəm ki, Allahdan başqa haqq məbud yoxdur. O təkdir, Onun şəriki yoxdur.
- * Və mən şahidlik edirəm ki, Muhəmməd onun qulu və elçisidir.
- * Allahım, məni tövbə edənlərdə et! Və məni təmizlənənlərdən et!

***** Dəstəməzdən əvvəl *****				
بِسْمِ		اللَّهِ		
		Allahın.	Adı ilə	
***** Dəstəməzdən sonra *****				
أَشْهَدُ		أَنَّ	لَا	إِلَهَ
		Allahdan başqa.	məbud	yoxdur
		ki,	Şahidlik edirəm	
وَحْدَهُ		لَا شَرِيكَ	لَهُ	وَأَشْهَدُ
		ki,	Və şahidlik edirəm	Onun.
		şəriki yoxdur		O təkdir,
مُحَمَّدًا		عَبْدَهُ	وَرَسُولَهُ	اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي
Et məni	Allahım!	və Onun elçisi(dir).	Onun qulu	Muhəmməd
مِنَ التَّوَابِينَ		وَأَجْعَلْنِي	مِنَ	الْمُتَطَهِّرِينَ
		Və et məni	tövbə edənlər(dən)	

DƏRS – 14 Azandan sonra dua (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

كَيْفَ	حَالِكَ ؟	كَيْفَ الْحَالِ ؟
	Necəsən?	sənin halın?
		Necə(dir)

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1a): Felin 21 formasını öyrən جَعَلَ³⁴⁶ (düzəltdi, etdi). Mötərizədəki formalar qadın cinsinə aiddir:

جَعَلَ، جَعَلُوا، جَعَلْتِ، جَعَلْتُمْ، جَعَلْنَا، يَجْعَلُ، يَجْعَلُونَ، تَجْعَلُ، تَجْعَلُونَ، أَجْعَلُ، نَجْعَلُ
اجْعَلِ، اجْعَلُوا، لَا تَجْعَلُ، لَا تَجْعَلُوا، جَاعِلٌ، مَجْعُولٌ، جَعَلٌ، (جَعَلْتِ، تَجْعَلِ)

Qeyd: Bu fel 1a növündədir – yeni باب فَتْح modelinə uyğundur (İş dəftərində Fel Növ-1a yaxud FN-1a təsərif cədvəlində göstərilən kimi). Bu felə aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. *Kitabın sonundakı A-9 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

* Bu tam çağırışın və qılınacaq namazın Rəbbin olan Allahım! Muhəmmədə vasitəçilik haqqı və fəzilət ver. Onu vəd etdiyini təriflənen məqama çatdır.

* Allah Ən Böyükdür. Allah Ən Böyükdür.
* Mən şahidlik edirəm ki, Allahdan başqa haqq məbud yoxdur.
* Mən şahidlik edirəm ki, Muhəmməd Allahın elçisidir.
* Namaza tələsin.
* Nicat tapmağa tələsin.
* Artıq namaz iqamə olundu (başlandı).
* Allah Ən Böyükdür. Allah Ən Böyükdür.
* Allahdan başqa haqq məbud yoxdur.

* Allahım, Sən pak və müqəddəssən. Sənə həmd olsun.
* Sənin adın mübarək, əzəmətin ucadır.
* Səndən başqa haqq məbud yoxdur.

**** 2. Azandan sonra edilən dua ****				
اللَّهُمَّ	رَبِّ	هَذِهِ	الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ	وَالصَّلَاةِ
Allahım!	Rəbbi	bu	tam çağırışın	və qılınacaq namazın
عَاتٍ	مُحَمَّدًا	الْوَسِيلَةَ	وَالْفَضِيلَةَ	
Ver	Muhəmmədə (sav)	vasitəçilik (haqqı)	və vəzilət.	
وَابِعْتَهُ	مَقَامًا مَحْمُودًا	الَّذِي	وَعَدْتَهُ	
və onu çatdır	təriflənen məqama	hansı ki	Sən ona vəd etməsən	
*** İqamə ***				
اللَّهُ أَكْبَرُ	اللَّهُ أَكْبَرُ	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ		
Allah Ən Böyükdür.	Allah Ən Böyükdür.	Mən şahidlik edirəm ki, Allahdan başqa haqq məbud yoxdur.		
حَيَّ عَلَى	الْفَلَاحِ	قَدْ	قَامَتِ الصَّلَاةُ	قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
Tələsin	nicat (tapmağa).	Artıq	namaz iqamə olundu (başlanır).	Artıq namaz iqamə olundu (başlanır).
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ				
Allah Ən Böyükdür. Allah Ən Böyükdür.				
**** 4. Açıq duası ****				
سُبْحَانَكَ	اللَّهُمَّ	وَبِحَمْدِكَ	وَتَبَارَكَ	اسْمُكَ
Sən pak və müqəddəssən	Allahım.	Sənə həmd olsun.	Mübarəkdir	Sənin adın.
وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ				
[və] Uca(dır) Sənin əzəmətin.				

DƏRS – 15 Rükü və səcdə zikrləri – (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

كَيْفَ صِحَّتِكَ ؟	كَيْفَ الصَّحَّةِ ؟
Sağlamlığın necədir?	Sağlamlıq necədir?

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1b): Felin 21 formasını öyrən نَصَرَ⁹² (kömək etdi). Mötərizədəki formalar - (تَنْصُرُ، تَنْصَرْتُ) qadın cinsinə aiddir: o kömək etdi نَصَرْتُ; o kömək edir تَنْصُرُ .

نَصَرَ، نَصَرُوا، نَصَرْتُ، نَصَرْتُمْ، نَصَرْنَا، يَنْصُرُ، يَنْصُرُونَ، تَنْصُرُ، تَنْصُرُونَ، أَنْصُرُ، نَنْصُرُ
أَنْصُرُ، أَنْصُرُوا، لَا تَنْصُرُ، لَا تَنْصُرُوا، نَاصِرٌ، مَنْصُورٌ، نَصْرٌ، (نَصَرْتُ، تَنْصُرُ)

Qeyd: Bu fel 1b növündəndir – buna həmçinin بَابُ نَصَرَ modeli deyilir (İş dəftərində Fel Növ-1b yaxud FN-1b təsərif cədvəlində göstərilən kimi). Terminalogiyadan qorxma. Bu modellər arasında çox cüzi fərq var. Beləki, İndiki Zamanda bu felin ikinci kök hərfinin hərəkəsi (buna tipik sait deyilir) fəthə يَنْصُرُ، يَنْصُرُونَ... yox, **dammədir ... يَنْصُرُ، يَنْصُرُونَ!** Əmr və qadağan formalarında da eyni fərq var. Bu felə aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. **Ərəb dilində fellərin əksəriyyəti بَابُ نَصَرَ modelinə uyğundur.** Kitabın sonundakı A-9 səhifəsinə nəzər sal.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

* Əzəmətli Rəbbim pak və müqəddəsdir.

* Allah ona həmd edəni eşitdi.

* Ey Rəbbimiz, Sənə həmd olsun.

* Ən uca Rəbbim pak və müqəddəsdir.

* Allahım! Sən Pak və Müqəddəssən! Sənə həmd olsun! Allahım! Məni bağışla!

* Allahım! Məni bağışla, mənə rəhm et, məni hidayət et, məni düzəlt, mənə afiyət ver, məni ruziləndir və məni ucalt.

*****5 . Rükü zikrləri *****					
لِمَنْ	سَمِعَ اللَّهُ	الْعَظِيمِ *	رَبِّي	سُبْحَانَ	
o kəsi ki,	Allah eşitdi	əzəmətli.	mənim Rəbbim,	Pak və müqəddəs(dir)	
الْحَمْدُ	وَلَكَ	رَبَّنَا	حَمْدَهُ*		
həmd (olsun).	və Sənə	Ey Rəbbimiz,	Ona həmd etdi.		
***** 6. Səcdə zikrləri *****					
الأَعْلَى	رَبِّي	سُبْحَانَ			
ən uca.	mənim Rəbbim,	Pak və müqəddəs(dir)			
اغْفِرْ لِي	اللَّهُمَّ	وَبِحَمْدِكَ	رَبَّنَا	اللَّهُمَّ	سُبْحَانَكَ
Məni bağışla	Allahım	Sənin həmd ilə	Rəbbimiz,	Allahım	Sən pak və müqəddəssən
***** 7. İki səcdə arası zikrlər *****					
وَاهْدِنِي	وَارْحَمْنِي	اغْفِرْ لِي	اللَّهُمَّ		
məni hidayət et	mənə rəhm et	Məni bağışla	Allahım!		
وَارْفَعْنِي	وَارْزُقْنِي	وَعَافِنِي	وَأَجْبِرْنِي		
məni yüksəlt (dərəcəmi)	mənə ruzi ver	mənə afiyət ver	məni düzəlt		

DƏRS – 16 Təşəhhüd (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

كَيْفَ أَنْتَ؟	هَلْ أَنْتَ	بِخَيْرٍ؟	أَنْتَ	بِخَيْرٍ؟
Necəsən?	Sən	yaxşısanmı?	Sən	yaxşısanmı?

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1b): Fellərin 21 formasını öyrən ¹⁶³ذَكَرَ (xatırladı) və ¹⁴³عَبَدَ (ibadət etdi)

ذَكَرَ، ذَكَرُوا، ذَكَرْتُ، ذَكَرْتُمْ، ذَكَرْنَا، يَذْكُرُ، يَذْكُرُونَ، تَذْكُرُ، تَذْكُرُونَ، أَذْكَرُ، نَذْكُرُ
أَذْكَرُ، أَذْكَرُوا، لَا تَذْكَرُ، لَا تَذْكَرُوا، ذَاكِرٌ، مَذْكَورٌ، ذِكْرٌ، (ذَكَرْتُ، تَذْكُرُ)

عَبَدَ، عَبَدُوا، عَبَدْتُ، عَبَدْتُمْ، عَبَدْنَا، يَعْبُدُ، يَعْبُدُونَ، تَعْبُدُ، تَعْبُدُونَ، أَعْبُدُ، نَعْبُدُ
أَعْبُدُ، أَعْبُدُوا، لَا تَعْبُدُ، لَا تَعْبُدُوا، عَابِدٌ، مَعْبُودٌ، عِبَادَةٌ، (عَبَدْتُ، تَعْبُدُ)

Qeyd: Bu fel 1b növündəndir – yəni **بَابُ نَصْرِ** modelinə uyğundur (İş dəftərində Fel Növ-1b yaxud FN-1b təsərif cədvəlində göstərilən kimi). Dediymiz kimi, fərq – İndiki zamanda, əmr və qadağanda **tipik saitin** (yəni kökün ikinci hərfinin saitinin) **dammə** olmasıdır. Bu felə aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. **Ərəb dilində fellərin əksəriyyəti Bَابُ نَصْرِ modelinə uyğundur.** *Kitabın sonundakı A-9 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Sözləri əzbərlərkən işlədildiyi məzmunu da yadda saxla. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Salamlar, dualar və yaxşı şeylər Allaha aiddir.

Ey Peyğəmbər! Sənə salam olsun, Allahın rəhməti və bərəkəti (olsun)!

Bizə və Allahın əməlisaleh qullarına salam olsun!

Mən şahidlik edirəm ki, Allahdan başqa haqq məbud yoxdur. Və şahidlik edirəm ki, Mühəmməd Onun qulu və elçisidir.

8 *****Təşəhhüd *****				
وَالطَّيِّبَاتُ	وَالصَّلَوَاتُ	لِلَّهِ	التَّحِيَّاتُ	
və yaxşı şeylər.	və dualar/ namazlar	Allaha aiddir	Hər bir salam	
وَبَرَكَاتُهُ	وَرَحْمَتُ اللَّهِ	أَيُّهَا النَّبِيُّ	عَلَيْكَ	السَّلَامُ
və Onun bərəkətləri.	Və Allahın rəhməti	Ey Peyğəmbər,	Sənin üzərinə (olsun)	Salam
الصَّالِحِينَ	عِبَادِ اللَّهِ	وَعَلَى	عَلَيْنَا	السَّلَامُ
əməlisaleh.	Və Allahın qullarının üzərinə	Bizim üzərimizə	Salam	
إِلَّا اللَّهُ	لَا إِلَهَ	أَشْهَدُ أَنْ		
Allahdan başqa.	(haqq) məbud yoxdur	Mən şahidlik edirəm ki,		
وَرَسُولُهُ	عَبْدُهُ	مُحَمَّدًا	وَأَشْهَدُ أَنَّ	
Və elçisi(dir).	Onun qulu	Mühəmməd	Və şahidlik edirəm ki,	

DƏRS – 17 Salavat – (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DILI: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. “**كَيْفَ خَالِكَ**” sualına cavab olaraq deyilir.

كُوَيْسٍ (طَيِّبٍ).	أَيُّوَا (نَعَم).	بِخَيْرٍ.	اللَّهُ	الْحَمْدُ
Yaxşı	Hə	yaxşıyam.	Allaha həmd olsun,	

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1b): (i) Felin 21 formasını öyrən **كَفَرَ** ⁴⁶¹ (o küfr etdi, nankor oldu) (ii) Növbəti işarə əvəzlilikləri və birləşdirici əvəzliliklər - **الَّذِي، الَّذِي، ذَلِكَ، هَذَا، هُوَ** Qurani-Kərimdə 2286 dəfə təkrarlanır. Başqa formalar İş dəftərində verilir. TFT üslubu ilə onları əzbərlə - yaxında olan əşyaya, yaxud insana barmağınla işarə edib **هَذَا** de; dörd barmağınla yaxında olan insanlara işarə edib **هؤلاء** de; bir barmağınla uzaqda olan əşyaya yaxud insana işarə edib **ذَلِكَ** de; dörd barmağınla uzaqda olan insanlara işarə **أُولَئِكَ** de; bir barmağınla qaldırılıb, sanki kimisə xatırlayan kimi əyib **الَّذِي** de; dörd barmağınla həmin istiqamətdə işarə edib **الَّذِينَ** de.

<p>Felin 21 forması (1b) كَفَرَ:</p> <p>كَفَرَ، كَفَرُوا، كَفَرْتُمْ، كَفَرْنَا، يَكْفُرُ، يَكْفُرُونَ، تَكْفُرُ، تَكْفُرُونَ، أَكْفُرُ، نَكْفُرُ أَكْفُرُ، أَكْفُرُوا، لَا تَكْفُرُ، لَا تَكْفُرُوا، كَافِرٌ، مَكْفُورٌ، كُفْرٌ، (كَفَرْتُمْ، تَكْفُرُ)</p> <p>Qeyd: Bu fel 1b növündəndir – yəni بَابُ نَصَرَ modelinə uyğundur. Dediymiz kimi, fərq – İndiki zamanda, əmr və qadağanda <u>tipik saitin</u> (yənin kökün ikinci hərfinin saitinin) dammə olmasıdır. Bu felə aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. Ərəb dilində fellərin əksəriyyəti بَابُ نَصَرَ modelinə uyğundur.</p>	İşarə və birləşdirici əvəzliliklər
	Bu هَذَا
	Bunlar هؤلاء
	○ ذَلِكَ
	Onlar أُولَئِكَ
	Hansı ki الَّذِي
Hansılar ki الَّذِينَ	

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Allahım! İbrahimə və İbrahimin ailəsinə xeyir-dua verdiyin kimi, Mühəmmədə və Mühəmmədin ailəsinə də xeyir-dua ver!

Həqiqətən, Sən Tərifləyişən, Şah-şöhrətlişən!

Allahım! İbrahimə və İbrahimin ailəsinə bəreket verdiyin kimi, Mühəmmədə və Mühəmmədin ailəsinə də bəreket ver!

Həqiqətən, Sən Tərifləyişən, Şah-şöhrətlişən!

**** 9. Salavat ****			
اللَّهُمَّ	صَلِّ	عَلَى مُحَمَّدٍ	وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
Allahım	Təriflə	Mühəmmədi	və Mühəmmədin ailəsinə
كَمَا صَلَّيْتَ	عَلَى إِبْرَاهِيمَ	وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ	
Necə ki, təriflədin	İbrahimi	və İbrahimin ailəsinə.	
إِنَّكَ	حَمِيدٌ	مَجِيدٌ	
Həqiqətən, Sən	Tərifləyiş,	Şan-şöhrətli(sən).	
اللَّهُمَّ	بَارِكْ	عَلَى مُحَمَّدٍ	وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
Allahım	Bəreket ver	Mühəmmədə	və Mühəmmədin ailəsinə
كَمَا	بَارَكْتَ	عَلَى إِبْرَاهِيمَ	وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
Necə ki,	vərəket verdin	İbrahime	və İbrahimin ailəsinə.
إِنَّكَ	حَمِيدٌ	مَجِيدٌ	
Həqiqətən, Sən	Tərifləyiş,	Şan-şöhrətli(sən).	

DƏRS – 18 Salamdan əvvəl edilən dualar – (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Bu ifadə qonağı qarşılayan zaman deyilir.

تَفَضَّلُوا.	مَعَنَا.	تَفَضَّلْ
Buyurun (cəmdə)...	bizimlə.	Buyur! Gəl! Keç!

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1c): Felin 21 formasını öyrən ضَرَبَ⁵⁸ (o vurdu).

ضَرَبَ، ضَرَبُوا، ضَرَبْتِ، ضَرَبْتُمْ، ضَرَبْتُ، ضَرَبْنَا، يَضْرِبُ، يَضْرِبُونَ، تَضْرِبُ، تَضْرِبُونَ، أَضْرِبُ، نَضْرِبُ
إِضْرِبُوا، لَا تَضْرِبُ، لَا تَضْرِبُوا، ضَارِبٌ، مَضْرُوبٌ، ضَرْبٌ، (ضَرَبْتِ، تَضْرِبُ)

Qeyd: Bu fel 1c növündədir – buna həmçinin **باب ضَرَبَ** modeli deyilir. (İş dəftərində Fel Növ-1c yaxud FN-1c təsrif cədvəlində göstərilən kimi). Bu növün fərqi – tipik saitin fəthə يَضْرِبُ، يَضْرِبُونَ... yox, dammə يَضْرِبُ، يَضْرِبُونَ... yox, lakin **kəsra يَضْرِبُ، يَضْرِبُونَ** olmasdır! Bu fərq Əmr və qadağanda da eynidir. ظَلَمَ²⁶⁶ (zülüm etdi) felinin 21 formasını da əzbərlə. Bu fellərə aid ətraflı təsrif cədvəlləri İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. *Kitabın sonundakı A-9 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Allahım! Qəbr əzabından, cəhənnəm əzabından, həyat və ölüm fitnəsindən və Məsihi Dəccalın fitnəsinin şərindən Sənə sığınırım.

=====
Allahım! Mən özümə çoxlu zülm etdim. Günahları yalnız sən bağışlayırsan. Özün günahımdan keçməklə məni bağışla və mənə rəhm et!
Həqiqətən, Sən Bağışlayansan, Rəhmlisən.

**** 10. Salamdan əvvəl edilən dualar ****					
اللَّهُمَّ	إِنِّي	أَعُوذُ	بِكَ	مِنْ	عَذَابِ
Allahım!	Həqiqətən, mən	sığınırım	sənə	əzabından	əzabından
الْقَبْرِ	وَمِنْ	عَذَابِ	جَهَنَّمَ	وَمِنْ	فِتْنَةِ
qəbrin	və əzabından	cəhənnəmin	və fitnəsindən	həyatın	həyatın
وَالْمَمَاتِ	وَمِنْ	شَرِّ	فِتْنَةِ	الْمَسِيحِ	الدَّجَالِ
və ölümün	və şərindən	fitnəsinin	Məsihi dəccalın.		
**** 11. Başqa bir dua ****					
اللَّهُمَّ	إِنِّي	ظَلَمْتُ	نَفْسِي	ظُلْمًا	كَثِيرًا
Allahım!	Həqiqətən, mən	zülm etdim	özümə	çoxlu zülm;	çoxlu zülm;
وَلَا	يَغْفِرُ	الدُّنُوبَ	إِلَّا	أَنْتَ	فَاغْفِرْ
Bağışlamır	günahları	Səndən	başqa(heç kəs);	Odur ki, məni bağışla	Odur ki, məni bağışla
مَغْفِرَةً	مِنْ	عِنْدِكَ	وَارْحَمْنِي		
Öz dərgahından olan məğfirətlə	və mənə rəhm et.				
إِنَّكَ	أَنْتَ	الرَّحِيمُ			
Həqiqətən, Sən	Bağışlayansan,	Rəhmlisən.			

DƏRS – 19 Namazdan sonra olan zikrlər - (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

شُكْرًا	أَرْجُوكَ .	مِنْ فَضْلِكَ .
Sağ ol (olun)	Rica edirəm səndən...!	Zəhmət olmasa!

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1d): Felin 21 formasını öyrən ¹⁰⁰سَمِعَ (o eşitdi).

سَمِعَ، سَمِعُوا، سَمِعْتِ، سَمِعْتُمْ، سَمِعْتُ، سَمِعْنَا، يَسْمَعُ، يَسْمَعُونَ، تَسْمَعُ، تَسْمَعُونَ، أَسْمَعُ، نَسْمَعُ
إِسْمَعُ، إِسْمَعُوا، لَا تَسْمَعُ، لَا تَسْمَعُوا، سَامِعٌ، مَسْمُوعٌ، سَمِعَ، (سَمِعْتِ، تَسْمَعُ)

Qeyd: Bu fel 1d növündədir – buna həmçinin **باب سَمِعَ** modeli deyilir (İş dəftərində Fel Növ-1d yaxud FN-1d təsrif cədvəlində göstərilən kimi). Burada fərq – **Keçmiş Zamanda** kökün ikinci hərfinin hərəkəsi **kəsra**, **İndiki Zaman**, əmr və qadağanda isə - **fəthə** olmasıdır. Bu növə aid daha iki felin 21 formasını öyrən - **عَلِمَ**⁵¹⁸ (bildi) və **عَمِلَ**³¹⁸ (əməl etdi). Bu fellərə aid ətraflı təsrif cədvəlləri İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilib. *Kitabın sonundakı A-9 səhifəsinə nəzər sal.*

Qeyd edək ki, daha iki fel növü var - (1e) **باب حَسِبَ** (tipik sait Keçmiş Zamanda – kəsra, İndiki Zamanda da – kəsra) və (1f) **باب كَرَّمَ** (tipik sait Keçmiş Zamanda – dammə, İndiki Zamanda da – dammə). Lakin bunlar az istifadə olduğundan bunları əlavə öyrənmirik.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Allahdan bağışlanma diləyirəm – 3 dəfə.

* Allahım! Salam Sənsən və əmin-amanlıq Səndəndir. Ey əzəmət və ehtiram sahibil! Səh xeyirxahsan.

* Allahım! Səni zikr etməyə, Sənə şükr etməyə və Sənə gözəl ibadət etməyə mənə kömək et!

Allahım! Sənin verdiyinə mane olacaq, mane olduğunu da verəcək (bir kəs) yoxdur. Heç bir hörmət sahibinə Sənin yanında hörməti fayda verməz.

12. Namazdan sonra zikrlər				
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ				
Allahdan bağışlanma diləyirəm – 3 dəfə.				
اللَّهُمَّ	أَنْتَ السَّلَامُ	وَمِنْكَ	السَّلَامُ	
Allahım!	Salam Sənsən	Və Səndəndir	Salam (əmin-amanlıq)	
تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ				
Sən Xeyirxahsan (xeyirin çoxdur)				
اللَّهُمَّ	أَعْنِي	عَلَى ذِكْرِكَ	وَشُكْرِكَ	وَحُسْنَ عِبَادَتِكَ
Allahım!	Mənə kömək et	Səni zikr etməyə	Və Sənə şükr etməyə	Və Sənə yaxşı ibadət etməyə.
اللَّهُمَّ	لَا	مَانِعَ	لِمَا	أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِي
Allahım!	yoxdur	Mane olan	Sənin verdiyinə	Və yoxdur Verən
لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ				
Sənin mane olduğuna.				
مِنْكَ الْجَدُّ				
Sənin yanında hörməti.				

DƏRS – 20 Qunut duası - (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

تَعَالُ .	تَعَالُوا	هُنَا (هَهُنَا) .	هُنَاكَ .
Gəl!	Gəlin!	Bura	Ora

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1g): Əsas dörd növü öyrəndiyimizdən sonra xüsusi növlərə keçirik. Dörd növdən başqa daha iki növü - 1e **بَاب كَرَمٌ** və 1f **بَاب حَسِبٌ** keçmirik, çünki onlar az işlənir.. *Qeyd edək ki, bu xüsusi növlər keçmişdən indiki zamana dönəndə dörd növdən birinin modelinə uyğun olurlar, yəni 1a, 1b, 1c or 1d.* Bu dərsimizdə 1g növünü öyrənirik. Bu fellərdə kökün iki hərfi (dalbadal gələn) eynidir, yəni bir şəddəli hərf kimi yazılır. Misal - ¹¹³ **ضَلَّ** (azdı) feli. Bu fel **بَاب ضَرَبٌ** modelinə uyğundur. Bəzi kiçik fərglərə fikir verin:

ضَلَّ، ضَلُّوا، ضَلَلْتُ، ضَلَلْتُمْ، ضَلَلْنَا، ضَلَلْنَا،
يَضِلُّ، يَضِلُّونَ، تَضِلُّ، تَضِلُّونَ، أَضِلُّ، أَضِلُّونَ، نَضِلُّ، نَضِلُّونَ،
ضَلَّ، ضَلُّوا، لَآ تَضِلُّ، لَآ تَضِلُّوا، ضَالَ، ضَالٌ، -، ضَالَّةٌ، (ضَلَّ، تَضِلُّ)

Bu növdən olan başqa fel (⁶⁸ **ظَنَّ** zənn etdi) isə başqa modelə - 1b, **بَاب نَصَرَ** modelinə uyğundur:

ظَنَّ، ظَنُّوا، ظَنَنْتَ، ظَنَنْتُمْ، ظَنَنْتُ، ظَنَنْتُمْ،
يَظُنُّ، يَظُنُّونَ، تَظُنُّ، تَظُنُّونَ، أَظُنُّ، أَظُنُّونَ، نَظُنُّ، نَظُنُّونَ،
ظَنَّ، ظَنُّوا، لَآ تَظُنُّ، لَآ تَظُنُّوا، ظَانَ، ظَانٌ، -، ظَانَّةٌ، (ظَنَّ، تَظُنُّ)

Bu fellərin ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərinin III BÖLÜMÜNDƏ verilir.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Allahım! Səndən kömək istəyir və Səndən bağışlanma diləyirik. Xeyri Sənə aid edib Səni tərifləyirik və Sənə qarşı küfr etmirik. Sənə iman gətirib və Sənə boyun əyirik. Sənə qarşı küfr edənləri tərək edirik.

Allahım! Biz yalnız sənə ibadət edirik. Sənin üçün namaz qılır və Sənə səcdə edirik. Sənə doğru can atır və Sənə qulluq etməyə tələsirik. Sənin rəhmətini diləyir və Sənin əzabından qorxuruq. Əlbəttə, əzabın kafirlərə yetişəcək.

13. Qunut duası				
اللَّهُمَّ	إِنَّا	نَسْتَعِينُكَ	وَ	نَسْتَغْفِرُكَ
Allahım!	Həqiqətən, biz	Səndən kömək istəyirik	və	Səndən bağışlanma diləyirik
وَنُشِّي عَلَيْكَ	الْخَيْرَ	وَلَا نَكْفُرُكَ		
Səni tərifləyirik	xeyrə (görə).	Sənə qarşı küfr etmirik.		
وَنُؤْمِنُ بِكَ	وَ نَخْضَعُ لَكَ	وَنَخْلَعُ		
Sənə iman gətiririk	Sənə qarşı boyun əyirik	və tərək edirik		
مَنْ	يَكْفُرُكَ	اللَّهُمَّ	إِيَّاكَ	نَعْبُدُ
kim ki	Sənə küfr edir.	Allahım!	Yalnız Sənə	ibadət edirik
وَلَكَ	نُصَلِّي	وَنَسْجُدُ	وَإِلَيْكَ	نَسْعَى
Yalnız Sənin üçün	namaz qılırıq	və səcdə edirik.	Və Sənə doğru	can atırıq
وَنَحْفِدُ	وَنَرْجُو	رَحْمَتَكَ	وَنَخْشَى	عَذَابَكَ
qulluq etməyə tələsirik.	Ümid edirik	rəhmətinə	və qorxuruq	əzabından.
إِنَّ	عَذَابَكَ	بِالْكَافِرِ مُلْحِقٌ		
Həqiqətən	Sənin əzabın	kafirlərə yetişəcək.		

DƏRS – 21 Qunut duası - (NAMAZA AID ZIKRLƏR VƏ DUALAR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərslərin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

	اجلسوا .	اجلس .	استرح .
	Oturun!	Otur !	Dincəl ! İstirahət et!

II. QRAMMATIKA (Fel Type 1h): Bu dərslərimizdə üç hərfləli fellərin xüsusi nümunələrini öyrənəcəyik. *Qeyd edək ki, bu xüsusi növlər keçmişdən indiki zamana dönəndə dörd növdən birinin modelinə uyğun olurlar, yəni 1a, 1b, 1c or 1d.* Ötən dərslərimizdə kök hərflərinin biri təkrarlanan felləri öyrəndik. Bu dərslərimizdə kökün **birinci** hərfi xəstə olan felləri öyrənəcəyik. Xəstə hərf - ا, ي, و hərfləridir. Xəstə hərf "tez yorulur", odur ki, felin hər formasında "sağ" qalır. O ya itir, ya da ki, öz yerinə başqa xəstə hərfi qoyur! Yaxşı ki xəstə hərflər bir birini dəstəkləyirlər. Misal olaraq ¹⁰⁷ **وَجَدَ** (o tapdı) felini götürək. *Bu fel modelinə uyğundur.* Ətraflı təsərif cədvəli İş Dəftərində verilib.

وَجَدَ، وَجَدُوا، وَجَدْتُ، وَجَدْتُمْ، وَجَدْتُ، وَجَدْنَا، يَجِدُ، يَجِدُونَ، تَجِدُ، تَجِدُونَ، أَجِدُ، نَجِدُ
جَدَ، جَدُوا، لَا تَجِدُ، لَا تَجِدُوا، وَاجِدُ، مَوْجُودٌ، وَجُودٌ (وَجَدْتُ، تَجِدُ)

Buna oxşar olan ¹²⁴ **وَعَدَ** (vəd verdi) felini də öyrənin. *A-9 səhifəsinə nəzər salın.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Allahım! Hidayət verdiyin kimsələr arasında mənə də hidayət ver!
Salamatlıq bəxş etdiyin kimsələr arasında mənə də salamatlıq bəxş et!
Dost qəbul etdiyin kimsələr arasında mənə də dost qəbul et!
Mənə verdiklərini bərəkətli et.
Qərar verdiyin şeylərin şərindən mənə qoru. (Hər şeyə) Sən qərar verirən. Sənin üçün isə qərar verliməz.
Dost qəbul etdiyin kimsə zəlil olmaz.
Düşməncilik etdiyin kəs isə qüdrətli olmaz. Ey Rəbbimiz, Sən xeyirxahsan və ucasan!

**** 14. Qunut duası ****				
فِيْمَنْ		وَعَافِيِي		هَدَيْتَ
o kəslərin arasında	Mənə salamatlıq ver	Sən hidayət vermisen.	o kəslərin arasında	Allahım! Mənə hidayət ver
فِيْمَنْ		تَوَلَّيِي		وَ عَافَيْتَ
o kəslərin arasında	məni dost qəbul et		və	Sən salamatlıq vermisen
فِيْمَا		وَبَارِكْ لِي		تَوَلَّيْتِ
o şeydə	Mənə bərəkətli et	Sən dost qəbul etmisen.		
مَا قَضَيْتَ		شَرَّ	وَقِيِي	أَعْطَيْتَ
sən qərar vermisen.		şərindən	Və mənə qoru	Sən vermisen.
وَلَا يُقْضَىٰ عَلَيْكَ			إِنَّكَ تَقْضِي	
Sənin üçün isə qərar verilməz.			Həqiqətən sən qərar verirən,	
مَنْ وَآلَيْتَ			إِنَّهُ لَا يَدُلُّ	
Sən dost qəbul etdiyin kəs.			Həqiqətən, zəlil olmaz	
مَنْ عَادَيْتَ			وَلَا يَعْرِئُ	
Sən düşməncilik etdiyin kəs.			Və qüdrətli olmaz	
وَتَعَالَيْتَ		رَبَّنَا		تَبَارَكْتَ
və ucasan!		Ey Rəbbimiz		Sən xeyirxahsan

DƏRS – 22 Seyyidul İstiğfar – (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

	هَاتُوا .	هَاتِ .	مُوبَا (المَاء)	جِيب (جِي ب)
	Gətirin.	Gətir.	su(yu).	Gətir

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1i): Bu dərsimizdə üç hərfli fellərin xüsusi nümunələrini öyrənəcəyik. *Qeyd edək ki, bu xüsusi növlər keçmişdən indiki zamana dönəndə dörd növdən birinin modelinə uyğun olurlar, yəni 1a, 1b, 1c or 1d.* Bu dərsimizdə, üçhərflilik kökün **ikinci** hərfi xəstə olan felləri öyrənəcəyik. Xəstə hərf - ا، ي، و، hərlərdir. Xəstə hərf "tez yorulur", odur ki, felin hər formasında "sağ" qalmır. O ya itir, ya da ki, öz yerinə başqa xəstə hərfi qoyur! Yaxşı ki xəstə hərlər bir birini dəstəkləyirlər. Misal olaraq ¹⁷¹⁹ قَالَ (dedi) feline götürək. Keçmiş Zamanda قَالَ (Kök hərləri: ق و ل) ortada əlifdir. İndiki Zamanda onun yerinə vav gəlir يَقُولُ, Məchulda yə olur قِيلَ (deyilir). Bəzən, tamam düşür - قُلْ (de!). *قال felini نَصَرَ بَابِ modelinə uyğundur.* Ətraflı təsərif cədvəli İş Dəftərində verilib. *Kitabın sonunda olan Əlavənin A-9 səhifəsinə nəzər salmağı unutmayın.*

قَالَ، قَالُوا، قُلْتُ، قُلْتُمْ، قُلْنَا، يَقُولُ، يَقُولُونَ، تَقُولُ، تَقُولُونَ، أَقُولُ، نَقُولُ

قُلْ، قُولُوا، لَا تَقُلْ، لَا تَقُولُوا، قَائِلٌ، مَقُولٌ، قَوْلٌ، (قَالَتْ، تَقُولُ)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırğını yerinə yetir.*

* Allahım! Sən mənim Rəbbimsən. Səndən başqa haqq məbud yoxdur. Məni sən yaratdın və mən sənin qulunam. Gücüm çatan qədər Sənə verdiyim əhdə və vədə sadıqəm. Etdiklərimin şərindən Sənə sığınırım. Mənə verdiyin neməti etiraf edirəm və günahımı boynuma alıram. Məni bağışla! Şübhəsiz ki, günahları yalnız Sən bağışlayırsan!

**** 1. Seyyidul İstiğfar ****				
اللَّهُمَّ	أَنْتَ	رَبِّي	لَا إِلَهَ	إِلَّا أَنْتَ
Allahım!	Sən	Rəbbimsən	Yoxdur (haqq) məbud	Səndən başqa.
خَلَقْتَنِي	وَأَنَا عَبْدُكَ	وَأَنَا	عَلَى عَهْدِكَ	
Məni yaratdın	Və mən sənin qulunam	Və mən	Sənə (verdiyim) əhdə	
وَوَعَدِكَ	مَا اسْتَطَعْتُ	أَعُوذُ بِكَ		
Və vədə	Gücüm çatan qədər (sadiqəm)	Sənə sığınırım		
مِنْ شَرِّ	مَا	صَنَعْتُ		
Şərindən		Etdiklərimin.		
أَبُوءُ	لَكَ	بِنِعْمَتِكَ	عَلَيَّ	وَأَبُوءُ
Etiraf edirəm	Sənə	Mənə verdiyin neməti	Və etiraf edirəm	Günahımı
فَاعْفِرْ لِي	فَإِنَّهُ	لَا يَغْفِرُ	الذُّنُوبَ	إِلَّا أَنْتَ
Məni bağışla!	Həqiqətən	Bağışlamır	Günahları	Səndən başqa (heç kəs)

DƏRS – 23 Yatmazdan əvvəl, sonra və s. (MÜXTƏLİF)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərslərin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

ايش (أَيُّ شَيْءٍ)	هَذَا	يَا أَخِي ؟
Hansı şey	bu	Qardaşım ?

Bu nədir, qardaşım?

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1i): Bu dərslərimizdə üç hərfli fellərin xüsusi nümunələrini öyrənəcəyik. *Qeyd edək ki, bu xüsusi növlər keçmişdən indiki zamana dönəndə dörd növdən birinin modelinə uyğun olurlar, yəni 1a, 1b, 1c or 1d.* Bu dərslərimizdə, üçhərflili kökün **ikinci** hərfi xəstə olan başqa felləri öyrənəcəyik. Xəstə hərf - ا، ي، و hərlərdir. Dedimiz kimi, xəstə hərf "tez yorulur", odur ki, felin hər formasında "sağ" qalmır. O ya itir, ya da ki, öz yerinə başqa xəstə hərfi qoyur! Yaxşı ki xəstə hərlər bir birini dəstəkləyirlər. Bu felə aid daha iki misala baxaq: ¹³⁶¹ كَانُ (oldu, var) (بابُ نَصَرَ) modelinə uyğundur) və ⁵¹ زَادُ (artırdı) (بابُ ضَرَبَ) modelinə uyğundur). Ətraflı təsərif cədvəlləri İş Dəftərində verilib. 4-9 səhifəsinə nəzər salın.

كَانَ، كَانُوا، كُنْتُ، كُنْتُمْ، كُنَّا، يَكُونُ، يَكُونُونَ، تَكُونُ، تَكُونُونَ، أَكُونُ، أَكُونُونَ، نَكُونُ
 كُنْ، كُونُوا، لَا تَكُنْ، لَا تَكُونُوا، كَانِ، مَكُونُ، كُونْ (كَانَتْ، تَكُونُ)
 زَادَ، زَادُوا، زِدْتُ، زِدْتُمْ، زِدْنَا، يَزِيدُ، يَزِيدُونَ، تَزِيدُ، تَزِيدُونَ، أَزِيدُ، أَزِيدُونَ، نَزِيدُ
 زِدْ، زِيدُوا، لَا تَزِدْ، لَا تَزِيدُوا، زَائِدٌ، مَزِيدٌ، زَادَةٌ (زَادَتْ، تَزِيدُ)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev*

Tapşırığını yerinə yetir.

Allahım! Sənin adınla
ölürəm və dirilirəm.

=====
Allahım, qullarını
dirildəcəyinin gün məni
Öz əzabından qoru.

=====
Həmd (hər bir şükür və
tərif) bizi öldürdükdən
sonra dirildən Allaha
aidir. Qayıdış Onadır.

=====
Allahım! Pisləkdən və pis
əməllərdən (erkək və
dişi cinlərdən) Sənə
sığınırım.

***** 2a. Yatmazdan əvvəl *****				
اللَّهُمَّ	بِاسْمِكَ	أَمُوتُ	وَأَحْيَا	
Alahım!	Sənin adınla	ölürəm	və dirilirəm.	
***** 2b. Yatmazdan əvvəl *****				
اللَّهُمَّ	قِنِّي	عَذَابَكَ	يَوْمَ تَبْعَثُ	عِبَادَكَ
Allahım,	məni qoru	əzabından	dirildəcəksən o gün	qullarını.
***** 3. Oyanarkən*****				
الْحَمْدُ	لِلَّهِ	الَّذِي	أَحْيَانَا	
Həmd (hər bir şükür və tərif)	Allaha aiddir	hansı ki	bizi dirilti	
بَعْدَ مَا	أَمَاتَنَا	وَأَلَيْهِ	النُّشُورُ	
bizi öldürdükdən sonra	və Onadır		qayıdış. (ölüb dirildikdən sonra)	
***** 4. Ayaq yoluna girərkən *****				
اللَّهُمَّ	إِنِّي	أَعُوذُ	بِكَ	
Allahım	Həqiqətən, mən	Pənah aparıram	Sənə	
مِنْ	الْحُبِّثِ وَالْحَبَائِثِ			
pisləkdən və pis əməllərdən (yaxud erkək və dişi cinlərdən)				

DƏRS – 24 Yeməkdən əvvəl, sonra və s. (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərslərin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

رَأَيْنَا	رَأَى	مِنْ زَمَانٍ !	مَا شُفْنَاكَ (رَأَيْنَاكَ)
Biz gördük	gördü	uzun zamandan bəri!	Səni görmədik

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1j): Bu dərslərimizdə üç hərfli fellərin xüsusi nümunələrini öyrənəcəyik. *Qeyd edək ki, bu xüsusi növlər keçmişdən indiki zamana dönəndə dörd növdən birinin modelinə uyğun olurlar, yəni 1a, 1b, 1c or 1d.* Bu dərslərimizdə felin **axırıncı** hərfi xəstə (ا، ي، و) olan (1j) növünü öyrənəcəyik. Bu növə aid misal: ¹⁹⁷ دَعَا (çağırıldı/dua etdi) felidir (بَابُ نَصَرَ) *modelinə uyğundur*:

دَعَا، دَعَوَا، دَعَوْتُمْ، دَعَوْتُ، دَعَوْنَا، يَدْعُو، يَدْعُونَ، تَدْعُو، تَدْعُونَ، اُدْعُو، نَدْعُو

اُدْعُ، اُدْعُوا، لَا تَدْعُ، لَا تَدْعُوا، دَاعٍ، مَدْعُوٌّ، دُعَاءٌ، (دَعَتُ، تَدْعُو)

Başqa misal: ¹⁶³ هَدَى (hidayət etdi, yönəltdi) (بَابُ ضَرَبَ) *modelinə uyğundur*:

هَدَى، هَدَوْنَا، هَدَيْتُمْ، هَدَيْتُ، هَدَيْنَا، يَهْدِي، يَهْدُونَ، تَهْدِي، تَهْدُونَ، أَهْدِي، نَهْدِي

اهْدِ، اهْدُوا، لَا تَهْدِ، لَا تَهْدُوا، هَادٍ، مَهْدِيٌّ، هُدًى/هِدَايَةٌ، (هَدَتُ، تَهْدِي)

Başqa misal: ⁴⁸ خَشِيَ (qorxdı) (بَابُ فَتَحَ) *modelinə uyğundur*:

خَشِيَ، خَشُونَا، خَشَيْتُمْ، خَشَيْتُ، خَشَيْنَا، يَخْشَى، يَخْشُونَ، تَخْشَى، تَخْشُونَ، أَخْشَى، نَخْشَى

اخْشَ، اخْشُوا، لَا تَخْشَ، لَا تَخْشُوا، خَاشٍ، -، خَشِيَّةٌ، (خَشِيَ، تَخْشَى)

Bu fellərə aid ətraflı təsərif cədvəlləri İş Dəftərində verilib. *Bu kitabın sonundakı A-9 səhifəsində bütün bu fel növləri bir cədvəldə toplanıb. Ona nəzər salın.* Öyrəndiklərimizi xülasəsini verək:

* Üç hərfli fellərin əsas dörd növü

a1- بَابُ فَتَحَ، b1- بَابُ نَصَرَ، c1- بَابُ ضَرَبَ، d1- بَابُ سَمِعَ

* Kök hərfliyinin birinin təkrarlanması (şəddəli olması):

g1- ضَلَّ

* Kök hərfliyindən biri xəstə (ا، ي، و) olan üç növ.

h1- وَجَدَ، i1- قَالَ، j1- دَعَا

* Kök hərfliyindən biri həmzə olan növ (növbəti dərslərimizdə öyrənəcəyik).

k1- أَمَرَ

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

	***** 5. Ayaq yolundan çıxarkan *****			
* (Allahım) Məni başışla				غُفْرَانَكَ .
=====	(Allahım, diləyirəm) Sənin məğfirətini.			
* Bunu mənə geyindiren və özüm heç bir qüdrət və güc sərf etmədən onu mənə bəxş edən Allaha həmd olsun.	***** 6. Təzə paltar geyinərək *****			
	وَرَزَقْنِيهِ	كَسَانِي هَذَا	لِلَّهِ الَّذِي	الْحَمْدُ
	və onu mənə bəxş etdi	bunu mənə geyindirdi	Allaha aiddir, hansı ki	Həmd
	قُوَّةٍ	وَلَا	مَنِّي	حَوْلِ مِنْ غَيْرِ
* Allahın adı ilə.	və güc (sərf etmədən).	mənim tərəfimdən	heç bir qüdrət	
	***** 7. Yeməkdən əvvəl *****			
* Əvvəlində də, axırında da Allahın adı ilə.	وَأَخِرِهِ	فِي أَوَّلِهِ	بِسْمِ اللَّهِ	بِسْمِ اللَّهِ
	və axırında.	əvvəlində	Allahın adı ilə	əvvəldə unudubsa
	***** 8. Yeməkdən sonra *****			
* Həmd (hər bir şükür və tərif) bunu mənə yedirdən və özüm heç bir qüdrət və güc sərf etmədən onu mənə bəxş edən Allaha aiddir.	وَرَزَقْنِيهِ	هَذَا	أَطْعَمَنِي	الَّذِي
	və onu mənə bəxş etdi	bunu	mənə yedizdirdi	hansı ki, Həmd Allaha aiddir
	وَلَا قُوَّةٍ	مَنِّي	حَوْلِ	مِنْ غَيْرِ
	və güc olmadan	özümdən	qüdrət olmadan	
	*****9. Evdən çıxarkan *****			
* Allahın adı ilə. Allaha təvəkkül etdim. Qüdrət və güc yalnız Allahdadır.	لَا حَوْلَ	عَلَى اللَّهِ	تَوَكَّلْتُ	بِسْمِ اللَّهِ
	Qüdrət yoxdur	Allaha	Təvəkkül etdim	Allahın adı ilə,
Allahım! Doğru yoldan azmaqdan və ya azdırılmaqdan, çaşmaqdan və ya çaşdırılmaqdan, zülm etməkdən və ya zülmə məruz qalmaqdan, cahil olmaqdan və ya mənə qarşı cahillik edilməsindən Sənə pənah aparırım.	أَعُوذُ بِكَ	إِنِّي	إِلَّا بِاللَّهِ .	وَلَا قُوَّةَ
	Sənə pənah aparırım	Allahım! Həqiqətən mən	Allahda olandan başqa	Və güc yoxdur
	أَوْ أَزِلُّ	أَوْ أُضَلُّ	أَوْ أَضِلُّ	أَنْ أَضِلُّ
	çaşmaqdan	və y azdırılmaqdan	azmaqdan	
	أَوْ أُظْلَمَ	أَوْ أُظْلِمَ	أَوْ أُزِلُّ	أَوْ أَزِلُّ
	və ya zülmə məruz qalmaqdan	Özüm zülm etməkdən	və ya çaşdırılmaqdan	
	أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ	أَوْ أَجْهَلَ		
	və ya mənə qarşı cahillik edilməsindən.	və ya cahil olmaqdan		

DƏRS – 25 Evə girərkən və s. – (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

وَيْتَكَ	أَنْتَ؟	وَيْنَ (أَيْنَ)
Bəs sən?		Sən harada(san)?

II. QRAMMATIKA (Fel növü 1k): Bu dərsimizdə üç hərfli fellərin xüsusi nümunələrini öyrənəcəyik. *Qeyd edək ki, bu xüsusi növlər keçmişdən indiki zamana dönəndə dörd növdən birinin modelinə uyğun olurlar, yəni 1a, 1b, 1c or 1d.* Bu dərsimizdə kök hərfələrinin biri həməzə (أ) olan növü (1k) öyrənəcəyik. Burada fikir verəcəyimiz – əmr formaları və iki əlifin üst-üstə düşməsi halıdır. Misal olaraq: ²³²أَمَرَ (əmr etdi); (modelinə uyğundur) بَابُ نَصَرَ :

أَمَرَ، أَمَرُوا، أَمَرْتُ، أَمَرْتُمْ، أَمَرْتُ، أَمَرْتُمْ، أَمَرْنَا، أَمَرْنَا، يَاأَمْرُونَ، يَاأَمْرُونَ، تَأْمُرُ، تَأْمُرُونَ، أَمْرٌ، نَأْمُرُ
مُرٌ، مُرُوا، لَا تَأْمُرُ، لَا تَأْمُرُوا، أَمِرٌ، مَأْمُورٌ، أَمْرٌ (أَمَرْتُ، تَأْمُرُ)

Buna oxşar olaraq ²⁶⁹رَأَى (gördü) felinin 21 mühüm formasını öyrən. Qeyd et ki, bu feldə həm həməzə, həm də ki xəstə hərf var! Fellərin ətrafı təsərif cədvəlləri İş dəftərində verilib. *A-9 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Allahın adı ilə girdik, Allahın adı ilə çıxdıq və Allaha rəbbimizə təvəkkül etdik.

=====
*Allahım! Qəlbimə və dilimə nur saç!
Qulağıma və gözümə nur saç!
Başımın üstündən və ayağımın altından nur saç!
Sağımdan və solumdan nur saç!
Önümə və arxama nur saç!
Nəfsimi nurlandır!

***** 10. Evə girərkən *****			
خَرَجْنَا	وَبِسْمِ اللَّهِ	وَلَجْنَا	بِسْمِ اللَّهِ
çıxdıq	və Allahın adı ilə	girdik	Allahın adı ilə
تَوَكَّلْنَا	رَبَّنَا	وَعَلَى اللَّهِ	
Təvəkkül etdik	Rəbbimizə	Allaha	
***** 11. Məscidə gedərkən *****			
وَفِي لِسَانِي نُورًا ،	فِي قَلْبِي نُورًا ،	اجْعَلْ	اللَّهُمَّ
Və mənim dilimdə nur	Mənim qəlbimdə nur	Et	Allahım
وَمِنْ فَوْقِي نُورًا ،	وَفِي بَصَرِي نُورًا ،		
Və mənim üstümdə nur	və mənim gözümdə nur		
وَعَنْ شِمَالِي نُورًا ،	وَعَنْ يَمِينِي نُورًا ،		
Və solumda nur	Və sağımda nur		
فِي نَفْسِي نُورًا	وَاجْعَلْ	وَمِنْ خَلْفِي نُورًا ،	وَمِنْ أَمَامِي نُورًا ،
Nəfsimdə nur.	Və et	Və arxamda nur	Və qarşımda nur

DƏRS – 26 Məscidə girərkən və s. (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərslərdə danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

سَامِحْنِي !	جَدًّا .	آسِف	أَنَا
Bağışla məni!	çox	Təəssüf edirəm.	Mən

II. QRAMMATİKA (Fel növü - 1k): Növbəti fellərin 21 formasını əzbərlə ²⁶³أَتَى (o gəldi) və ²⁷⁷شَاء (o istədi). Qeyd et ki, onların ikisi də özündə həm həmzəni, həm də ki xəstə hərfi cəm edirlər. Ətraflı təsriif cədvəlləri İş dəftərində verilib. *A-9 səhifəsinə nəzər sal.*

آتَى، اتُوا، اتَيْتَ، اتَيْتُمْ، اتَيْتُ، اتَيْنَا، يَا تَيْ، يَا تُونَ، تَأْتِي، تَأْتُونَ، آتِي، نَأْتِي
 اِيْت، اِيْتُوا، لا تَأْتِ، لا تَأْتُوا، آتِ، مَا تِي، اِيْتَان (آتَتْ، تَأْتِي)
 شَاء، شَاءُوا، شِئْت، شِئْتُمْ، شِئْتُ، شِئْنَا، يَشَاء، يَشَاءُونَ، تَشَاء، تَشَاءُونَ، أَشَاء، نَشَاءُ
 شَأ، شَأُوا، لا تَشَأْ، لا تَشَأُوا، شَاءِ، - ، مَشِيئَةٌ (شَاءَتْ، تَشَاءُ)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Allahın adı ilə. Salam və salam olsun Allahın elçisinə. Allahım! Öz mərhəmət qapılarını mənim üçün aç!

=====

* Allahım! Sənin lütfündən diləyirəm!

=====

* Allahım! Sən Pak və Müqəddəssən! Sənə həmd olsun! Mən şahidlik edirəm ki, Səndən başqa haqq məbud yoxdur. Səndən bağışlanma diləyir və Sənə tövbə edirəm.

***** 12. Məscidə girərkən *****				
عَلَى رَسُولِ اللَّهِ	وَالسَّلَامُ	وَالصَّلَاةُ	بِسْمِ اللَّهِ	
Allahın rəsulunun üzərinə.	Və salam (olsun)	Salavat	Allahın adı ilə	
رَحْمَتِكَ	أَبْوَابِ	لِي	افْتَحْ	اللَّهُمَّ
Sənin rəhmətinin.	qapılarını	mənim üçün	Aç	Allahım!
**** 13. Məsciddən çıxarkən ****				
مِنْ فَضْلِكَ	أَسْئَلُكَ	إِنِّي	اللَّهُمَّ	
Sənin fəzilətindən.	Səndən istəyirəm	Həqiqətən mən	Allahım!	
**** 15. Məclisdən durarkən (məclis kəffərəsi) ****				
لَا إِلَهَ	أَشْهَدُ أَنْ	وَبِحَمْدِكَ	اللَّهُمَّ	سُبْحَانَكَ
yoxdur (haqq) ilah	Şahidlik edirəm ki,	Sənə həmd olsun!	Allahım!	Sən Pak və Müqəddəssən
إِلَيْكَ	وَأَتُوبُ	أَسْتَغْفِرُكَ	إِلَّا أَنْتَ	
Sənə.	və tövbə edirəm	Səndən bağışlanma diləyirəm,	Səndən başqa	

DƏRS – 27 Minikdə, xəstə ziyarəti (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərslərin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

عَفْوًا !	لَوْ سَمَحْتَ !
Bağışla	Bağışlayın, icazə verin...!

II. QRAMMATIKA (Qadın cinsi): Üç həfli fellərin müxtəlif formalarını öyrəndik. Bu dərslərdə Qadın cinsi üçün təsərif cədvəlini öyrənəcəyik. Bütün cədvəli əzbərləmək vacib deyil. TFT üslubu ilə sol əlimizi istifadə edərək cədvəli bir neçə dəfə təkrarlayın. Cədvəl həmçinin A-10 səhifəsində verilib.

فَعَلْتُ، فَعَلْتِ، فَعَلْتُمْ، فَعَلْتُنَّ، فَعَلْتُ، فَعَلْتِ، فَعَلْتُمْ، فَعَلْتُنَّ، تَفَعَّلْتُ، تَفَعَّلْتِ، تَفَعَّلْتُمْ، تَفَعَّلْتُنَّ، أَفَعَّلْتُ، أَفَعَّلْتِ، أَفَعَّلْتُمْ، أَفَعَّلْتُنَّ، فَعَّلْتُ، فَعَّلْتِ، فَعَّلْتُمْ، فَعَّلْتُنَّ، لَا تَفَعَّلِي، لَا تَفَعَّلِينَ، فَاعِلَةٌ، مَفْعُولَةٌ، فِعْلٌ

Birinci şəxs formalarının altından bir xətt çəkilib. Bunlar həm kişi, həm də qadın cinsində eynidir. Məsələn də iki cins üçün eynidir. Qeyd edin ki, qadın cinsinin 3 şəxsinin təkisi, kişi cinsinin 2 şəxsinin təkisi ilə eynidir. Bu formaların altından iki xətt çəkilib. **أَنْتَ تَفَعَّلُ - هِيَ تَفَعَّلُ**.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Bunu bizə tabe edən pak və müqəddəsdir. (Yoxsa) bizim ona gücümüz çatmazdı. Şübhəsiz ki, biz Rəbbimizə qayıdacağıq.

* Özüdən başqa haqq məbud olmayan, Yaşayan Qəyyum Allahdan bağışlanma diləyir və Ona tövbə edirəm.

* İnsanların Rəbbi, ziyanı yox et. Şəfa ver, Sən şəfa verənsən, Sənin şəfandan başqa şəfa yoxdur. Elə bir şəfa ver ki, ondan sonra heç bir xəstəlik qalmasın.

****16. Miniyyə minəndə ****			
سُبْحَانَ الَّذِي	سَخَّرَ	لَنَا هَذَا	وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ
Pak və müqəddəsdir	tabe etdi	bizə bunu	Bizim ona gücümüz çatmazdı
وَإِنَّا	إِلَى رَبِّنَا	لَمُنْقَلِبُونَ	
həqiqətən, biz	Rəbbimizə	qayıdacağıq.	
**** 17. Bağışlanma diləmə ****			
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ	الَّذِي	لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ	
Bağışlanma diləyirəm Allahdan	hansı ki	yoxdur haqq məbud	ondan başqa
الْحَيُّ	الْقَيُّومُ	وَأَتُوبُ	إِلَيْهِ
Yaşayan	Qəyyum	və tövbə edirəm	Ona.
**** 18. Xəstə ziyarəti zamanı ****			
أَذْهَبِ	الْبَاسَ	رَبِّ النَّاسِ	وَأَشْفِ
Yox et, yığışdır	ziyanı	Ey insanların rəbbi	Şəfa ver
أَنْتَ	الشَّافِي	لَا	إِلَّا
Sən	Şəfa verənsən	Yoxdur	Başqa
شِفَاءُكَ	شِفَاءً	لَا يُعَادِرُ	سَقَمًا
Sənin şəfandan	(elə bir) şəfa (ki)	qoymasın, saxlamasın	xəstəliyi.

DƏRS – 28 Xəstə ziyarəti və s. (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərslərin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

مَا فِي مُشْكِلٍ .	لَا بَأْسَ .
Problem yoxdur, heç nə olmaz.	eybi yox.

II. QRAMMATIKA (Məchul): Aşağıdakı cədvəlin birinci sətri III BÖLÜMÜNDƏ olan hər bir فِعْل təsərif cədvəlində verilib. Bu formaları bilməklə qalan formaları düzəltmək çətin deyil. Məchul formaları məlumdan ayırmaq üçün onların altından dalğalı xətt çəkilib. A-11 və a-12 səhifələrdəki cədvəlləri nəzərdən keçirin. Qadın cinsi 3-cü şəxsin təkisi üçün – (فَعِلْتِ، تَفَعَّلِي).

Bitişən Əvəzliliklər	İndiki zaman فِعْلٌ مُضَارِعٌ	Keçmiş Zaman فِعْلٌ مَاضِيٌّ	Şəxs əvəzlilikləri
– هِ	Edilir. يُفَعِّلُ	Edidi فَعَّلَ	هُوَ
– هُمْ	Edilirlər يُفَعَّلُونَ	Edildilər فَعَّلُوا	هُمْ
– كَ	تُفَعَّلُ	فَعَّلْتَ	أَنْتَ
– كُمْ	تُفَعَّلُونَ	فَعَّلْتُمْ	أَنْتُمْ
ي (isimlə) – ي (felle)	أُفَعَّلُ	فَعَّلْتُ	أَنَا
– نَا	نُفَعَّلُ	فَعَّلْنَا	نَحْنُ

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Böyük ərşin Rəbbi olan Əzəmətli Allahdan diləyirəm ki, sənə şəfa versin.

* Biz Allaha məxsusuq və Ona da qayıdacağıq. Allahım, başıma gələn müsibət sayəsində məni mükafatlandır və əvəzində ondan da xeyirlisini ver.

* Ey qəbrlərin sakinləri! Sizə salam olsun. Allah bizi və size bağışlasın. Siz bizim sələfimizsiniz və bizdə sizin əsərinizdən (gələcəyik).

**** 19. Xəstə ziyarəti zamanı (7 dəfə oxunur) ****			
أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ			
Sənə şəfa versin.	Əzəmətli ərşin rəbbindən	Əzəmətlidən,	Allahdan istəyirəm (ki),
**** 20. Xoşa gəlməz xəbər eşidəndə ****			
إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ . اللَّهُمَّ أَجْرِنِي			
Allahım, mükafatlandır məni	Qayıdacağıq.	Ona	Və həqiqətən biz Həqiqətən biz Allaha məxsusuq
فِي مُصِيبَتِي وَآخُلْفُ لِي خَيْرًا مِنْهَا			
ondan.	daha yaxşısını	mənim üçün	və əvəz et mənim müsibətimdə
**** 21. Qəbrləri ziyarət edərkən ****			
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ			
Bizi və sizi.	Allah bağışlasın	Ey qəbrlər əhli	Salam olsun sizin üzərinizə
أَنْتُمْ سَلَفُنَا وَنَحْنُ بِالْآثَرِ			
Sizin əsərinizdən (gələcəyik)	Biz isə	bizim sələfimiz	Siz

DƏRS – 29 Cümə xütbəsinin başlanğıcı və s. (MÜXTƏLİF DUALAR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

خَالِصٌ (أَنْتَهَى).	عِنْدِي	اجْتِمَاعٌ .
Oldu, qurtardı	Mənim (var)	gürüşüm.

II. QRAMMATIKA (Fel DF-2): Allaha şükürlər olsun, biz, artıq üçhərflı fellərin (فعل) bütün mühüm növlərini öyrəndik. Bundan sonra üçhərflı fellərə əlavə hərf artırmaqla əmələ gələn növləri öyrənəcəyik (فعل ثلاثي مزيد فيه). Bunlara Düzəldilmiş Formalar deyilir (DF). Cəmi onlar 9-dur. Qeyd edək ki, onların sıra sayı 2-dən başlayır - DF-2, DF-3, ... DF-10. Əlavədə olan A-10 səhifəsinə baxın.

Növbəti Qrammatika dərslərində bu formaları bir bir öyrənəcəyik. İndiyə dək öyrəndiyimiz təsrif cədvəli demək olar ki eyni qalır.

DF-2 Fel növü - فَعَلَ –dir. O, فَعَلَ felinin ikinci hərfinin şəddələnməyi ilə əmələ gəlir (َ ُ). İş Dəftərində

olan سَبَّحَ، سَبَّحُوا، سَبَّحْتُمْ، سَبَّحْتُ، سَبَّحْنَا، يُسَبِّحُونَ، تُسَبِّحُونَ، أُسَبِّحُ، نُسَبِّحُ fellərinin təsrif cədvəlini əzbərlə. Qadın cinsinə aid cədvəl bu kitabın III BÖLÜMÜNDƏ verilir.

Lakin diqqətimizi əsasən növbəti 21 formaya verəcəyik.

سَبَّحَ، سَبَّحُوا، سَبَّحْتُمْ، سَبَّحْتُ، سَبَّحْنَا، يُسَبِّحُونَ، تُسَبِّحُونَ، أُسَبِّحُ، نُسَبِّحُ

سَبَّحْتُ، سَبَّحْتُمْ، سَبَّحْنَا، يُسَبِّحُونَ، تُسَبِّحُونَ، أُسَبِّحُ، نُسَبِّحُ (سَبَّحْتُ، تُسَبِّحُونَ)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

* Həqiqətən, hər bir həmd Allaha aiddir. Biz Ondan kömək diləyirik, Ondan bağışlanma diləyirik, Allah nəfslərimizin şərindən və əməllərimizin pislərlərindən sığınırıq. Allah kimi hidayət etsə, onu azdıran olmaz, kimi zəlalətə salsın, onu hidayət edə bilən olmaz.

***** 22. Cümə xütbəsinin başlanğıcı *****			
نَسْتَعِينُهُ	اللَّهُ	إِنَّ الْحَمْدَ	
Ondan kömək diləyirik	Allaha aiddir	Həqiqətən, həmd	
وَنَعُوذُ بِاللَّهِ		وَنَسْتَغْفِرُهُ	
Və Allaha sığınırıq		Və Ondan bağışlanma diləyirik,	
أَعْمَالِنَا	سَيِّئَاتٍ	وَمِنْ	أَنْفُسِنَا
əməllərimizin.	Və pislərdən	Nəfslərimizin	Şərindən
مُضِلًّا لَهُ	فَلَا	يَهْدِيهِ اللَّهُ	مَنْ
Onu azdıran olmaz		Allah hidayət edərsə	Kimi
فَلَا هَادِيٍّ لَهُ		يُضِلُّهُ	وَمَنْ
Onu hidayət edə bilən olmaz.		O azdırsa	Və kimi

* Ey Rəbbim! Mənim elmimi artır! (Taha 114)

* Ey Rəbbimiz, bizə dünyada da, axirətdə də gözəl nemətlər ver və bizi cəhənnəm əzabından qoru!

* Sənin Rəbbin - yenilməz qüvvət sahibi [mülkündə hər şeyə qalib] olan Rəbbin [müşriklərin] Ona aid etdikləri sifətlərdən tamamilə uzaqdır! Peyğəmbərlərə salam olsun! Aləmlərin Rəbbi olan Allaha həmd olsun!

* Axırıncı salamlaşmamız: "Həmd olsun aləmlərin Rəbbi Allaha!"

**** 24. Müxtəlif ****					
عَلِمًا (20:114)		زِدْنِي		رَبِّ	
elmi(mi).		məne artır		Ey Rəbbim!	
وَفِي الآخِرَةِ		حَسَنَةً		رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا	
və axirətdə		yaxşılıq		bu dünyada Ver bizə Rəbbimiz!	
النَّارِ (2:201)		عَذَابَ		وَقِنَا حَسَنَةً	
cəhənnəm əzabından		və bizi qoru		yaxşılıq	
يَصِفُونَ .		عَمَّا		رَبِّكَ	
onlar vəsf edirlər.		o şeydən ki,		Rəbb	
		yenilməz qüvvə, izzət		Sənin Rəbbin	
وَسَلَامٌ		عَلَى		رَبِّكَ	
Allaha aiddir		Və həmd		elçilərə.	
				Salam (olsun)	
رَبِّ الْعَالَمِينَ (37):					
Aləmlərin rəbbinə.					
وَأَخِرُ دَعْوَانَا		أَنْ		الْحَمْدُ	
Bizim axırıncı duamız		Odur ki,		Həmd	
رَبِّ الْعَالَمِينَ			اللَّهُ		
Aləmlərin rəbbinə			Allaha aiddir		

Bununla Gündəlik oxunan ayələr və zikrlərə aid 3 hissəni Allahın köməyi ilə bitirdik. Bundan sonra Çox oxunan ayə və zikrləri öyrənəcəyik.

Qeyd edin ki, növbəti hissədəki (yəni Çox oxunan) ayə və zikrlərin bəzisini Peyğəmbərimiz (Allahın salavatı və salamı onun üzərinə olsun) *gündəlik* oxumağı tövsiyə etmişdi. Odur ki, onları əzbərləmək tövsiyə olunur.

DƏRS – 30 Əl-Bəqərə 1-5 (ÇOX OXUNAN AYƏLƏR VƏ ZIKRLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

ايش (أَيُّ شَيْءٍ)	تَبَعَاءُ (تَبَعِي) ؟	مَاذَا تُرِيدُ ؟
Hansı şeyi (Nəyi)	istəyirsən ?	Nə istəyirsən?

II. QRAMMATIKA (Fel DF-2): Felin 21 formasını öyrən ⁷⁹ نَزَّلَ (nazil etdi) və ¹⁹⁸ كَذَّبَ (yalan saydı)

نَزَّلَ، نَزَّلُوا، نَزَّلْتُمْ، نَزَّلْتُ، نَزَّلْنَا، يُنَزِّلُ، يُنَزِّلُونَ، تُنَزِّلُ، تُنَزِّلُونَ، أَنْزَلَ، أَنْزَلُوا
نَزَّلَ، نَزَّلُوا، لَا تُنَزِّلُ، لَا تُنَزِّلُونَ، مُنَزَّلٌ، مُنَزَّلُونَ، تَنْزِيلٌ، (نَزَّلْتُمْ، تُنَزِّلُ)
كَذَّبَ، كَذَّبُوا، كَذَّبْتُمْ، كَذَّبْتُ، كَذَّبْنَا، يُكَذِّبُ، يُكَذِّبُونَ، تُكَذِّبُ، تُكَذِّبُونَ، أَكْذَبُ، نُكَذِّبُ
كَذَّبَ، كَذَّبُوا، لَا تُكَذِّبُ، لَا تُكَذِّبُونَ، مُكَذَّبٌ، مُكَذَّبُونَ، تَكْذِيبٌ، (كَذَّبْتُمْ، تُكَذِّبُ)

Qeyd: Bu fel Düzəltmə formalara – DF-2 aiddir, buna həmçinin **باب تَنْزِيلٍ** deyirlər. Adi üçhərflə feldən fərqi ikinci hərfin **ع** üstündə şəddənin olmasıdır (**فَعْلٌ، فَعَلٌ**). Bu əlavə şəddə felin bütün formalarında (keçmiş, indiki zaman, əmr və s.) mövcuddur. Bu fele (نَزَّلَ) aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərində verilir. **فَعْلٌ** (DF-2) felinə aid kişi və qadın cinsini üçün cədvəllər də İş dəftərində verilir. *A-10 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

- Əlif, Ləm, Mim.
- Bu, heç bir şəkk-şübə olmayan, müttəqilərə [Allahdan qorxanlara, pis əməllərdən çəkinənlərə] doğru yol göstərən Kitabdır.
- O kəslərki, qeybə inanır, [lazımınca] namaz qılır və onlara verdiyimiz ruzidən sərf edirlər.
- O kəslərki, sənə nazil olana və səndən əvvəl nazil olanlara iman gətirir və axirətə də yəqinliklə inanırlar,
- Məhz onlar öz Rəbbi tərəfindən [göstərilmiş] doğru yoldadırlar. Nicat tapanlar da onlardır.

سورة البقرة (1:5) : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ				
الم (1)	ذَلِكَ	الْكِتَابُ	لَا رَيْبَ	فِيهِ
Əlif Ləm Mim.	O (Bu)	kitab	yoxdur şəkk-şübə	onda
هُدًى	لِّلْمُتَّقِينَ (2)	الَّذِينَ	يُؤْمِنُونَ	بِالْغَيْبِ
hidayət (dir)	müttəqilər üçün.	hansılar ki,	inanırlar	qeybə
وَيُقِيمُونَ	الصَّلَاةَ	وَمِمَّا	رَزَقْنَاهُمْ	يُنْفِقُونَ (3)
lazımınca qılır	namazı	və nədən ki,	Biz onlara ruzi verdik	xərcəyirlər.
وَالَّذِينَ	يُؤْمِنُونَ	بِمَا	أُنزِلَ	إِلَيْكَ
və hansılar ki,	inanırlar	nəyə ki,	nazil olub	sənə
وَمَا	أُنزِلَ	مِن قَبْلِكَ	وَبِالْآخِرَةِ	
və nə	nazil olub	səndən əvvəl	və axirətə	
هُمْ	يُوقِنُونَ (4)	أُولَئِكَ	عَلَى	هُدًى
onlar	yəqinliklə inanırlar.	Onlar	doğru yoldadırlar	
مَنْ	رَبِّهِمْ	وَأُولَئِكَ	هُمْ	الْمُفْلِحُونَ (5)
onlar Rəbbindən (gələn)	onlar	və onlar	onlar (dir)	nicat tapanlar

DƏRS – 34 ƏL-Bəqərə 284-285 (ÇOX OXUNAN...)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

		عَصِير	لَبَنٌ ،	حَلِيبٌ ،
		meyvə şirəsi	ayran	süd

II. QRAMMATIKA (Fel DF-4): Felin 21 formasını öyrən the Fel (DF-4) ⁷² أُسْلِمَ (təslim oldu, islami qəbul etdi):

أَسْلِمَ، أُسْلِمْتُمْ، أُسْلِمْتُ، أُسْلِمْنَا، يُسْلِمُ، يُسْلِمُونَ، تُسْلِمُونَ، تُسْلِمُونَ، أُسْلِمَ، تُسْلِمُ
(أَسْلِمْتُ، تُسْلِمُ)

Qeyd: Bu fel DF-4, yəni **بابِ أَفْعَالٍ** babına aiddir. Bu felin və əlavə ¹²⁰ **أَشْرَكَ** (şərik qoşdu) fellərinə aid ətraflı təsərif cədvəlləri İş dəftərində verilib.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

284. Göylərdə və yerdə nə varsa, [hamısı] Allaha məxsusdur. Siz ürəyinizdə olanı zahirə çıxarsanız da, çıxarmasınız da, Allah ona müvafiq sizinlə haqq-hesab çəkər. [Allah] istədiyini bağışlar, istədiyinə də əzab verir. Allah hər şeyə qadirdir!

285. Peyğəmbər Rəbbi tərəfindən ona nazil edilənə [Qurana] inanmış və möminlər də iman gətirmişlər. [Onların] hamısı Allaha, Onun mələklərinə, kitablarına və [bütün] peyğəmbərlərinə iman gətirərək dedilər: "Biz Onun peyğəmbərləri arasında fərq qoymuruq. [Allahın hökmərini] eşitdik [anladıq] və itaət etdik. Ey Rəbbimiz, bizi bağışla, [axırda] Sənin dərgahına [hüzuruna] qayıdacağıq!"

Verses of Surə Al-Baqarah (2:284-286)					
لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ					
yerdə	və nə	göylərdə	nə	Allaha məxsusdur	
وَإِنْ تُبَدُّوا					
nəfsinizdə olanları	nə	zahirə çıxarsanız	və əgər		
أَوْ تُخْفَوهُ					
Bağışlayar	Allah.	buna görə	haqq-hesaba çəkər	gizlətsəniz	yaxud
لِمَنْ يَشَاءُ يُعَذِّبُ					
və Allah	istəsə	kimə	və əzab verir	istəsə	kimi
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (284)					
Rəsul iman etmiş	qadirdir.	şeyə		hər bir	
بِمَا أَنْزَلِ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ					
və möminlər	onun Rəbbindən	ona	nazil oldu	nə ki	
كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ					
və rəsullarına	və kitablarına	və mələklərinə	Allaha	iman etdi	hamısı
لَا نُفَرِّقُ					
rəsullarının	heç birisinin arasında	biz fərq qoymuruq			
وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا					
Rəbbimiz	sənin bağışlamanı (istəyirik)	və itaət etdik	eşitdik	və dedilər	
وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (285)					
		qayıdıq	Sənə (dir)		

DƏRS – 35 Əl-Bəqərə 286 (ÇOX OXUNAN AYƏLƏR VƏ ZIKRLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

	مَانْجُو ،	تُفَاح ،	عَصِير بُرْتُقَال ،	بُرْتُقَال ،
	Mango	alma	portağal şirəsi	portağal

II. QRAMMATIKA (Fel DF-4): Felin 21 formasını öyrən (DF-4) ¹⁹⁰ أَنْزَلَ (nazil etdi). Ətraflı təsərif cədvəlləri iş dəftərində verilib. *A-10 səhifəsinə nəzər sal.*

أَنْزَلَ، أَنْزَلُوا، أَنْزَلْتُ، أَنْزَلْتُمْ، أَنْزَلْنَا، أَنْزَلْتُمْ، أَنْزَلْنَا، يُنْزِلُ، يُنْزِلُونَ، تُنْزِلُ، تُنْزِلُونَ، أَنْزَلُ، تُنْزِلُ
أَنْزِلْ، أَنْزِلُوا، لَا تُنْزِلُ، لَا تُنْزِلُوا، مُنْزِلٌ، مُنْزِلَةٌ، مُنْزِلٌ، مُنْزِلَةٌ، أَنْزَلْتُ، تُنْزِلُ

Felin 21 formasını öyrən (DF-4) ⁶⁸ أَضَلَّ (azdırdı).

أَضَلَّ، أَضَلُّوا، أَضَلَّتُ، أَضَلَّتُمْ، أَضَلَّانَا، يُضِلُّ، يُضِلُّونَ، تُضِلُّ، تُضِلُّونَ، أَضِلُّ، تُضِلُّ
أَضِلُّ، أَضِلُّوا، لَا تُضِلُّ، لَا تُضِلُّوا، مُضِلٌّ، مُضِلَّةٌ، مُضِلٌّ، مُضِلَّةٌ، أَضَلَّتُ، تُضِلُّ

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

286. Allah hər kəsi yalnız qüvvəsi yetdiyi qədər yükləyər [bir işə mükəlləf edər]. Hər kəsin qazandığı yaxşı əməl də, pis əməl də özünə aiddir. [Möminlər deyirlər:] "Ey Rəbbimiz, [bəzi tapşırıqlarını] unutduqda və ya yanlışlıqda bizi cəzalandırma! Ey Rəbbimiz, bizdən əvvəlkiləri yüklədiyən kimi, bizi ağır yükləmə! Ey Rəbbimiz, gücümüz çatmayan şeyi bizə yükləyib daşıdırma! Bizə əfv edib bağışla, bizə rəhm et! Sən bizim ixtiyar sahibimizsən [mövlamızsan]. Kafirələrə qələbə çalmaqda bizə kömək et!"

Last verse of Surə Al-Baqarah (2:286)				
لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ		نَفْسًا	إِلَّا	وُسْعَهَا
Allah mükəlləf edər, yükləyər		bir nəfsə		yalnız qüvvəsi yetdiyi qədər
لَهَا	مَا	كَسَبَتْ	وَعَلَيْهَا	مَا
ona	nə	qazandı (yaxşı işdən)	və ona qarşındır	nə
اِكْتَسَبَتْ	رَبَّنَا	لَا	تُؤَاخِذْنَا	إِنْ نَسِينَا
qazandı (pis əməldən)	"Rəbbimiz!"		cəzalandırma bizi	unutsaq
أَوْ	أَخْطَأْنَا	رَبَّنَا	وَلَا	تَحْمِلْ عَلَيْنَا
yaxud	yanılısaq	Rəbbimiz		bizə yükləmə
إِصْرًا	كَمَا	حَمَلْتَهُ	عَلَى الَّذِينَ	مِنْ قَبْلِنَا
yük	necə ki	yüklədin	o kəslərin üzərinə	bizdən qabaq (olmuşlar)
رَبَّنَا	وَلَا	تُحْمَلْنَا	مَا	
Rəbbimiz		yükləyib daşıdırma bizə	nə	
لَا طَاقَةَ	لَنَا	بِهِ	وَاعْفُ عَنَّا	وَاعْفِرْ لَنَا
gücümüz	bizim ona (çatmaz)		Bizi əfv et	bizi bağışla
وَارْحَمْنَا	أَنْتَ	مَوْلَانَا	فَانصُرْنَا	عَلَى
bizə rəhm et	Sən	bizim mövlamızsan	kömək et bizə	qarşı
الْقَوْمِ	(286) الْكَافِرِينَ			
gövmə	kafirələr			

DƏRS – 36 Əl-Həşr 18-21 (ÇOX OXUNAN AYƏLƏR VƏ ZIKRLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

وَأَيَّاكَ .	وَجَزَاكَ .	خَيْرًا .	جَزَاكَ اللَّهُ
sənə də.	Sənə də əvəzini versin.	xeyirlə.	Allah əvəzini versin sənə

II. QRAMMATIKA (Fel DF-4): Felin 21 formasını öyrən (DF-4) ¹³⁹ أَرَادَ (istədi).

أَرَادَ، أَرَادُوا، أَرَدْتُ، أَرَدْتُمْ، أَرَدْتُ، أَرَدْنَا، يُرِيدُ، يُرِيدُونَ، تُرِيدُ، تُرِيدُونَ، أُرِيدُ، تُرِيدُ
أَرِدُ، أُرِيدُوا، لَا تُرِيدُ، لَا تُرِيدُوا، مُرِيدُ، مُرَادُ، إِرَادَةٌ، (أَرَادْتُ، تُرِيدُ)

Felin 21 formasını öyrən (DF-4) ⁴⁴ أَرَى (göstərdi).

أَرَى، أَرُوا، أَرَيْتُ، أَرَيْتُمْ، أَرَيْتُ، أَرَيْنَا، يُرِي، يُرُونَ، تُرِي، تُرُونَ، أُرِي، تُرِي
أَرُ، أَرُوا، لَا تُرِي، لَا تُرُوا، مُرِي، مُرٌ، إِرَاءَةٌ، (أَرْتُ، تُرِي)

Ətraflı təsərif cədvəlləri İş dəftərində verilib. *A-10 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

18. Ey iman gətirənlər! Allahdan qorxun! Hər kəs sabah üçün nə etdiyinə [əxirət üçün özünə nə hazırladığına] nəzər salsın. Allahdan qorxun. Həqiqətən, Allah etdiklərinizdən xəbərdardır!
19. Allahı unutdular! Onları özələrinə unutduğunu [xeyirlərini başa düşməyən] kimsələrə bənzəməyin! Onlar [Allahın itaətindən çıxmış] fasiqlərdir!
20. Cəhənnəm əhli ilə cənnət əhli eyni ola bilməz. Cənnət əhli nicat tapıb [əbədi] səadətə qovuşanlardır!
21. [Ya Peyğəmbər!] Əgər Biz bu Qurani bir dağa nazil etsəydik, sən onun Allahın qorxusundan [kiçildiyini] parça-parça olduğunu görərdin [halbuki ağıl və ruh sahibi olan insan onun öyüd-nəsihətlərindən ibrət almır]. Biz bu misalları insanlar üçün çəkirik ki, bəlkə, düşünelər.

Verses of Surə Al-Hashr (59:18-21)							
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَانْتِظِرُوا نَفْسَ مَا قَدَّمْتُمْ							
öndən hazırladı	nə	nəfs	və qoy baxsın	Allahdan qorxun	iman etdiklər	o kəslər ki	Ey
لَعْدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (18)							
sizin etdiklərinizdən.	Xəbərdardır	Həqiqətən Allah	və Allahdan	sabah üçün			
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ							
və O onlara unutdurdu	Allahı	unutdular	o kəslər kimi, hansılar ki	Olmayın			
أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ (19) لَا يَسْتَوِي							
Bərabər deyil	fasiqlər.	onlardır	Onlar	özələrini.			
أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ							
Cənnət əhli	və cənnət əhli	odun	əhli				
هُمُ الْفَائِزُونَ (20) لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ							
dağa	bu Qurani	biz nazil etsəydik	Əgər	nicat tapanlar.	onlardır		
لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ							
Allahın qorxusundan	parça-parça olduğunu	kiçilib	sən onu görərdin				
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنَاسٍ لِّئَلَّامَهُمْ بِمَا لَهُمْ يَتَفَكَّرُونَ							
düşünsünlər	bəlkə onlar	insanlar üçün	biz çəkirik	misalları	Və bu		

DƏRS – 37 Əl-Həşr 22-24 (ÇOX OXUNAN...)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

غَدًا؟	مَتَى؟	عَلَى خَيْر.	نَرَاكُمْ
sabah?	Nə vaxt?	xeyir üzərində	Biz sizi görürük

II. QRAMMATIKA (Fel DF-4): Fellərin 21 formasını öyrən (DF-4) ⁷⁸² آمَنَ (iman gətirdi; əmin-aman etdi) və ²⁷⁴ آتَى (verdi). *A-10 səhifəsinə nəzər sal.* Ətraflı təsərif cədvəlləri İş dəftərində verilib.

آمَنَ، آمَنُوا، آمَنْتَ، آمَنْتُمْ، آمَنَّا، آمَنَّا، يُؤْمِنُ، يُؤْمِنُونَ، تُوْمِنُ، تُوْمِنُونَ، أُوْمِنُ، أُوْمِنُونَ، آمِنُ، آمِنُوا، لَا تُوْمِنُ، لَا تُوْمِنُوا، مُؤْمِنٌ، مُؤْمِنَةٌ، مُؤْمِنٌ، مُؤْمِنَةٌ، (آمَنْتَ، تُوْمِنُ) آتَى، آتُوا، آتَيْتَ، آتَيْتُمْ، آتَيْتُ، آتَيْتُمْ، آتَيْنَا، آتَيْنَا، يُؤْتِي، يُؤْتُونَ، تُؤْتِي، تُؤْتُونَ، أُوتِي، نُؤْتِي آتِ، آتُوا، لَا تُؤْتِ، لَا تُؤْتُوا، مُؤْتِي، مُؤْتِي، مُؤْتِي، مُؤْتِي، (آتَتْ، تُؤْتِي)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

22. O Özündən başqa heç bir tanrı olmayan, gizlini də, aşkarı da bilən Allahdır. O rəhmlidir, mərhəmətlidir! [Allah dünyada bütün bəndələrinə rəhm edən Rəhman, axirətdə isə yalnız möminləri bağışlayan Rəhimdir!]
23. O Özündən başqa heç bir tanrı [məbud] olmayan, [bütün məxluqatın] ixtiyar sahibi, müqəddəs [pak] olan, [bəndələrinə] salamatlıq, əmin-amanlıq bəxş edən, [hər şeydən] göz-qulaq olub [onu] qoruyan, yenilməz qüdrət [qüvvət] sahibi, [hamını] istədiyi hər hansı bir şeyə] məcbur etməyə qadir olan, [hər şeydən] böyük [hər şeyin fəvqündə] olan Allahdır. Allah [müşriklərin] Ona qoşduqlarından [şəriklərdən] ucadır.
24. O, [hər şeyi] yaradan, yoxdan var edən, [hər şeyə] surət verən Allahdır. Ən gözəl adlar [əsmayi-hüsna] ancaq Ona məxsusdur. Göylərdə və yerdə nə varsa [hamısı] Onu təqdis edib şəninə təriflər deyər. O, yenilməz qüvvət sahibi, hikmət sahibidir!

Last 3 verses of Surə Al-Hashr (59:21-24)					
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ		عَالِمُ الْغَيْبِ		O Allahdır	
qeybi, gizləneni	bilən	Ondan başqa haqq məbud yoxdur		hansı ki	
وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (22)		هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ		və aşkarı	
hansı ki	O Allahdır	Mərhəmətlidir	O Rəhmlidir		
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ		هُوَ الْغَزِيرُ الْعَزِيزُ		yoxdur haqq məbud	
Müqəddəs	Sahib	Ondan başqa			
السَّلَامُ الْمُهَيِّمُ		الْمُؤْمِنُ الْجَبَّارُ		Salamatlıq verən	
göz-qulaq olub qoruyan		Əmin-amanlıq verən			
الْمُتَكَبِّرُ		سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (23)		Qüdrətli	
hər şeydən böyük		məcbur etməyə qadir			
اللَّهُ هُوَ الْحَسَنَى		الْمُصَوِّرُ الْبَارِيُّ		Ucadır Allah	
Allahdır	O	onlar Ona şərik qoşduqlarından			
الْحُسْنَى		الْمُصَوِّرُ الْبَارِيُّ		Yaradan	
gözəl	adlar	ona məxsusdur	Surət verən	Yoxdan var edən	
وَالْأَرْضِ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ		وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (24)		Təqdis edir	
və yerdə	göylərdə	nə	Onu		
		Hikmətlidir.	Qüdrətli	və O	

DƏRS – 38 Cümə xutbəsi (ÇOX OXUNAN AYƏLƏR VƏ ZIKRLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərslərin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

نَبَدًا	دَرْسَ	الْيَوْمَ	أَمْسَ
Başlayırıq	dərsə.	bu gün	dünən

II. QRAMMATIKA (Fel DF-5): Felin 21 formasını öyrən⁵¹ (ibrət aldi):

تَذَكَّرَ، تَذَكَّرُوا، تَذَكَّرْتُمْ، تَذَكَّرْتُ، تَذَكَّرْنَا، يَتَذَكَّرُ، يَتَذَكَّرُونَ، تَتَذَكَّرُ، تَتَذَكَّرُونَ، أَتَذَكَّرُ، أَتَذَكَّرُونَ، تَذَكَّرَ، تَذَكَّرُوا، لَا تَتَذَكَّرُ، لَا تَتَذَكَّرُوا، مُتَذَكَّرٌ، مُتَذَكَّرَةٌ، مُتَذَكَّرٌ، مُتَذَكَّرَةٌ (تَذَكَّرْتُ، تَتَذَكَّرُ)

Qeyd: Bu fel Düzəltmə formalarına – DF-5 aiddir, buna həmçinin **باب تَفَعَّلَ** deyilir. Adi üçhərflili feldən fərqi – birinci hərfdən əvvəl **ت** hərfi, ikinci hərfin **ع** üstündə isə şəddənin artırılmasıdır (**تَفَعَّلَ فَعَّلٌ**). Bu əlavə felin bütün formalarında (keçmiş, indiki zaman, əmr və s.) mövcuddur. (تَذَكَّرَ) Felinə aid ətraflı təsrif cədvəli İş dəftərində verilib. (DF-5) Felinin kişi və qadın cinsin üçün təsrif cədvəlləri həmçinin İş dəftərində verilib. *A-10 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

Ey iman gətirənlər! Allahdan layiqincə qorxun. Yalnız müsəlman olduğunuz halda [müsəlman kimi] ölünl!

* Ey insanlar! Sizi tək bir şəxsədən [Adəmdən] xəlq edən, ondan zövcəsini [Həvvanı] yaradan və onlardan da bir çox kişi və qadınlar törədən Rəbbinizdən qorxun! [Adı ilə] bir-birinizdən [cürbəcür şeylər] istədiyiniz Allahdan, həmçinin qohumluq əlaqələrini kəsməkdən həzər edin! Şübhəsiz ki, Allah sizin üzərinizdə gözətçidir!

* Ey iman gətirənlər! Allahdan qorxun və doğru söz söyləyin! 71. [Əgər belə etsəniz, Allah] əməllərinizi islah edər və günahlarınızı bağışlayar. Hər kəs Allaha və Peyğəmbərinə itaət etsə, böyük bir səadətə [Cənnətə] nail olar.

Cümə xutbəsidən من خطبة الجمعة			
يَا أَيُّهَا	الَّذِينَ	آمَنُوا	اتَّقُوا اللَّهَ
Ey	o kəslər ki	iman edib	Allahdan qorxun
حَقَّ تَقَاتِهِ	وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ	مُسْلِمُونَ (3: 102)	
layiqincə	və yalnız və yalnız ölünl	və siz	müsəlmansınız
يَا أَيُّهَا النَّاسُ	اتَّقُوا رَبَّكُمُ	الَّذِي	خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
Ey insanlar	Rəbbinizdən qorxun	hansı ki	sizi yaratdı bir nəfəsdən
وَخَلَقَ مِنْهَا	زَوْجَهَا	وَبَثَّ	مِنْهَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
və ondan yaratdı	zövcəsini	və yaydı	onların ikisindən çoxlu kişi və qadın.
وَاتَّقُوا اللَّهَ	الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ	وَالْأَرْحَامَ	
Allahdan qorxun	hansı ki (Onun adı ilə) bir-birinizdən istəyirsiniz	və qohumluq əlaqələrini (kəsməkdən)	
إِنَّ اللَّهَ	كَانَ	عَلَيْكُمْ	رَقِيبًا (4: 1)
Həqiqətən	Allah	sizin üzərinizdə	gözətçidir
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ	آمَنُوا	اتَّقُوا اللَّهَ	وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا .
Ey o kəslər ki	iman etdilər	Allahdan qorxun	doğru və söyləyin söz
يُصْلِحَ	لَكُمْ	أَعْمَالَكُمْ	وَيَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ
O islah edər	sizin üçün	əməllərinizi	və bağışlayar sizə günahlarınızı. kim ki
يُطِعِ اللَّهَ	وَرَسُولَهُ	فَقَدْ	فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (33: 70, 71)
itaət edir Allaha	və rəsuluna	həqiqətən	nail olar əzəmətli səadətə

DƏRS – 39 Cümə xutbəsi, davamı (ÇOX OXUNAN...)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

شُوِيَا (قَلِيْلًا)	نَنْتَظِرُ	السَّاعَةَ ؟	كَمْ
bir az	gözləyərək	saat?	Neçədir

II. QRAMMATIKA (Fel DF-5): Felin 21 formasını öyrən ⁷⁹ تَوَلَّى (dost tutdu, üz çevirdi):

تَوَلَّى، تَوَلَّوْا، تَوَلَّيْتُ، تَوَلَّيْتُمْ، تَوَلَّيْنَا، تَوَلَّيْنَا، يَتَوَلَّى، يَتَوَلَّوْنَ، تَتَوَلَّى، تَتَوَلَّوْنَ، أَتَوَلَّى، أَتَوَلَّوْا، تَوَلَّى، تَوَلَّوْا، لَا تَتَوَلَّى، لَا تَتَوَلَّوْا، مُتَوَلَّى، مُتَوَلَّوْا، تَوَلَّيْتُ (تَوَلَّيْتُ، تَوَلَّيْتُ)

Qeyd: Bu fel DF-5, yəni باب تَفَعَّل babına aiddir. تَوَلَّى Felinə aid ətraflı təsrif cədvəli İş dəftərində verilib. A-10 səhifəsinə nəzər sal.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

Həqiqətən, Allah [Quranda insanlara] ədalətli olmağı, yaxşılıq etməyi, qohumlara [haqqını] verməyi [kasıb qohum-əqrabaya şəriətin vacib bildiyi tərzdə əl tutmağı] buyurur, zina etməyi, pis işlər görməyi və zülm etməyi isə qadağan edir. [Allah] sizə düşünüb ibrət alınız deyər, belə öyüd-nəsihət verir! -----

[Ya Rəsulum!] Quranda sənə vəhy olunanı oxu və [vaxtı-vaxtında] namaz qıl. Həqiqətən, namaz [insanı] çirkin və pis əməllərdən çəkindirər. Allahı zikir etmək [Allahın calalını və əzəmətini həmişə, hər yerdə yada salmaq], şübhəsiz ki, [savab etibarilə bütün başqa ibadətlərdən] daha böyükdür. Allah nə etdiklərinizi [bütün yaxşı və pis əməllərinizi] bilir!

Verses Recited by Imam During Friday Sermon (cont..) من خطبة الجمعة				
إِنَّ	اللَّهِ	يَأْمُرُ	بِالْعَدْلِ	وَالْإِحْسَانِ
Həqiqətən	Allah	əmr edir	ədaləti	yaxşılığı
وَأَيُّهَا	ذِي الْقُرْبَىٰ	وَيَنْهَىٰ عَنِ	الْفَحْشَاءِ	وَالْمُنْكَرِ
verməyi	qohumlara	qadağan edir	zinanı, pozğunluğu	pis işləri
وَالْبَغْيِ	يَعْظُمُكُمْ	لَعَلَّكُمْ	تَذَكَّرُونَ (16:90)	
və zülmü.	Öyüd-nəsihət verir sizə	bəlkə siz	ibrət alınız	
أَتْلُ	مَا	أَوْحِيَ	إِلَيْكَ	مِنَ الْكِتَابِ
Oxu	nə	vəhy olunub	sənə	kitabda
وَأَقِمِ	الصَّلَاةَ	إِنَّ	الصَّلَاةَ	تَنْهَىٰ عَنِ
qıl	namaz	Həqiqətən	namaz	çəkindirir
الْفَحْشَاءِ	وَالْمُنْكَرِ	وَلَذِكْرُ	اللَّهِ	أَكْبَرُ
çirkin işlərdən	və pis əməllərdən	həqiqətən Allahı zikir etmək isə	daha böyükdür	
وَاللَّهُ	يَعْلَمُ	مَا	تَصْنَعُونَ (29 : 45)	
və Allah	bilir	sizin etdiklərinizi.		

DƏRS – 40 əl-Qariə (ÇOX OXUNAN AYƏLƏR VƏ ZIKRLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

غَائِبٌ؟	مِنْ (مَنْ)	كَثِيرٌ.	قَلِيلٌ،	أَنْتُمْ؟	كَمْ
yoxdur?	kim	çoxlu	az	siz?	Neçə (nəfərsiniz)

II. QRAMMATIKA: Felin 21 formasını öyrən the Fel (DF-6) 9 تَسَاءَلَ (bir birindən soruşdu):

تَسَاءَلَ، تَسَاءَلُوا، تَسَاءَلْتُمْ، تَسَاءَلْتُ، تَسَاءَلْنَا، يَتَسَاءَلُ، يَتَسَاءَلُونَ، تَتَسَاءَلُ، تَتَسَاءَلُونَ، أَتَسَاءَلُ، نَتَسَاءَلُ، تَسَاءَلْ، تَسَاءَلُوا، لَا تَتَسَاءَلْ، لَا تَتَسَاءَلُوا مُتَسَاءَلِ، مُتَسَاءَلِ، مُتَسَاءَلِ، تَسَاءَلْ (تَسَاءَلْتُ، تَتَسَاءَلُ)

Qeyd: Bu fel Düzəltmə formalara – DF-6 aiddir, buna həmçinin **باب تَفَاعُل** deyilir. Adi feldən fərqi – birinci hərfdən əvvəl **ت**, sonra isə əlavə əlifin **ا** artırılmasıdır (**تَفَاعُلْ، فَعَلْ**). Bu əlavə felin bütün formalarında (keçmiş, indiki zaman, əmr və s.) mövcuddur. (تَسَاءَلَ) Felinə aid ətraflı təsrif cədvəli İş dəftərində verilib. (DF-6) Felinin kişi və qadın cinsin üçün təsrif cədvəlləri həmçinin İş dəftərində verilib. *A-10 səhifəsinə nəzər sal.*

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

1. Ürəkləri dəhşətə salan qiyamət!
2. Nədir qiyamət?!
3. Sən nə bilirsən [haradan bilirsən] ki, nədir qiyamət?!
4. O gün insanlar kəpənək kimi ətrafa səpələncək [çəyirtkə kimi bir-birinə qatışacaq]; Dağlar isə didilmiş yun kimi olacaqdır!
5. [O gün] tərəzisi ağır gələn [yaxşı əmələri pis əməllərdən çox olan] kimsə,
6. [Cənnətdə] xoş güzəran içində olacaq!
7. Tərəzisi yüngül gələn [yaxşı əməlləri pis əməllərdən az olan] kimsənin isə,
8. Məskəni Haviyə [Cəhənnəmin dibi] olacaqdır!
9. Sən nə bilirsən ki, o [Haviyə] nədir?!
10. O çox qızmar bir atəşdir!

سورة القارعة: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ			
(2) الْقَارِعَةُ	مَا	(1) الْقَارِعَةُ	
qiyamət?	nədir	Dəhşətə salan qiyamət!	
(3) مَا الْقَارِعَةُ	أَدْرَاكَ	وَمَا	
nədir qiyamət	sən haradan bilirsən	nə	
(4) الْمَبْثُوثِ	كَالْفَرَاشِ	يَكُونُ النَّاسُ	يَوْمَ
ətrafa səpələnmiş	kəpənək kimi	insanlar olacaq	o gün
(5) الْمَنْفُوشِ	كَالْعِهْنِ	وَتَكُونُ الْجِبَالُ	
didilmiş.	yun kimi	və olacaq dağlar	
(6) مَوَازِينَهُ	ثَقُلَتْ	مَنْ	فَأَمَّا
tərəzisi	ağır gəldi	Kim ki	
(7) رَاضِيَةٍ	عَيْشَةٍ	فِي	
xoş	güzəranda	o	
(9) هَاوِيَةٍ	فَأَمَّهُ	(8) حَقَّتْ مَوَازِينُهُ	مَنْ
Haviyədir	onun məskəni	yüngül gəldi tərəzisi	Kim ki
(11) حَامِيَةٍ	نَارٌ	(10) مَا هِيَ	أَدْرَاكَ
çox qızmar	od	o nədir?	sən nə bilirsən

DƏRS – 42 əl-Huməzə (ÇOX OXUNAN AYƏLƏR VƏ ZIKRLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

تَعَالَوْا	عَلَى الْوَقْتِ	لَا تَتَأَخَّرُوا
Gəlin	vaxtında	Geçikməyin

II. QRAMMATIKA: Felin 21 formasını öyrən (DF-8) ¹⁴⁰ اِتَّبَعَ (tabe oldu, ardınca getdi):

اِتَّبَعَ، اِتَّبَعُوا، اِتَّبَعْتُ، اِتَّبَعْتُمْ، اِتَّبَعْتُ، اِتَّبَعْتُمْ، اِتَّبَعْنَا، اِتَّبَعْنَا، يَتَّبِعُ، يَتَّبِعُونَ، تَتَّبِعُ، تَتَّبِعُونَ، اَتَّبَعْتُ، اَتَّبَعْتُمْ، اَتَّبَعْنَا، اَتَّبَعْنَا، لا تَتَّبِعُ، لا تَتَّبِعُونَ، لا تَتَّبِعُوا، لا تَتَّبِعُونَ، مُتَّبِعٌ، مُتَّبِعَةٌ، مُتَّبِعٌ، مُتَّبِعَةٌ، اِتَّبَاعٌ، اِتَّبَاعٌ، (اِتَّبَعْتُ، تَتَّبِعُ)

Qeyd: Bu fel Düzəltmə formalara – DF-8 aiddir, buna həmçinin باب اِفْتِعَال deyilir. Adi üçhərflilərdən fərqi – birinci hərfdən əvvəl əlavə , sonra isə ت artırılmasıdır (اِفْتَعَلَ فَعَلَ). Bu əlavə felin bütün formalarında (keçmiş, indiki zaman, əmr və s.) mövcuddur. (اِتَّبَعَ) Felinə aid ətraflı təsərif cədvəli İş dəftərində verilib. اِفْتَعَلَ (DF-8) Felinin kişi və qadın cinsin üçün təsərif cədvəlləri həmçinin İş dəftərində verilib. A-10 səhifəsinə nəzər sal.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

- [Daldə] qeybət edib [üzdə] tənə vuran hər kəsin vəy halına!
- O kimsə ki, mal yığıb onu dönə-dönə sayar [çoxaldar].
- Və elə zənn edər ki, mal-dövləti onu əbədi yaşadacaqdır.
- Xeyr! [Heç də onun güman etdiyi kimi deyildir]. O mütləq [Cəhənnəmin alt mərtəbələrindən biri olan] Hütəməyə atılacaqdır!
- Sən nə bilirsən [haradan bilirsən] ki, Hütəmə nədir?!
- O, Allahın yanar odudur.
- Elə bir od ki, ürəkləri yandırır-yaxar.
- O, belələrinin [qeybətçilərin və tənə vuranların] üzünə qapanıb kilidlənəcəkdir.
- Onlar [Cəhənnəmdə] hündür sütunlara bağlanmış olacaqlar!

سورة الحمزة: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ					
وَيَلِّ	لِكُلِّ	هُمَزَةٍ	لُحْمَةٍ (1)	الَّذِي	جَمَعَ
Vay halına	hər bir	qeybət edən	tənə vuran	hansı ki	yığır
مَالًا	وَعَدَدَهُ (2)	يَحْسَبُ	أَنَّ	مَالَهُ	أَخْلَدَهُ (3)
malı	onu dönə-dönə sayır	O hesab edir	ki	onun malı	onu əbədi yaşadacaqdır.
كَلَامًا	لَيُنْبَذَنَّ	فِي	الْحُطْمَةِ (4)		
Xeyr!	O mütləq atılacaqdır		Hütəməyə.		
وَمَا	أَدْرَاكَ	مَا	الْحُطْمَةُ (5)		
	Sən nə bilirsən		Hütəmə nədir?		
نَارُ اللَّهِ	الْمُوقَدَةُ (6)	الَّتِي	تَطَّلَعُ	عَلَى	الْأَفْنِدَةِ (7)
Allahın odu	yanar.	Hansı ki	yandırır-yaxar	ürəkləri.	
إِنَّهَا	عَلَيْهِمْ	مُؤَصَّدَةٌ (8)	فِي	عَمِدٍ	مُمَدَّدَةٍ (9)
Həqiqətən, o	onlara qapanıb kilidlənəcək		Sütunda		hündür.

DƏRS – 44 Yusuf 12:31 (ƏLAVƏ AYƏLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

عَشْرَةَ	تِسْعَةَ	ثَمَانِيَةَ	سَبْعَةَ	سِتَّةَ
on	doqquz	səqqiz	yeddi	altı

II. QRAMMATIKA: Felin 21 formasını öyrən ⁴² اِسْتَغْفِرُ (bağışlanma diləmək):

اِسْتَغْفِرُ، اِسْتَغْفِرُوا، اِسْتَغْفِرْتِ، اِسْتَغْفِرْتُمْ، اِسْتَغْفِرْتُ، اِسْتَغْفِرْنَا

يَسْتَغْفِرُ، يَسْتَغْفِرُونَ، تَسْتَغْفِرُ، تَسْتَغْفِرُونَ، اَسْتَغْفِرُ، نَسْتَغْفِرُ

اِسْتَغْفِرُ، اِسْتَغْفِرُوا، لَا تَسْتَغْفِرُ، لَا تَسْتَغْفِرُوا، مُسْتَغْفِرُ، مُسْتَغْفِرُونَ، اِسْتَغْفِرُ، اِسْتَغْفِرْتِ، تَسْتَغْفِرُ

Qeyd: Bu fel Düzəltmə formalara – DF-10 aiddir, buna həmçinin باب اِسْتَفْعَال deyilir. Adi üçhərflili feldən fərqi – birinci hərfdən əvvəl اِسْت həflərinin artırılmasıdır (اِسْتَفْعَال). Bu əlavə felin bütün formalarında (keçmiş, indiki zaman, əmr və s.) mövcuddur. Bu felə və həmçinin اِسْتَفْعَال (DF-10) felinə aid ətraflı təsrif cədvəli İş dəftərində verilib. *Bu kitabın sonundakı A-3 cədvəlinə nəzər sal.*

Qeyd edək ki, biz DF-9 formasını (بَاب اِفْعَال) ərəb dilində nadir olduğundan bu kursda keçmirik. Onun əsas keçmiş və indiki zaman formaları - اِفْعَلٌ، يَفْعَلُ. Adətən bu bab rəngi bildirmək üçün işlədilir. Misal: (qara oldu: ⁵ اِسْوَدَ); (ağ oldu: ² اِبْيَضَ); (yaşıl oldu: ¹ اِخْضَرَ) və (sarı oldu: ³ اِصْفَرَ).

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

[Züleyxa qadınların] gizli dedi-qodularını [məkrini] eşitdikdə onlara xəbər göndərərək ziyafətə dəvət etdi, onlar üçün gözəl [mütəkkəllər, xalılarla döşənmiş bir otaqda ləzzətli təamlardan ibarət] bir məclis düzəltdi. Onların hər birinə [meyvə kəsb soymaq üçün] bir bıçaq verdi, sonra [Yusifə]: "Onların qarşısına çıx!" - deyərək əmr etdi. [Qadınlar Yusifi] gördükdə [gözəlliyinə heyran olub] onu həddindən artıq təriflədilər və [özlərini itirib əllərindəki turuncun qabığı soymaq əvəzinə] əllərini kəsdilər. Onlar: "Aman Allah! Bu ki, bəşər deyildir. Bu ancaq [Allah yanında] möhtərəm [əziz] olan bir mələkdir!" - dedilər.

Yusuf:31 – Qadın Cinsi التَّدْرِيبَات "المؤنث"					
فَلَمَّا	سَمِعَتْ	بِمَكْرِهِنَّ	أَرْسَلَتْ	إِلَيْهِنَّ	وَأَعْتَدَتْ
Nə vaxt ki	o eşitdi	onların məkrini	göndərdi	onlara	və hazırladı
لَهُنَّ	مَتَّكًا	وَأَاتَتْ	كُلَّ	وَاحِدَةٍ	مِنْهُنَّ
onlar üçün	məclis	və Verdi	hər	birinə	onlardan
سَكِينًا	وَقَالَتْ	اخْرُجْ	عَلَيْهِنَّ	فَلَمَّا	رَأَيْتَهُ
bıçaq	və dedi	çıx	onların qarşısına	nə vaxt ki	onu gördülər
أَكْبَرَنَّهُ	وَقَطَّعْنَ	أَيْدِيَهُنَّ	وَقُلْنَ	حَاشَ لِلَّهِ	
onu həddən artıq təriflədilər	və kəsdilər	əllərini	və dedilər	Aman Allah!	
مَا هَذَا	بَشَرًا	إِنَّ هَذَا	إِلَّا	مَلَكٌ	كَرِيمٌ (12)
bu deyil	bəşər	bu yalnız	mələkdir	möhtərəm.	(31)

DƏRS – 45 Müxtəlif ayələr-1 (ƏLAVƏ AYƏLƏR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

أَوَّل	ثَانِي	ثَالِث	رَابِع	خَامِس
birinci	ikinci	üçüncü	dördüncü	beşinci

II. QRAMMATIKA: *İzafət* **مُضَافٌ وَ مُضَافٌ إِلَيْهِ**

Aşağıdakı söz birləşmələrinə və onların tərcüməsinə nəzər sal:

Rəhmanın qulu	عَبْدُ الرَّحْمَنِ	Allahın evi	بَيْتُ اللَّهِ
Hudun gövmü	قَوْمٌ هُودٍ	Rəsulun dəvəti, çağırışı	دَعْوَةُ الرَّسُولِ
Quran hokum	حُكْمُ الْقُرْآنِ	Allahın yaradılışı	خَلْقُ اللَّهِ

İzahat:

- Mənsubiyyəti bildirmək üçün birinci sözü tənvinizsiz ikincisini isə tənvin kəsra, yaxud əlif-ləm varsa kəsra ilə bitiririk.
- بَيْتُ اللَّهِ** Söz birləşməsində birinci söz **بَيْتٌ** - مضاف adlanır. İkinci söz - **اللَّهِ** - مضاف إليه adlanır.

III. ƏSAS DƏRS:

Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşüüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

"[İddianızda] doğrusunuzsa, bunların adlarını Mənə bildirin!"

[Ey müsəlmanlar!] Beləliklə də, sizi [ədalətli və seçilmiş] bir ümmət etdik ki, insanların (əməllərinə) [qiyamətdə] şahid olasınız, Peyğəmbər də sizə şahid olsun.

Həqiqətən Allah səbr edənlərdir

Açıq-aydın dəlillər gəldikdən sonra, bir-birindən ayrılan və ixtilaf törədən şəxslər kimi olmayın!

Sevdiyiniz şeylərdən [haqq yolunda] sərf etməyincə savaba çatmırsınız.

أَنْبِيَائِي	بِأَسْمَاءِ	هُؤُلَاءِ	إِنْ	كُنْتُمْ	صَادِقِينَ (2:31)
Mənə xəbər verin	adlarını	bunların	əgər	siz	doğrusunuzsa.
وَكَذَلِكَ	جَعَلْنَاكُمْ	أُمَّةً	وَسَطًا	لِتَكُونُوا	شُهَدَاءَ
Beləliklə	size etdik	bir ümmət	orta	olasınız	şahidlər
عَلَى النَّاسِ	وَيَكُونَ الرَّسُولُ	عَلَيْكُمْ	شَهِيدًا (2:143)	شَهِيدًا	
insanlara	və rəsul da olsun	sizə	şahid.		
إِنَّ	اللَّهَ	مَعَ	الصَّابِرِينَ (2:153)		
Həqiqətən,	Allah		səbr edənlərdir.		
وَلَا تَكُونُوا	كَالَّذِينَ	تَفَرَّقُوا	وَإِخْتَلَفُوا (3:105)		
olmayın	o kəslər kimi	bir-birindən ayrıldılar	və ixtilaf etdilər		
لَنْ	تَنَالُوا	الْبِرَّ	حَتَّى تَنْفِقُوا	مِمَّا	تُحِبُّونَ (3:92)
Nail olmazsınız	savaba	hətta	sərf edərsiniz	sevdiyinizdən.	

DƏRS – 46 Müxtəlif Ayələr-2 (ƏLAVƏ AYƏLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

كامل	نص (نصف)	ثلث	رُبُع	خُمُس
tam	½	1/3	¼	1/5

II. QRAMMATIKA: *İsim - Sifət söz birləşməsi صفة و موصوف*

(hər hansı bir) Sadiq müsəlman	مُسْلِمٌ صَادِقٌ	(hər hansı bir) Böyük ev	بَيْتٌ كَبِيرٌ
(müəyyent) Sadiq müsəlman	المُسْلِمُ الصَّادِقُ	(müəyyən) böyük ev	الْبَيْتُ الْكَبِيرُ
Sadiq müsəlman qadınlar	المُسْلِمَاتُ الصَّادِقَاتُ	Sadiq müsəlman kişilər	المُسْلِمُونَ الصَّادِقُونَ

Yuxarıdakı söz birləşmələri sifət - صِفَةٌ və isimdən (daha doğru olsa sifətlənəndən) مَوْصُوف ibarətdir. Azərbaycan dilindən ərəb dilinə bir isim-sifət söz birləşməsinə tərcümə etmək üçün sözlərin yerini dəyişib (əvvəlcə مُسْلِمٌ sonra صَادِقٌ), hər ikisinə tənvin qoymalıdır (təkdə). Tənvinin növü َ ِ ُ cümlədə həmin söz birləşməsinin yerindən asılı olacaqdır. İsim-sifət söz birləşməsi ismi cümləyə bənzəyir (növbəti dərs), lakin صِفَةٌ و مَوْصُوف birləşməsində: 1) tərcümə edərkən sözlərin yerini dəyişirik; 2) Birinci söz müəyyənlikdə, yəni ال -dirsə, onda ikinci də müəyyənlikdə olacaqdır. İsmi cümlə ilə oxşarlıqları isə - hər iki sözün **eyni cinsdə və sayda** olmasıdır.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Orada aydın nişanələr - İbrahimin məqamı vardır.

Kim Peyğəmbərə itaət edərsə, Allaha itaət etmiş olar, kim üz çevirərsə, bil ki, Biz səni onlara gözetçi göndərməmişik

Necə ki, kafirlər onu [Məkkədən] iki nəfərdən biri [ikinin ikincisi] olaraq çıxartdıqları, hər ikisi mağarada olduğu və öz dostuna [Əbu Bəkrə]: "Qəm yemə, Allah bizimlədir!"-dediyi zaman [göstərmişdi].

Ağırılı-yüngüllü [qocalı-cavanlı, atlı-piyada, güclü-gücsüz, dövlətli-kasıb] hamınız cihada çıxıb malınız və canınızla Allah yolunda vuruşun!

Elə bir şey yoxdur ki, Allaha tərif deyib Ona şükür etməsin, lakin siz onların [dillərini] bilmədiyiniz üçün təqdisini anlamazsınız.

فِيهِ	آيَاتٌ	بَيِّنَاتٌ	مَقَامٌ	إِبْرَاهِيمَ (3:97)
Orada	ayələr	aydın	məqam	İbrahimin
مَنْ	يُطِيعَ	الرَّسُولَ	فَقَدْ	أَطَاعَ
kim	itaət edərsə	Rəsula	artıq	Allaha
وَمَنْ	تَوَلَّى	فَمَا أَرْسَلْنَاكَ	عَلَيْهِمْ	حَفِيظًا
kim isə	üz çevirərsə	biz səni göndərməmişik	onlara	gözetçi
إِذْ	هُمَا	فِي الْغَارِ	إِذْ	يَقُولُ
necə ki	onlar ikisi	mağarada	dediyi zaman	
لِصَاحِبِهِ	لَا	تَحْزَنُ	إِنَّ	اللَّهَ
dostuna		kədərənmə	həqiqətən	Allah
وَجَاهِدُوا	بِأَمْوَالِكُمْ	وَأَنْفُسِكُمْ	فِي	سَبِيلِ اللَّهِ (9:41)
Vuruşun	malınızla	və canınızla		Allahın yolunda.
وَإِنْ	مِنْ شَيْءٍ	إِلَّا	يُسَبِّحُ	بِحَمْدِهِ
	Hər bir şey		tərif edir	ona şükr edir
وَلَكِنْ	لَا تَفْقَهُونَ	تَسْبِيحَهُمْ	(17:44)	
lakin	siz anlamırsınız	onların tərifini.		

DƏRS – 47 Müxtəlif Ayələr-3 (ƏLAVƏ AYƏLƏR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

وَاجِبَاتٍ.	وَسَبْعٍ	الدُّعَاءُ	لَا تَنْسُوا
ev tapşırıqları	və yeddi	dua	Unutmayın

II. QRAMMATIKA: İsmi cümlə (جُمْلَةٌ إِسْمِيَّةٌ): Mübtəda və xəbər مَبْتَدَاً وَ خَبَرٍ

Allah yaradandır.	اللَّهُ خَالِقٌ	Ev böyükdür.	الْبَيْتُ كَبِيرٌ
Müsəlman sadıqdır.	الْمُسْلِمُ صَادِقٌ	Mühəmməd (sav) peyğəmbərdir.	مُحَمَّدٌ نَبِيٌّ
Müsəlmanlar sadıqdırlar.	الْمُسْلِمُونَ صَادِقُونَ	Müsəlman qadın sadıqdır.	الْمُسْلِمَةُ صَادِقَةٌ

Yuxarıdakılara oxşaq cümlələr mübtəda mübtəda (birinci söz) və xəbər xəbər (ikinci söz) ibarətdirlər. Belə cümlə hansısa varlığın halını, bir hökmü bildirir. Qeyd edək ki, xəbər daimə qeyri müəyyənlikdə olur. Həmçinin qeyd edək ki, mübtəda və xəbər cinsdə və sayda üzlaşırlar.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşüüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Rəhmanın [Allahın] Öz bəndələrinə vəd etdiyi və onların görmədiyi Ədn cənnətlərinə.

Bu, həmin o Cənnətdir ki, bəndələrimizdən müttəqi olanları ona varis edəcəyik

Amma sonra qaranlıqlar içində [bəliğin qarınında; gecənin, yaxud dənizin zülmətində]: " Səndən başqa heç bir tanrı yoxdur. Sən paksan, müqəddəssən! Mən isə, həqiqətən, zalımlardan olmuşam [əmrinə qarşı çıxaraq özümə zülm eləmişəm]", -deyib dua etmişdi.

Səni də [Ya Rəsulum!] aləmlərə [bütün insanlara və cinlərə] ancaq bir rəhmət olaraq göndərdik.

وَعَدَ الرَّحْمَنُ	الَّتِي	عَدْنِ	جَنَّاتٍ
Rəhman vəd edib	hansıki	Ədn	Cənnətlər
بِالْغَيْبِ (19:61)			عِبَادَهُ
onların görmədiyi, onu görmədən (ibadət edənlərə)			Öz qullarına
عِبَادِنَا	مِنْ	نُورِ	تِلْكَ الْجَنَّةِ الَّتِي
qullarımızdan	varies edəcəyik	hansı ki	həmin cənnətdir
			bu
مَنْ كَانَ تَقِيًّا (19:63)			مَنْ
			kim
فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَأِ إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (21:87)			
yoxdur haqq məbud	qaranlıqlar içində	Çağırışdı	
zalımlardan.	olmuşam	Həqiqətən, mən	Sən paksan, Müqəddəssən
وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ (21:107)			
aləmlərə.	rəhmət olaraq	Biz səni göndərdik yalnız	

DƏRS – 48 Müxtəlif Ayələr-4 (ƏLAVƏ AYƏLƏR)

I. DANISIQ ƏRƏB DILI: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

الْقُرْآنِ	لُغَةً	لِتَتَعَلَّمَ	هَذِهِ الْفُرْصَةَ	أَعْطَانَا	الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
Quranın	dilini	biz öyrənək deyə	bu fürsəti	bizə Verdi	Allaha həmd olsun

II. QRAMMATIKA: Feli cümlə (جُمْلَةٌ فَعْلِيَّةٌ): Mübtəda(fail) فاعِل , Fel فِعْل , və Tamamlıq

مفعول

Fellə başlayan, hər hansı işi bildirən cümlə - feli cümlədir. Bu cümlədə birinci fel, sonra feli gören (ərəbcə فاعِل), ondan sonra isə tamamlıq (ərəbcə مفعول) gəlir. Fail – dammə yaxud tənvin damməli, məful isə - fəthə, yaxud tənvin fəthəli olur (təkdə). Ərəb dilində feli cümlə çox işlənir. Misallar:

Allah yeri yaratdı.	خَلَقَ اللَّهُ الْأَرْضَ
Həmid Quranı oxudu.	قَرَأَ حَمِيدٌ قُرْآنًا
Biz Quranı nazil etdik.	أَنْزَلْنَا الْقُرْآنَ

Birinci cümlədə yaratdı – fel, Allah – fail, yeri – məful (tamamlıqdır). Bu cümləni tipik feli cümləyə misal kimi yadda saxla.

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.

Onlara [Məkkə əhlinə]:
"Allahın nazil etdiyinə
[Quran] tabe olun!"
deyildikdə, onlar: "Xeyr,
biz atalarımızın getdiyi
yolla [ibadət etdiyi dinə]
təbə olacağıq!" - deyə
cavab verərlər. -----

Həqiqətən, Şeytan sizin
düşməninizdir, onu
[özünü zə] düşmən
tutun. -----

Bir şeyi [yaratmaq]
istədiyi zaman [Allahın]
buyurduğu ona ancaq:
"Ol!" deməkdir. O da
dərhal olar. -----

Və Rəbbiniz buyurdu:
"Mənə dua edin, Mən də
sizin dualarınızı qəbul
edim!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ	مَا	اتَّبِعُوا	لَهُمْ	قِيلَ	وَإِذَا
Allahın nazil etdiyinə	tabe olun	onlara	deyilir	Nə vaxt ki	
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءُنَا (31:21)	o yol üzrə ki, gördük	tabe olacağıq	Xeyr	deyərlər	
إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا (35:6)	düşmən.	onu tutun	düşməndir	sizə	Şeytan
إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (36:82)	bir şeyi	istədiyi	zaman	Onun əmri ancaq	
وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (40:60)	sizə	Mən cavab verim	Mənə dua edin	Rəbbiniz	Və dedi

DƏRS – 49 Müxtəlif Ayələr-5 (ƏLAVƏ AYƏLƏR)

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

أَنَا	لَا أَتَكَلَّمُ	العَرَبِيَّةُ .	مَا فِي مَعْلُومٍ .	أَنَا	أَتَعَلَّمُ .
Mən	danışmıram	ərəbcə.	Mən bilmirəm.	Mən	öyrənirəm.

II. QRAMMATIKA: (I) *Tək, İkilik, Cəm və onların hallanması.*

Ərəb dilində üç hal var. Bunlar irab halları deyilir. İkilik və düzgün cəm düzəltməyin qaydalarını və hallanma zamanı sözün sonunun dəyişməsinə öyrən.

Hallar	Cəm	İkilik	Tək	Cins
مَرْفُوع Adlıq hala müvafiqdir (mübtədə, xəbər, fail və s.)	مُسْلِمُونَ مُسْلِمَاتٌ	مُسْلِمَانِ مُسْلِمَتَانِ	مُسْلِمٌ مُسْلِمَةٌ	Kc Qc
مَنْصُوب Təsirlik hala müvafiqdir (tamamlıq və s.)	مُسْلِمِينَ مُسْلِمَاتٍ	مُسْلِمَيْنِ مُسْلِمَتَيْنِ	مُسْلِمًا مُسْلِمَةً	Kc Qc
مَجْرُور qalan 4 halı əhatə edir (harf cardan sonra gələndə, izafətin ikinci hissəsi və s.)	مُسْلِمِينَ مُسْلِمَاتٍ	مُسْلِمَيْنِ مُسْلِمَتَيْنِ	مُسْلِمٍ مُسْلِمَةٍ	Kc Qc

(II) *Verse for Understanding the Rule for Broken Cəm (جمع مكسّر).*

Məgər onlar yer üzündə gəzib dolaşdırlarmı ki, düşünən qəlbləri [bəsirət gözləri], eşidən qulaqları olsun? Həqiqətən, gözlər kor olmaz, lakin sinələrindəki ürəklər [qəlb gözü] kor olar.

أَفَلَمْ	يَسِيرُوا	فِي الْأَرْضِ	فَتَكُونُوا	لَهُمْ
Məgər	dolaşdırlarmı ki	yer üzündə	və olsun	onların
قُلُوبٌ	يَعْقِلُونَ بِهَا	أَوْ آذَانٌ	يَسْمَعُونَ بِهَا	
qəlbləri	anlayan	yaxud qulaqları	eşidən	
فَإِنَّهَا	لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ	وَلَكِنْ	تَعْمَى الْقُلُوبُ	
həqiqətən	gözlər kor olmaq	lakin	ürəklər kor olar	
	الَّتِي	فِي الصُّدُورِ		
	hansı ki	sinələrdədir.		(22:46)

Qrammatika:

- * Ərəb dilində iki cür cəm var. Sağlam Cəm (جَمْعٌ سَالِمٌ) və Sınıq cəm (جمع مكسّر).
- * Sağlam cəmi düzəltmək üçün:
 - o مُسْلِمٍ - مُسْلِمُونَ, مُسْلِمَاتٍ - مُسْلِمَاتٌ, sonluqlarını artırırıq ون, ين
 - o مُسْلِمَةٍ -- مُسْلِمَاتٍ sonluğunu artırırıq ات
- * Bu qaydalara tabe olmayan cəm Sınıq cəm adlanır. Misal: جِبَلٌ --- جِبَالٌ; بَيْتٌ --- بُيُوتٌ
- * Cansız əşyaların cəmi qadın cinsinin təkisi ilə uzlaşır (fel, işarə və şəxs əvəzlilikləri və s.)

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırığını yerinə yetir.*

Gecə və gündüz, günəş və ay Onun əlamətlərindədir.

"Ey gövmüm! Məgər Misir səltənəti, altımdan [saraylarımin altından] axıb gedən bu çaylar mənim deyilmi?! Məgər görmürsünüzümü?!"

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ (41:37)					
və ay.	və günəş	və gündüz	gecə	Onun əlamətlərindən	
قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ (43:51)					
Misrin	səltənəti	mənim deyil	Məgər	Ey gövmüm	O dedi
وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ (43:51)					
görmürsünüzümü?	altımdan	axır	çaylar	və bu	
اجْتَبِئُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ (49:12)					
günahdır	zənn	bəzi	Həqiqətən	zənn etməkdən	çox Çəkinin
وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَارَكًا (50:9)					
bərəkətli	su	göydən		Biz endirdik	
الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ (4-55:1)					
bəyan etməyi	ona öyrətdi	insanı	yaratdı	Qurani	öyrətdi Rəhman
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ (88:1)					
dəhşəti ələmi bürüyəcək (qiyamətin)		xəbəri	Sənə gəldimi		

Çox zənnə-gümana qapılmaqdan çəkinin. Şübhəsiz ki, zənnin bəzisi [heç bir əsası olmayan zənn] günahdır.

Biz göydən bərəkətli su endirdik

Rəhman! Qurani öyrətdi. İnsanı yaratdı. Ona danışmağı [fikrini və duyğularını bəyan etməyi] öyrətdi.

[Dəhşəti ələmi] bürüyəcək qiyamətin xəbəri sənə gəlib çatdı mı?

DƏRS – 50 İKİ HƏDİS

I. DANİŞIQ ƏRƏB DİLİ: Ötən dərsin danışıq ərəb dili hissəsini nəzərdən keçir.

عِيد	مُبَارَك .	تَقَبَّلَ اللهُ	مِنَّا	وَمِنْكُمْ .
Bayram(ınız)	mübarək (olsun)	Allah qəbul etsin	bizdən	və sizdən.

II. QRAMMATİKA: *İsmlərin sayı*

Ərəbi dilində tək, ikilik və cəm var.

KIŞI CINSI (مُدَّرَك)

(İrab(hallanma ⁶	Cəm	İkilik	Tək
مَرْفُوع	هُم مُسْلِمُونَ	هُمَا مُسْلِمَانِ	هُوَ مُسْلِمٌ
مَنْصُوب	رَأَيْتُ مُسْلِمِينَ	رَأَيْتُ مُسْلِمَيْنِ	رَأَيْتُ مُسْلِمًا
مَجْرُور	مِنْ مُسْلِمِينَ، بَيْتُ الْمُسْلِمِينَ	مِنْ مُسْلِمَيْنِ، بَيْتُ الْمُسْلِمَيْنِ	مِنْ مُسْلِمٍ، بَيْتُ الْمُسْلِمِ

QADIN CINSI (مُؤَنَّث)

(İrab(hallanma ⁶	Cəm	İkilik	Tək
مَرْفُوع	هُنَّ مُسْلِمَاتٌ	هُمَا مُسْلِمَتَانِ	هِيَ مُسْلِمَةٌ
مَنْصُوب	رَأَيْتُ مُسْلِمَاتٍ	رَأَيْتُ مُسْلِمَتَيْنِ	رَأَيْتُ مُسْلِمَةً
مَجْرُور	مِنْ مُسْلِمَاتٍ، بَيْتُ الْمُسْلِمَاتِ	مِنْ مُسْلِمَتَيْنِ، بَيْتُ الْمُسْلِمَتَيْنِ	مِنْ مُسْلِمَةٍ، بَيْتُ الْمُسْلِمَةِ

III. ƏSAS DƏRS: Üç mərhələdən (3M) istifadə et. *Ayələri düşünüb dərk etməyə çalış. 7+1 Ev Tapşırğını yerinə yetir.*

HƏDISLƏR			
عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ			
Eşitdim	dedi	Allah ondan razı olsun	Xəttab oğlu Ömərdən
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ			
dediyini,	Allahın salavəti və salamı ona olsun		Allahın Rəsulunu
إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ (البخاري)			
Buxari rəvayət etmişdi	niyyətlərə görədir.		Əməllər yalnız
عَنْ عَثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ			
Allahın Rəsulu, Allahın salavəti və salamı ona		Əffan oğlu Osmandan belə dediyi rəvayət olunur	
مَنْ خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ (البخاري)			
	and teaches it."	the Qur'an	learns is the one who "The best amongst you

Dərslər 51-60

ÇOX TƏKRARLANAN SÖZLƏR

(Quran Lüğətinin 70% yaxın sözləri)
Hissə-1 də öyrənilənlərdən misallar

Aşağıdakı siyahının verilməsinin səbəbləri:

- (i) Ötən 50 dərstdəki materialı təkrarlamaq;
- (ii) **VACİB QEYD:** Hər bir söz/ fel misalla birlikdə verilir. Bu gələcəkdə həmin sözü xatırlamağa kömək edər. Bəzi sözləri yada sala bilmirsinizsə, sadəcə işlədildiyi məzmunu xatırlayın. Misal cümləni sözlə yanaşı öyrənmək əzbərləmək və sözü yadda saxlamaqdan ötrü çox faydalıdır.
- (iii) Bu sözlər Quranda tez-tez rast gəlir. Buna görə onları diqqətlə əzbərləmək lazımdı! Solda olan rəqəm, sözün Quranda neçə dəfə təkrarlanmasını işarə edir.
- (iv) 50 dərsi öyrəndikdən sonra, nailiyyətinizi bütün bu bildiyiniz sözləri nəzərdən keçirməklə hiss edin.
- (v) Dərhal sözün tərcüməsinə baxmayın. İlk öncə sözü xatırlamağa çalışın.
- (vi) Bu hissənin Mündəricatə növbəti səhifədə verilir.

MÜNDƏRİCAT (Təkrar Dərslər; 51-60)

Mövzu	Dərs	Səhifə	Mövzu	Səhifə
DƏRS 51				
1. Yox, Yox, ...		56	FN-1d سَمِعَ يَسْمَعُ اسْمَعُ سَامِعُ سَمِعَ	71
2. Bu, O, ... (İşarə əvəzlilikləri)		56	FN-1e كَرُمٌ يَكْرُمُ أَكْرُمٌ كَارِمٌ كَرِمٌ	72
3. Hansı, Hansılar ki, ... (İşarə əvəzlilikləri)		56	FN-1f حَسِبَ يَحْسِبُ أَحْسِبُ حَاسِبٌ حَسِبَ	72
4. O, Onlar, ... (Şəxs əvəzlilikləri)		57	FN-1g Təkrarlanan kök hərfliəri	
5. Onun, onların, ... (Yiyəlik əvəzliliklər)		57	مُضَاعَفٌ	
6. these, those, their... (For Broken)		57	(ضَلَّ يَضِلُّ اضْطَلَّ ضَالٌّ ضَالَّةٌ)	72
7. nə?, kim?, necə?... (Suallar)		58	DƏRS 56	
8. Harada: üstündə aldında, ...		58	FN-1h Xəstə hərfliə başlayan و ي ا	73
9. Nə zaman: əvvəl, sonra...		58	(وَجَدَ يَجِدُ جَدٌّ وَاجِدٌ وَجَدَ)	
DƏRS 52			FN-1i Ortada xəstə hərfli olan و ي ا	74
11. Ön şəkilçiləri (harf car), ...		59	(قَالَ يَقُولُ قَوْلٌ قَائِلٌ قَوْلٌ)	
12. Ön şəkilçiləri + مَا , ...		59	FN-1j Sonunda xəstə fəli olan و ي ا	75
13. İnnə və bacıları, ...		60	(دَعَا يَدْعُو دُعَاٌ دَاعٍ دُعَاءٌ)	
14. Feldən əvvəl ...		60	DƏRS 57	
15. Müxtəlif - 1		60	FN-1k Kökündə həmzə olan (ء، ؤ، ة)	76
16. Müxtəlif - 2		60	(أَمَرَ يَأْمُرُ مَرٌّ أَمْرٌ)	
İsim / Sifət / Məsdər və s. ... صفات، أسماء، مصادر			Üçhərflilə fəllərdən Düzəltmə Formaları DF	
1. Sifətlər		61	(DF-2 - DF-10)	
DƏRS 53			DF-2. (فَعَلٌ يَفْعَلُ فَعْلٌ مَفْعَلٌ تَفْعِيلٌ)	77
2. Əlamətlər		62	DF-3. (فَاعِلٌ يَفَاعِلُ فَاعِلٌ مَفَاعِلٌ مَفَاعِلَةٌ)	78
3. Peyğəmbər və rəsullar		62	DƏRS 58	
4. Şər olanlar		62	DF-4. (أَفْعَلٌ يُفْعِلُ أَفْعِلٌ مَفْعِلٌ إِفْعَالٌ)	79
5. Qiyamət günü		63	DƏRS 59	
6. İman		63	DF-5. (تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَفَعُّلٌ تَفَعُّلٌ مَتَفَعَّلٌ تَفَعُّلٌ)	82
7. Din, ...		64	DF-6. (تَفَاعَلَ يَتَفَاعَلُ تَفَاعُلٌ تَفَاعُلٌ مَتَفَاعَلٌ تَفَاعُلٌ)	83
8. Nemətlər, ...		64	DF-7. (اِفْتَعَلَ يَفْتَعِلُ اِفْتَعَالٌ اِفْتَعَالٌ اِفْتَعَالٌ)	84
9. Bədənin hissələri, ...		65	DF-8. (اِنْفَعَلَ يَنْفَعِلُ اِنْفَعَالٌ اِنْفَعَالٌ اِنْفَعَالٌ)	84
10. Qohumlar və s.		65	DƏRS 60	
11. İnsanlar		65	DF-10. (اسْتَفْعَلَ يَسْتَفْعِلُ اسْتَفْعَالٌ اسْتَفْعَالٌ اسْتَفْعَالٌ)	85
12. Dünya		66	Məchul	
DƏRS 54			86	
Fəli Növləri – 1 (FN-1a - FN-1k)			Fəllə işlənən harf car + صِلَةٌ الفِعل	
FN-1a اِفْتَحَ فَاتَحَ فَتَحَ فَتَحَ يَفْتَحُ		67	87	
FN-1b اَنْصُرُ نَاصِرٌ نَصْرٌ نَصْرٌ يَنْصُرُ		68	Məkan adı اسم ظرف مكان	
DƏRS 55			91	
FN-1c ضَرَبَ يَضْرِبُ اضْرَبَ ضَارِبٌ ضَرْبٌ		70		

DƏRS – 51 TƏKRAR (Çox təkrarlanan sözlər)

Qeyd: (1) Sözüün sağında olan rəqəm Quranda neçə dəfə təkrarlandığını göstərir; (2) Bəzi sözlər digər sözlərlə birlikdə işlənilməlidir (məsələn عَلَيْهِمْ يَكْم); (3) Sözlərin ancaq ümumi mənası verilir. Məzmunundan asılı olaraq sözün mənası dəyişə bilər; (4) Nöqtə ayəni sonunu, :: işarəsi misalın Qurandan olmamasına işarə edir.

##### 1. Yox, Yox, ... #####			
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	Yox	لَا	1732
كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ . ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ .	Yox!	كَلَّا	33
لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ	Inkar şəkilçisi	لَنْ (gələcək)	104
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ . وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ .	Inkar şəkilçisi	لَمْ (keçmiş)	347
مَا أَعْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ ، وَمَا كَسَبَ ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ .	Nə; yox	مَا	2155
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ ::	Başqa	غَيْرِ	147
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	Istisna	إِلَّا	666
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ	Yalnız	إِنْ ... إِلَّا	-
وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ .	Yalnız	مَا ... إِلَّا	-
##### 2. Bu, bunlar (işarə əvəzlilikləri) ##### * başqa mənalarda işləndə də sayılıb			
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ	Bu	هَذَا	225
فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ .	O	ذَلِكَ	427
اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ ::	Bu	هَذِهِ	47*
تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَوَّابًا .	O	تِلْكَ	41*
أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ .	Bunlar	هَؤُلَاءِ	46
أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ .	Onlar	أُولَئِكَ	204
##### 3. Hansı, hansılar ki #####			
الَّذِي يُوسُوسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ .	Hansı ki	الَّذِي	304
الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ .	Hansı ki	الَّتِي	68
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	Hansılar ki	الَّذِينَ	1080
##### 4. Şəxs əvəzlilikləri #####			
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ .	O	هُوَ	481
فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ . الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ . ، أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ .	Onlar	هُم	444
اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ ::	Sən	أَنْتَ	81
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ .	Siz	أَنْتُمْ	135
وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ .	Mən	أَنَا	68

أَنْتُمْ سَلَفْنَا وَنَحْنُ بِأَلْتَرِ ::		Biz	نَحْنُ kc/qc	86
##### 5. Bitişən əvəzlilər #####				
<i>Fellə misal</i>	<i>İsim yaxud ön şəkilçisi (harf car) ilə misal</i>			
سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ	وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ::	onun (isim,harf car ilə) onu, ona (fellə)	kc ه...'	-
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ	يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ	onların (isim,harf car ilə) onları, onlara (fellə)	kc هُمْ...	-
وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ . رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ ::	Sənin (isim,harf car ilə) Səni, sənə (fellə)	kc ك...	-
يَعْظُمُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ .	sizin (isim,harf car ilə) sizi, sizə (fellə)	kc كُمْ...	-
وَأَرْحَمَنِي وَاهْدِنِي وَاجْبُرْنِي وَعَافِنِي وَأَرْزُقْنِي	سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي	Mənim (isim,harf car ilə) Məni, mənə (fellə)	(isim,harf car ilə) نِي (fellə)	-
اهدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ .	رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ ::	bizim (isim,harf car ilə) bizi, bizə (fellə)	kc/qc نَا...	-
ثُمَّ لَتَرَوْهَا عَيْنَ الْيَقِينِ	فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ، عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ::	Onun (isim, harf car ilə) Onu, ona (fellə)	qc هَا...	-
-	فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ	onların (isim,harf car ilə) onları, onlara (fellə)	qc., cəm. هُنَّ...	-
##### 6. Aqıl olmayanların (yəni insanlardan başqa olan) cəmi üçün işarə əvəzliləri #####				
قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي	Bunlar	هَذِهِ (cəm)	*	
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .	Onlar	تِلْكَ (cəm)	*	
وَلَكِن نَّعْمَى الْقُلُوبِ الَّتِي فِي الصُّدُورِ	Hansılar ki	الَّتِي (cəm)	*	
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .	onların (isim,harf car ilə) onları, onlara (fellə)	هَآ... (cəm)	*	
##### 7. Kim, Nə, ... - Suallar #####				
أَلْقَارِعُهُ . مَا أَلْقَارِعُهُ . وَمَا أَدْرَاكَ مَا أَلْقَارِعُهُ .	Nə, nədir	مَا ؟	*	
مَنْ دَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ، سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ::	Kim, kimdir	مَنْ ؟	823	
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ .	Necə	كَيْفَ ؟	83	
##### 8. Harada, ... #####				
اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا... وَمِنْ فَوْقِي نُورًا وَمِنْ تَحْتِي نُورًا ::	Üstündə	فَوْق	40	
اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا... وَمِنْ فَوْقِي نُورًا وَمِنْ تَحْتِي نُورًا ::	Altında	تَحْت	50	
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ	əvvəl	بَيْنَ أَيْدِي	-	
اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا... وَمِنْ أَمَامِي نُورًا ::	Qarşısında	أَمَام	1	
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ	Dalında, arxasında	خَلْف	22	

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا... وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ شِمَالِي نُورًا ::	Sağ	يَمِين (أيمان) cam	63
اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا... وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ شِمَالِي نُورًا ::	Sol	شِمَال (شَمَائِل) cam	10
لَا تُفَرِّقْ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ	Arasında	بَيْن	136
##### 9. Nə zaman, ... #####			
إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا	Nə zaman, - diqda, -diqdə	إِذْ (keçmiş)	239
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ .	Nə zaman, - diqda, -diqdə	إِذَا (gələcək)	454
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن	əvvəl	قَبْلَ	241
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ، ::	Sonra	بَعْدَ	196
ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ .	Sonra	ثُمَّ	338
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ .	Dərhal sonra, və, odur ki	فَ	-
وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا	əksinə	بَلْ	127
عَلَيْهِ آبَاءَنَا	yanında	عِنْدَ	197
##### 10. Sahib, ... #####			
تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ::	Sahib	ذُو، ذَا، ذِي ke	80
سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ .	Sahib	ذَات qc	30
يَا أَهْلَ الْكِتَابِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ ::	Ailə, əhl	أَهْلَ	127
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ::	Ailə	آل	26

DƏRS – 52 TƏKRAR (Sözlər)

##### 11. Ön şəkilçilər (Harf car) ... #####			
** 7 əvəzlə birlikdə təkrarlanma sayı: (-ها، -هم، -ك، -كم، -ي، -نا، -ها)			
Qeyd: harf car fellə gələndə, mənasını dəyişə bilər. Mənası tərcümə olunduğu dilə uyğun olaraq təyin olur. Məsəl: آمَنَ (İman gətirdi);			
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .	İlə	بِ	510 **
ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ .	Haqqında, barəsində	عَنْ	404 **
الَّذِي يُوسُوسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ .	-da, -də	فِي	1658 **
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ، يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْتُوثِ .	Kimi, bənzər	كَ	-
لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ .	Üçün, var	لِ، لَ	1367 **
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ::	-dan, -dən	مِنَ	3026 **
إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ .	-a, -ə, tərəf	إِلَى	736 **
أَلْهَاكُمْ التَّكَاثُرُ . حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ . ، لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ	Hətta	حَتَّىٰ	142 **

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	Üstündə, üzərində	عَلَىٰ	1423 **
لَا تَحْزَنُ إِنَّا اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ . ، مَعَنَا	Birlikdə	مَعَ	163 **
وَالْعَصْرِ . إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ . إِلَّا الَّذِينَ...	And olsun	وَ	-
##### 12. Harf car + مَا ve s. ... ##### * bildirir ki, bu söz başqa yerdə artıq sayılıb			
إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ . ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ	Çünki, nəyi ki	بِمَا	.
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ .	ondan ki	عَمَّا	47
كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ :: ، أَوْ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ::	Necə ki	كَمَا	.
اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ ::	nə üçün ki, o şey üçün ki	لِمَا	.
لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ	Nədən	مِمَّا	122
فَأَمَّا مَنْ تَقَلَّتْ مَوَازِينُهُ . فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ .	Nəyəsə gəldikdə	أَمَّا	59
إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ::	Yalnız	إِنَّمَا	146

##### 13. İnnə və bacıları, ... #####			
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ .	Həqiqətən	إِنَّ	1297
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ::	Ki, doğrudan	أَنَّ	263
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لَضَرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .	Bəlkə	لَعَلَّ	126
##### 14. Feldən əvvəl ... #####			
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ ::	Həqiqətən	قَدْ + الفعل	406
سَيَصْلَىٰ نَارًا دَاتٍ لَهَبٍ .	Tezliklə (yaxın gələcək)	سَ + الفعل	-
كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ . ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ .	Gələcək zaman	سَوْفَ + الفعل	42
لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ. ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ. ثُمَّ لَنَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ	əlbəttə, həqiqətə (mənanı gücləndirir)	لَ+الفعل+نَّ	-
لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ	Təkid ədatı	لَ	-
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ . ، وَلْيَتَنَزَّلْنَ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ . وَاسْتَجِيبُوا لَهُمْ حَيْثُ حُضِرُوا .	Qoy, üçün	لِ، لَ (الأمر)	-
##### 15. Müxtəlif - 1 #####			
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ::	Ki	أَنَّ	576
إِنْ شَاءَ اللَّهُ ::	əgər	إِنْ	628
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ .	Yalnız	إِيَّا	18
فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَكَأً ...	Na vaxt ki	لَمَّا	165
##### 16. Müxtəlif - 2 #####			

-	ال	Müəyyənliyi bildirir	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .
122	أَم	Yaxud	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
279	أَوْ	Yaxud	اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ
157	بَعْض	Bəzi	إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ
342	كُلُّ	Hamsı	وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .
200	لَوْ	əgər	كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ .
150	يَا، يَا أَيُّهَا	Ey! (nida)	قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ :: السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ، ::

صِفَات، أَسْمَاء، مَصَادِر... Sifətlər/ İsimlər/ Məsdər və s.
Sözlerin sayı: 13842 (Quran luğətinin 18%)

##### 1. Sifətlər və s. #####			
82	أَوَّل (أُولَى) (qc)	əvvəl, birinci	بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ ::
40	آخِر (آخِرَة) (qc)	Axırıncı, axırda	بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ ::
11	تَوَّاب	1.Tövbələri qəbul edən 2.Çoxlu tövbə edən	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَعْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا . اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ ::
57	رَحْمَن	Rəhman, Mərhəmətli	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .
42	سَلَام	Sülh	الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ السَّلَامِ الْمُؤْمِنِ الْمُهَيَّمِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ الْمُتَكَبِّرِ
97	حَكِيم	Hikmətli	وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ .
17	حَمِيد	Həmdəlayiq	إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ::
45	خَبِير	Xəbərdar	إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ .
970	رَبِّ	Rəbb	الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
47	سَمِيع	Eşidən	لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ .
99	عَزِيز	Əziz	الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
91	عَفُور	Bağışlayan	إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ::
45	قَدِير	Qadir	وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .
11	عَلِيٌّ	Uca	وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ .
11	أَعْلَى	Ən Uca	سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى ::
162	عَلِيم	Bilən	وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ .
23	أَكْبَرُ	Daha böyük	اللَّهُ أَكْبَرُ ::

74	كثير (كثيرة) (qc)	Çox, çoxlu	اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا ::
182	رحيم	Rəhmli	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .
107	عظيم	Əzəmətli	سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ ::

DƏRS – 53 TƏKRAR (Sözlər)

##### 2. Əlamətlər #####			
382	آية (آيات) (cəm)	Ayə	فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا إِبْرَاهِيمَ
71	بَيِّنَةٌ (بَيِّنَات) (cəm)	Açıq-aydın	فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا إِبْرَاهِيمَ
119	مُبِين	Aydın	وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ
70	قُرْآن	Quran	لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
39	جَبَل (جِبَال) (cəm)	Dağ	وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنفُوشِ .
33	شَمْس	Günəş	وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
33	قَمَر	Ay	وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
80	لَيْل	Gecə	وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
57	نَهَار	Gün	وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
461	أَرْض	Yer	لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
310	سَمَاء (سَمَاوَات) (cəm)	göy	وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَارَكًا لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
##### 3. Peyğəmbərlər və rasullar #####			
332	رَسُول (رُسُل) (cəm)	Rəsul, elçi	أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ::
75	نَبِيٍّ (نَبِيِّنَ، أَنْبِيَاء) (cəm)	Peyğəmbər	السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ::
279	آدم نوح إبراهيم لوط إسماعيل يعقوب (إسرائيل)	Bəzi peyğəmbərləri adları	
225	هُود شعيب موسى عيسى ابن مريم		
##### 4. Şər olanlar #####			
88	شَيْطَان (شَيَاطِين) (cəm)	Şeytan	أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ::
74	فِرْعَوْن	Firon	
##### 5. Qiyamət günü #####			
105	أَجْر (أَجُور) (cəm)	əcr	إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ اللَّهُمَّ أَجْرَنِي فِي مُصِيبَتِي ... ::
115	الْآخِرَةَ	Axirət	رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

72	أَلِيم	Ağrıdıcı	وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ .
26	جَحِيم	the Hellfire.	لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ . ثُمَّ لَتَرَوْهَا عَبِيَنَ الْيَقِينِ .
42	جَزَاء	Cəza, əvəz	جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا ::
147	جَنَّة (جَنَات)	Bağça	أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ .
	الْجَنَّة	Cənnət	
77	جَهَنَّمَ	Cəhənnəm	اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ::
94	صَاحِب (أَصْحَاب)	Yoldaş	إِذْ هُمَا فِي الْعَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ .
322	عَذَاب	əzab	رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .
145	نَار	Od	رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .
54	نَهْر (أَنْهَار)	Çay	أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي
40	وَيْل	Vay halına	وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ . ، فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَن ...
393	يَوْم (أَيَّام)	Gün	مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ .
70	يَوْمَئِذٍ	O gün	ثُمَّ لِنُسْأَلَنَ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ .
##### 6. İman, ... #####			
2702	الله (اللَّهُمَّ Allahım)	Allah	
85	أَحَد (إِحْدَى qç)	Tək	قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ . ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ .
34	إِلَه (إِلَهَةٌ cəm)	İlah, məbud	لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
61	وَاحِد (وَاحِدَةٌ)	Bir	وَاحِدٌ إِنِّينِ ثَلَاثَةٌ أَرْبَعَةٌ خَمْسَةٌ ::
40	شَرِيك (شُرَكَاء)	Şərik	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ::
26	شَهَادَةٌ	Şəhadət	عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ .
29	عَهْد	əhd-peyvənd	وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتِطَعْتُ ::
49	غَيْب	Görünməyən, qeybi	عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ .
261	كِتَاب (كُتُب cəm)	Kitab	ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ .
88	مَلَك (مَلَائِكَةٌ)	Mələk	كُلُّ أَمْرٍ بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
247	حَقَّ	Haqq	...وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ .
##### 7. Din, ... #####			
43	حَمْد	Həmd	الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

92	دين	Din; haqq-hesab	مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ . ، لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ .
56	شَهِيد (شَهَدَاء)	Şahid	وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا .
83	صَلَاة	Namaz	الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ .
43	نُور	Nur	اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
##### 8. Nemətlər ... #####			
84	فَضْل	Fəzilət, lütf	اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ ::
63	مَاء	Su	وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَارَكًا
37	نِعْمَةٌ	Nemət	أَبُوهُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوهُ بِدُنْيِي ::
39	إِذْنٌ	Izin	مَنْ دَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ
41	عَمَل (أَعْمَال)	əməl	إنما الأعمال بالنيات ::
31	حَسَنَةٌ (حَسَنَات)	Yaxşı	رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .
186	خَيْرٌ	Xeyir	وَنُنَبِّئُكَ عَالِيكَ الْخَيْرِ، :: الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْمِ ::
29	شَرٌّ	Şər	مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ .
35	إِثْمٌ	Günah	إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ
37	ذَنْبٌ (ذُنُوب)	Günah	وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ::
27	إِسْمٌ (أَسْمَاء)	Ad	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .
23	حَدِيثٌ (أَحَادِيث)	Xəbər, hədis	هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ .
##### 9. Bədən hissələri ... #####			
38	بَصَرٌ (أَبْصَار)	Görmək	وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا ::
	عَيْنٌ (أَعْيُن)	Göz	ثُمَّ لَتَرَوْهَا عَيْنَ الْيَقِينِ
	أُذُنٌ (أَذَان)	Qulaq	فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا
25	لِسَانٌ (أَلْسِنَةٌ)	Dil	اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي لِسَانِي نُورًا ::
132	قَلْبٌ (قُلُوب)	Ürək	اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا ::
44	صَدْرٌ (صُدُور)	Sinə	الَّذِي يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ .
118	يَدٌ (أَيْدِي)	əl	تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ . ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ

293	نَفْس (أَنْفُس cəm)	Nəfs, can	اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، :: وَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا ::
##### 10. Qohumlar və s. #####			
117	أَب، أَيْتِ (آبَاء) (cəm)	Ata	تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ .
76	زَوْج (أَزْوَاج) (cəm)	ər	الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً
57	رَجُل (رِجَال) (cəm)	Kişi	
83	إِمْرَأَة (نِسَاء) (cəm)	Qadın	سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ . وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ .
86	وَلِيّ (أَوْلِيَاء) (cəm)	Vəli	اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
##### 11. İnsanlar #####			
126	عَبْد (عِبَاد) (cəm)	Qul	السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
65	إِنْسَان	Insan	إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ . إِلَّا الَّذِينَ ...
248	نَاس	Insanlar	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . مَلِكِ النَّاسِ . إِلَهِ النَّاسِ .
64	أُمَّة (أُمَم) (cəm)	Millət	وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
383	قَوْم	Gövm, tayfa	أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ
44	عَدُوّ (أَعْدَاء) (cəm)	Düşmən	إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا
21	كُفَّار cəm	Kafırlar	إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ ::

##### 12. Dünya #####			
64	بَيْت (بُيُوت)	Ev	فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
115	دُنْيَا	Dünya	رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
176	سَبِيل (سُبُل cəm)	Yol	وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
46	صِرَاط	Yol	صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
73	عَالَم (عَالَمِينَ)	Aləm	الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
86	مَال (أَمْوَال)	Mal-dövlət	مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ، وَمَا كَسَبَ، الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ،
28	قُوَّة	Güvvət	لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ::

DƏRS – 54 TƏKRAR (Üçhərflı fellər)

Hər felin 6 forması verilir. Bunları bilməklə, Allahın izni ilə, təsəvvüvünü bütövlüklə qura bilərsiniz. Felin yanındakı * işarəsi, həmin felin təsəvvüvünün öncəki dərslərdə verildiyini bildirir.

===== FN-1a فَتَحَ يَفْتَحُ =====

105	فَعَلَ * يَفْعَلُ	إِفْعَلْ	فَاعِلٌ	مَفْعُولٌ	فِعْلٌ	Etmək	أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْاِفْيَلِ .
29	فَتَحَّ * يَفْتَحُ	اِفْتَحْ	فَاتِحٌ	مَفْتُوحٌ	فَتْحٌ	Açmaq, qələbə çalmaq	اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ .
65	بَعَثَ يَبْعَثُ	اِبْعَثْ	بَاعِثٌ	مَبْعُوثٌ	بَعَثٌ	Göndərmək; diriltmək	وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ ، اَللّٰهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ ::
346	جَعَلَ * يَجْعَلُ	اِجْعَلْ	جَاعِلٌ	مَجْعُولٌ	جَعَلٌ	Etmək, düzəltmək	اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ . اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِيْنِ ::
40	جَمَعَ يَجْمَعُ	اِجْمَعْ	جَامِعٌ	مَجْمُوعٌ	جَمْعٌ	Yığmaq, cəmləşdirmək	الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ .
35	ذَهَبَ يَذْهَبُ	اِذْهَبْ	ذَاهِبٌ	-	ذِهَابٌ	Getmək	اَلَا زِمَ (عَلَىٰ اَنْ) اَذْهَبَ ::
28	رَفَعَ يَرْفَعُ	ارْزُقْ	رَافِعٌ	مَرْفُوعٌ	رَفْعٌ	Qaldırmaq	وَعَافِنِي وَاَرْزُقْنِي وَاَرْفَعْنِي ::
131	صَلَحَ يَصْلَحُ	اِصْلَحْ	صَالِحٌ	-	مَصْلَحَةٌ	Saleh olmaq	اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوْا الصّٰلِحٰتِ ...
	خَدَعَ يَخْدَعُ	اِخْدَعْ	خَادِعٌ	مَخْدُوعٌ	خَدَعٌ	Aldatmaq	وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ
	خَسَعَ يَخْسَعُ	اِخْسَعْ	خَاشِعٌ	-	خُشُوعٌ	muti, təvazokar olmaq	وَالْخَاشِعِيْنَ وَالْخَاشِعٰتِ
	خَلَعَ يَخْلَعُ	اِخْلَعْ	خَالِعٌ	مَخْلُوعٌ	خَلْعٌ	soyunmaq, endirmək, tərək etmək	وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ ::
	شَفَعَ يَشْفَعُ	اِشْفَعْ	شَافِعٌ	مَشْفُوعٌ	شَفَاعَةٌ	Şəfaət etmək	مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ اِلَّا بِاِذْنِهٖ
	صَنَعَ يَصْنَعُ	اِصْنَعْ	صَانِعٌ	مَصْنُوعٌ	صُنْعٌ	Düzəltmək	اَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتَ ::
	قَرَعَ يَفْرَعُ	اِقْرَعْ	قَارِعٌ	مَفْرُوعٌ	قَرَعٌ	Vurmaq	الْقَارِعَةُ . مَا الْقَارِعَةُ .
	مَنَعَ يَمْنَعُ	اِمْنَعْ	مَانِعٌ	مَمْنُوعٌ	مَنْعٌ	Mane olmaq, verməmək	وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُونَ .
	نَحَرَ يَنْحَرُ	اِنْحَرْ	نَاحِرٌ	مَنْحُورٌ	نَحْرٌ	Qurban kəsmək	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَاَنْحَرْ .

===== FN-1b نَصْرٌ يُنْصَرُ =====

92	نَصَرَ * يَنْصَرُ	اُنْصِرْ	نَاصِرٌ	مَنْصُورٌ	نَصْرٌ	Kömək etmək	اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ .
43	تَرَكَ يَتْرُكُ	اَتْرُكْ	تَارِكٌ	مَتْرُوكٌ	تَرَكٌ	Tərək etmək	وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ ::
61	خَرَجَ يَخْرُجُ	اُخْرَجْ	خَارِجٌ	-	خُرُوجٌ	Çıxmaq	بِسْمِ اللّٰهِ وَاَلْجَنَّا وَبِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا ::
83	خَلَدَ يَخْلُدُ	اُخْلَدْ	خَالِدٌ	-	خُلُودٌ	əbədi yaşamaq	اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ .
248	خَلَقَ يَخْلُقُ	اُخْلُقْ	خَالِقٌ	مَخْلُوقٌ	خَلْقٌ	Yaratmaq	هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ
78	دَخَلَ يَدْخُلُ	اُدْخُلْ	دَاخِلٌ	مَدْخُولٌ	دُخُولٌ	Daxil olmaq	وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِي دِيْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا .
163	نَكَرَ * يَنْكُرُ	اُنْكُرْ	ذَاكِرٌ	مَذْكُورٌ	نِكْرٌ	Xatırlamaq, zikr etmək	اَللّٰهُمَّ اَعِنَا عَلٰى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ ::
122	رَزَقَ يَرْزُقُ	ارْزُقْ	رَازِقٌ	مَرْزُوقٌ	رِزْقٌ	Ruzi vermək	وَعَافِنِي وَاَرْزُقْنِي وَاَرْفَعْنِي ::

49	سَجَدَ	يَسْجُدُ	أَسْجُدُ	سَاجِدٌ	مَسْجُودٌ	سُجُودٌ	Səcdə etmək	وَأَلْكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ ::
29	شَعَرَ	يَشْعُرُ	أَشْعُرُ	شَاعِرٌ	-	شُعُورٌ	Hiss etmək	وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ .
63	شَكَرَ	يَشْكُرُ	أَشْكُرُ	شَاكِرٌ	مَشْكُورٌ	شُكْرٌ	Şükr etmək	وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ ::
89	صَدَقَ	يَصْدُقُ	أُصْدِقُ	صَادِقٌ	مَصْدُوقٌ	صِدْقٌ	Düz danışmaq, doğru olmaq	وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ... أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا .
143	عَبَدَ *	يَعْبُدُ	أَعْبُدُ	عَابِدٌ	مَعْبُودٌ	عِبَادَةٌ	İbadət etmək	إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ .
54	فَسَقَ	يَفْسُقُ	أُفْسِقُ	فَاسِقٌ	-	فُسُوقٌ، فُسُوقٌ	fasiqlik etmək	وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ .
461	كَفَرَ *	يَكْفُرُ	أُكْفِرُ	كَافِرٌ	مَكْفُورٌ	كُفْرٌ	Küfr etmək; nankor olmaq	قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ، وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ
43	مَكَرَ	يَمْكُرُ	أُمَكُرُ	مَآكِرٌ	مَمْكُورٌ	مَكْرٌ	Hiylə qurmaq	فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ
95	نَظَرَ	يَنْظُرُ	أَنْظُرُ	نَاطِرٌ	مَنْظُورٌ	نَظْرٌ	Baxmaq	وَلَنَنْظُرَنَّ نَفْسًا مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ
	جَبَرَ	يَجْبِرُ	أُجْبِرُ	جَابِرٌ	مَجْبُورٌ	جَبْرٌ	Düzəltmək (sınıq hissələri birləşdirmək)	وَأَجْبُرُنِي وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي وَارْقَعْنِي ::
	حَسَدَ	يَحْسُدُ	أُحْسُدُ	حَاسِدٌ	مَحْسُودٌ	حَسَدٌ	Hədəd etmək	وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ .
	خَالَفَ	يَخْلُفُ	أُخْلَفُ	خَالَفٌ	مَخْلُوفٌ	خَلْفٌ	dalınca gəlmək, əvəz etmək	وَاخْلُفْ لِي خَيْرًا مِّمَّهَا ::
	رَشَدَ	يُرْشِدُ	أُرْشِدُ	رَاشِدٌ	-	رُشْدٌ	düz yolda olmaq	قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ
	فَجَرَ	يَفْجُرُ	أُفْجِرُ	فَاجِرٌ	مَفْجُورٌ	فَجْرٌ، فُجُورٌ	Günah etmək	وَنَخَلَعُ وَنَنْتَرِكُ مَنْ يَفْجُرُكَ ::
	قَنَتَ	يَقْنِتُ	أَقْنِتُ	قَانِتٌ	-	قُنُوتٌ	İtaətkar olmaq	وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
	نَفَسَ	يَنْفُشُ	أَنْفُشُ	نَافِشٌ	مَنْفُوشٌ	نَفْسٌ	didmək	وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ .

DƏRS – 55 TƏKRAR (Üçhərflilərlər)

===== FN-1c ضَرْبٌ يَضْرِبُ =====

58	ضَرْبٌ *	يَضْرِبُ	إِضْرِبُ	ضَارِبٌ	مَضْرُوبٌ	ضَرْبٌ	Vurmaq; misal çəkmək	وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .
50	حَمَلَ	يَحْمِلُ	إِحْمِلُ	حَامِلٌ	مَحْمُولٌ	حَمْلٌ	Daşımaq	رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا
53	صَبَرَ	يَصْبِرُ	إِصْبِرُ	صَابِرٌ	-	صَبْرٌ	Səbr etmək	وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ .
94	رَجَعَ	يَرْجِعُ	إِرْجِعُ	رَاجِعٌ	-	رَجْعٌ، رُجُوعٌ	Qayıtmaq	إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ .
266	ظَلَمَ *	يَظْلِمُ	إِظْلِمُ	ظَالِمٌ	مَظْلُومٌ	ظَلْمٌ	Zülm etmək	اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظَلْمًا كَثِيرًا ::
95	عَفَرَ	يَغْفِرُ	إِغْفِرُ	عَافِرٌ	مَغْفُورٌ	مَغْفِرَةٌ	Bağışlamaq	فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِّنْ عِنْدِكَ ::

76	كَذَّبَ	يَكْذِبُ	اِكْتَبَ	كَانِبَ	مَكْنُوبٌ	كَذِبَ	Yalan danışmaq	وَأَلْهَمَ عَدَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ .
62	كَسَبَ	يَكْسِبُ	اِكْسَبُ	كَاسِبٌ	مَكْسُوبٌ	كَسَبَ	Qazanmaq	مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ ، وَمَا كَسَبَ .
49	مَلَكَ	يَمْلِكُ	اِمْلِكُ	مَالِكٌ	مَمْلُوكٌ	مَلَكَ	Malik olmaq	مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ .
	جَلَسَ	يَجْلِسُ	اِجْلِسُ	جَالِسٌ	-	جُلُوسٌ	Oturmaq	اِجْلِسْ اِجْلِسُوا اِسْتَرْحِ ::
	حَفَدَ	يَحْفِدُ	اِحْفِدُ	حَافِدٌ	مَحْفُودٌ	حَفَدَ	qulluq etməyə tələsmək	وَأَلَيْكَ نَسْعَىٰ وَنَحْفِدُ ::
	خَتَمَ	يَخْتِمُ	اِخْتِمُ	خَاتِمٌ	مَخْتُومٌ	خَتَمَ	Xətm etmək	خَتَمَ اللهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ
	عَدَلَ	يَعْدِلُ	اِعْدِلُ	عَادِلٌ	مَعْدُولٌ	عَدَلَ	ədalətli olmaq	إِنَّ اللهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
	عَقَلَ	يَعْقِلُ	اِعْقِلُ	عَاقِلٌ	مَعْقُولٌ	عَقَلَ	Başa düşmək	أَقْلَمَ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا
	نَبَذَ	يَنْبِذُ	اِنْبِذُ	نَابِذٌ	مُنْبُذٌ	نَبَذَ	Atmaq	كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ .

===== FN-1d سَمِعَ يَسْمَعُ =====

100	سَمِعَ *	يَسْمَعُ	اِسْمَعُ	سَامِعٌ	مَسْمُوعٌ	سَمَاعَةٌ	Eşitmək	سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ::
30	حَزَنٌ	يَحْزَنُ	اِحْزَنُ	حَازِنٌ	مَحْزُونٌ	حُزْنٌ	Kədərl olmaq	لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللهَ مَعَنَا
46	حَسِبَ	يَحْسِبُ	اِحْسَبُ	حَاسِبٌ	مَحْسُوبٌ	حُسْبَانٌ	Hesab etmək	يَحْسِبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ .
27	حَفِظَ	يَحْفِظُ	اِحْفِظُ	حَافِظٌ	مَحْفُوظٌ	حِفْظٌ	qorumaq	وَلَا يُؤَدُّهُ ، حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ .
51	خَسِرَ	يَخْسِرُ	اِخْسِرُ	خَاسِرٌ	-	خُسْرٌ	Uduzmaq	إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ .
148	رَحِمَ	يَرْحَمُ	اِرْحَمُ	رَاحِمٌ	مَرْحُومٌ	رَحْمَةٌ	Rəhm etmək	اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي ::
66	شَهِدَ	يَشْهَدُ	اِشْهَدْ	شَاهِدٌ	مَشْهُودٌ	شَهَادَةٌ، شُهُودٌ	Şahidlik etmək	أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ ::
518	عَلِمَ *	يَعْلَمُ	اِعْلَمُ	عَالِمٌ	مَعْلُومٌ	عِلْمٌ	Bilmək	تَمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ . كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ .
318	عَمِلَ *	يَعْمَلُ	اِعْمَلُ	عَامِلٌ	مَعْمُولٌ	عَمَلٌ	əməl etmək	الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ، اِعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا
	جَهَلَ	يَجْهَلُ	اِجْهَلُ	جَاهِلٌ	مَجْهُولٌ	جَهْلٌ، جَهَالَةٌ	Cahil olmaq	إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ ... أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ ::
	حَمِدَ	يَحْمَدُ	اِحْمَدُ	حَامِدٌ	مَحْمُودٌ	حَمْدٌ	Həmd etmək	وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ ::
	شَرِبَ	يَشْرَبُ	اِشْرَبُ	شَارِبٌ	مَشْرُوبٌ	شُرْبٌ	İçmək	اشْرَبْ شَائِي فَهَوَةٌ ::
	عَهَدَ	يَعْهَدُ	اِعْهَدْ	عَاهِدٌ	مَعْهُودٌ	عَهْدٌ	əhd etmək	وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ::
	غَضِبَ	يَغْضَبُ	اِغْضَبُ	غَاضِبٌ	مَغْضُوبٌ	غَضَبٌ	Qəzəblən mək	غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ .
	فَقِهَ	يَفْقَهُ	اِفْقَهُ	فَاقِهٌ	مَفْقُوهٌ	فِقْهٌ	Başa düşmək, anlamaq	وَلَكِنَّ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

مَرَضٌ	يَمْرَضُ	إِمْرَضُ	مَارِضٌ	-	مَرَضٌ	Xəstə olmaq	فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَرَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
--------	----------	----------	---------	---	--------	-------------	--

===== FN-1e كَرُمٌ يَكْرُمُ =====

Bu kursda misal verilmir	Səxavətli olmaq	كَرَمٌ	مَكْرُومٌ	كَارِمٌ	أَكْرَمٌ	يَكْرُمُ	كَرَمٌ
--------------------------	-----------------	--------	-----------	---------	----------	----------	--------

===== FN-1f حَسِبَ يَحْسِبُ =====

Bu kursda misal verilmir		حَسِبَ	مَحْسُوبٌ	حَاسِبٌ	إِحْسِبُ	يَحْسِبُ	حَسِبَ
--------------------------	--	--------	-----------	---------	----------	----------	--------

===== FN-1g – Təkrarlanan kök hərfələri مُضَاعَف =====

غَيْرِ الْمَعْسُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ .	Azmaq	ضَلَّالَةٌ ، ضَلَّالٌ	-	ضَلَّ	ضَلَّ	يَضِلُّ	ضَلَّ*	113
الْحَيِّ الْقَيُّومِ ، اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا ::	Yaşamaq; salamlamaq	حَيَاةٌ	-	حَايٍ	إِحْيَى	يَحْيِي	حَيَّيْ	83
إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ	Zənn etmək	ظَنَّ	مَظْنُونٌ	ظَانَ	ظَنَّ	يَظُنُّ	ظَنَّ*	68
وَبَثَّ مِنْهُمَا رَجُلًا كَثِيرًا وَنِسَاءً	Yaymaq	بَثَّ	مَبْثُوثٌ	بَثَّ	بَثَّ	يَبِثُّ	بَثَّ	
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ .	Həlak olmaq, qurumaq	تَبَّ	-	تَابَّ	تَبَّ	يَتَبُّ	تَبَّ	
اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ ::	Tamamlanmaq	تَمَّامٌ	-	تَامَّ	تَمَّ	يَتِمُّ	تَمَّ	
وَلَا يَحِضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ .	Həvəsləndirmə k	حَضَّ	مَحْضُوضٌ	حَاضَّ	حَضَّ	يَحِضُّ	حَضَّ	
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ .	Haqq olmaq	حَقَّ	مَحْفُوقٌ	حَاقَّ	حَقَّ	يَحِقُّ	حَقَّ	
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ	Yüngül olmaq	خَفَّعَ	مَخْفُوفٌ	خَافَّ	خَفَّ	يَخِفُّ	خَفَّ	
فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ .	Qovub itirmək	دَعَّ	مَدْعُوعٌ	دَاعَّ	دَعَّ	يَدْعُ	دَعَّ	
إِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ ::	Zəuil olmaq	ذَلَّعَ	-	ذَالَ	ذَلَّ	يَذِلُّ	ذَلَّ	
إِنِّي أَعُودُ بِكَ أَنْ .. أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُرَلَّ ::	Sürüşmək, çaşmaq	زَلَّ	-	زَالَ	زَلَّ	يَزِلُّ	زَلَّ	
وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ ::	Güclü, hörmətli olmaq	عَزَّعَ ، عِزَّةٌ	-	عَارَّ	عَزَّ	يَعِزُّ	عَزَّ	

DƏRS – 56 TƏKRAR (Üchərflü Fəllər)

===== FN-1h – Xəstə hərfələ başlayır وَي =====

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا	Tapmaq	وَجَدَ	مَوْجُودٌ	وَاجِدٌ	جَدَّ	يَجِدُ*	وَجَدَ	107
وَاتَّبَعْتَهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ :: وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكُمْ وَعَدِّكُمْ	Vəd etmək, söz vermək	وَعَدَ	مَوْعُودٌ	وَاعِدٌ	عَدَّ	يَعِدُّ	وَعَدَ	124

							*	
مَا اسْتَطَعْتُ ::								
صَبَفَ يَصِفُ صِفًا وَاصِفٌ مَوْصُوفٌ وَصَفٌ	Vəsf etmək	صَبَفَ	مَوْصُوفٌ	وَاصِفٌ	صِفًا	يَصِفُ	صَبَفَ	14
رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .	Qorumaq; xilas etmək	وَقَايَةً	مَوْقِيٍّ	وَاقٍ	قِيٍّ	يَقِي	وَقَى	19
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ	əhatə etmək	سَعَةً	مَوْسُوعٌ	وَاسِعٌ	إِيسَعٌ	يُوسَعُ	وَسِعَ	25
بِعِظْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ .	Öyüd nəsihət etmək	وَعِظٌ	مَوْعُوظٌ	وَاعِظٌ	عِظٌ	يَعِظُ	وَعِظَ	
وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ .	Zülmətə bürünmək	وَقَبٌ	مَوْقُوبٌ	وَاقِبٌ	قَبٌ	يَقِبُ	وَقَبَ	
بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا ::	Girmək	وُلُوجٌ	مَوْلُوجٌ	وَالِجٌ	لِجٌ	يَلِجُ	وَلَجَ	
أَمْ يُلِدُّ وَأَمْ يُولَدُ .	doğmaq	وِلَادَةٌ	مَوْلُودٌ	وَالِدٌ	لِدٌ	يُلِدُّ	وَلَدَ	

===== FN-1i Ortada xəstə hərflə olan و ي ا =====

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ .	Demək	قَوْلٌ	مَقُولٌ	قَائِلٌ	قُلٌّ	يَقُولُ	* قَالَ	1719
أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ ::	Tövbə etmək	تَوْبَةٌ	-	تَائِبٌ	تُبٌّ	يَتُوبُ	تَابَ	72
وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا .	Nicat tapmaq	فُوزٌ	-	فَائِزٌ	فُزٌ	يَفُوزُ	فَازَ	26
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، :: رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ ::	Durmaq	قِيَامٌ	-	قَائِمٌ	قُمٌ	يَقُومُ	قَامَ	55
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ ، يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ .	Olmaq	كُونَ	مَكُونٌ	كَائِنٌ	كُنٌّ	يَكُونُ	* كَانَ	1361
اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا ::	Ölmək	مَوْتٌ	-	مَائِتٌ	مُتٌ	يَمُوتُ	مَاتَ	93
وَأَمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ .	Qorxmaq	خَوْفٌ	مَخُوفٌ	خَائِفٌ	خِفٌ	يَخَافُ	خَافَ	112
أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ .	Hiylə qurmaq; az qala	كَيْدٌ	مَكِيدٌ	كَائِدٌ	كَيْدٌ	يَكِيدُ	كَادَ	35
رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا .	Artırmaq, artmaq	زِيَادَةٌ	مَزِيدٌ	زَائِدٌ	زِدٌ	يَزِيدُ	* زَادَ	51
وَلَا يَبُودُهُ حِفْظُهُمَا	Yormaq, ağırlaşdırmaq	أُودٌ	مَوْودٌ	أَيْدٌ	-	يُؤُودُ	آدٌ	
الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ	Ac olmaq	جُوعٌ	-	جَائِعٌ	جُعٌ	يَجُوعُ	جَاعَ	
حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ .	Ziyarət etmək	زِيَارَةٌ	مَزُورٌ	زَائِرٌ	زُرٌ	يَزُورُ	زَارَ	
أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُون لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا	Yerimək, seyahət etmək	سَيْرٌ	-	سَائِرٌ	سِرٌ	يَسِيرُ	سَارَ	
وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ	Oruc tutmaq	صِيَامٌ	-	صَائِمٌ	صُمٌ	يَصُومُ	صَامَ	
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ::	Sığınmaq	عِيَادٌ، مَعَادٌ	مَعُودٌ	عَائِدٌ	عُدٌ	يَعُودُ	عَادَ	
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ ، مِينَ (مَنْ) غَائِبٌ؟ ::	Qeyb olmaq	غَيْبٌ	-	غَائِبٌ	غِبٌ	يَغِيبُ	غَابَ	
لَنْ نَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا نُحِبُّونَ .	Nail olmaq	نَيْلٌ	مَنْوُلٌ	نَائِلٌ	نَلٌ	يَنَالُ	نَالَ	

نَامَ	يَنَامُ	نَمَ	نَائِمٌ	-	نَوْمٌ	Yatmaq	الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْمِ ::
-------	---------	------	---------	---	--------	--------	--------------------------------------

===== FN-1j Sonunda xəstə hərfi olan و ي ا =====

197	دَعَا *	يَدْعُو	أَدْعُ	دَاعٍ	مَدْعُوٌّ	دُعَاءٌ	Çağırmaq; dua etmək	وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
61	تَلَا	يَتْلُو	أَتْلُ	تَالٍ	مَتْلُوٌّ	تِلَاوَةٌ	Oxumaq	أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ
30	عَفَا	يَعْفُو	أَعْفُ	عَافٍ	مَعْفُوفٌ	عَفْوٌ	əff etmək	وَأَعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
29	بَعَى	يَبْعِي	إِبْعِ	بَاغٍ	مَبْعِيٌّ	بَعَى	İstəmək; axtarmaq; həddi aşmaq	إِيشُ تَبْعَاءُ (تَبْعِي) ، أَبْعِي (أَبْعِي) مُؤَيًا ::
60	جَرَى	يَجْرِي	إِجْرٍ	جَارٍ	مَجْرِيٌّ	جَرِيَانٌ	Axmaq, cərəyan etmək	أَلَيْسَ لِي مَلِكٌ مِّصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي
116	جَزَى	يَجْزِي	إِجْزٍ	جَازٍ	مَجْزِيٌّ	جَزَاءٌ	Mükafatlandırmaq; cəzalandırmaq	جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا ::
62	قَضَى	يَقْضِي	أَقْضٍ	قَاضٍ	مَقْضِيٌّ	قَضَاءٌ	Hökm vermək	وَقِنِي شرًّا مَا قَضَيْتَ إِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُفْضَى عَلَيْكَ ::
163	هَدَى *	يَهْدِي	أَهْدٍ	هَادٍ	مَهْدِيٌّ	هَدَى	Hidayət etmək; yönəltmək	أِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ .
48	خَشِيَ *	يَخْشَى	إِخْشٍ	خَاشٍ	مَخْشِيٌّ	خَشِيَّةٌ	Qorxmaq	وَتَرْجُو رَحْمَتَكَ وَتَخْشَى عَذَابَكَ ::
57	رَضِيَ	يَرْضَى	إِرْضٍ	رَاضٍ	مَرْضِيٌّ	رِضْوَانٌ	Razi olmaq	رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ::
36	نَسِيَ	يَنْسَى	إِنْسٍ	نَاسٍ	مَنْسِيٌّ	نِسْيَانٌ	Unutmaq	رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا، وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ
30	سَعَى	يَسْعَى	إِسْعٍ	سَاعٍ	-	سَعْيٌ	Tələsmək, səy etmək	وَالَّذِينَ نَسَعَى وَتَحْفَدُ ::
33	نَهَى	يَنْهَى	إِنَّه	نَاهٍ	مَنْهِيٌّ	نَهْيٌ	Qadağan etmək	وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ
	رَجَا	يَرْجُوا	أَرْجٍ	رَاجٍ	مَرْجُوٌّ	رَجَاءٌ	Ümid etmək	وَتَرْجُو رَحْمَتَكَ وَتَخْشَى عَذَابَكَ ::
	رَمَى	يَرْمِي	إِرْمٍ	رَامٍ	مَرْمِيٌّ	رَمِيٌّ	Atmaq	تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ .
	سَقَى	يَسْقِي	إِسْقٍ	سَاقٍ	مَسْقِيٌّ	سِقَايَةٌ	Su içirmək	أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا ::
	سَهَا	يَسْهُو	أَسْهٌ	سَاهٍ	مَسْهُوٌّ	سَهْوٌ	Yayınmaq (fikri ilə)	الَّذِينَ هُمْ عَنِ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ .
	شَفَى	يَشْفِي	إِشْفٍ	شَافٍ	مَشْفِيٌّ	شِفَاءٌ	Şəfa vermək	وَإِشْفِ أَنْتَ الشَّافِي ::
	صَلَّى	يُصَلِّي	أُصَلِّ	صَلِّ	مُصَلِّيٌّ	صَلَاةٌ	Yanmaq	سَيُصَلِّي نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ .
	عَمِيَ	يَعْمَى	-	-	-	-	Kor olmaq	فَأَنبَأَهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ
	كَسَا	يَكْسُو	أُكْسُ	كَاسٍ	مَكْسُوٌّ	كَسُوٌّ	Geyindirmək	أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا ::

DƏRS – 57 TƏKRAR (Üchərflı Fellər + Əlavə hərflı olan fellər)

===== FN-1k Kökündə həməzə olan (أ، ء) =====

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ	əmr etmək	أَمْر	مَأْمُور	أَمِر	مُر	يَأْمُرُ	أَمْرٌ*	232
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ :: ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ ::	Soruşmaq	سؤال	مَسْئُول	سَائِل	إِسْتَلَّ	يَسْأَلُ	سَأَلَ	119
لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ	Götürmək, tutmaq	أَخَذَ	مَأْخُود	أَخَذَ	خَذَ	يَأْخُذُ	أَخَذَ	142
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ .	Yemək	أَكَلَ	مَأْكُول	أَكَلَ	كُلَّ	يَأْكُلُ	أَكَلَ	101
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْأَيْدِي . أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ .	Görmək	رَأَى	مَرَّءِي	رَاءٍ	رَ	يَرَى	رَأَى*	269
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاصِيَةِ .	Gəlmək	إِتْيَان	مَاتِي	آتٍ	إِنْتِ	يَأْتِي	أَتَى*	263
إِنْ شَاءَ اللَّهُ ::	Istəmək	مَشِيئَةٌ	مَشِيئِي	شَاءٍ	شَاءُ	يَشَاءُ	شَاءَ*	277
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ .	Gəlmək	مَجِيء	-	جَاءٍ	جِيءُ	يَجِيءُ	جَاءَ	236
اللَّهُمَّ أَجْرُنِي فِي مُصِيبَتِي ::	mükafatlandırmaq	أَجْر	مَأْجُور	أَجْر	أُجْر	يَأْجُرُ	أَجَرَ	
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ	Izin vermək	إِذْن	مَأْذُون	أِذْن	إِيْذَنْ	يَأْذُنُ	أَذِنَ	
نَبِّدْ دَرَسَ الْيَوْمِ ::	Başlamaq	بَدَأَ	مَبْدُوء	بَادِي	إِبْدَأُ	يَبْدَأُ	بَدَأَ	
هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ	yaratmaq	بَرَأَ	مَبْرُوء	بَارِي	إِبْرَأُ	يَبْرَأُ	بَرَأَ	

Düzəltmə formalar: DF-2. 2-ci hərfin üstündə şəddə (َ) فَعَّلَ (فَعَّلَ تَفَعَّلَ)

فَعَّلَ يُفَعَّلُ فَعَّلَ مَفْعَلٌ مَفْعَلٌ تَفَعَّلَ

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا .	Təsbih etmək, təqdis etmək	تَسْبِيحٌ	مُسَبِّحٌ	مُسَبِّحٌ	سَبَّحَ	يُسَبِّحُ	سَبَّحَ*	48
سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا	Ram etmək	تَسْخِيرٌ	مُسَخَّرٌ	مُسَخَّرٌ	سَخَّرَ	يُسَخِّرُ	سَخَّرَ	26
فَيَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .	əzab vermək	تُعْذِيبٌ	مُعَذَّبٌ	مُعَذَّبٌ	عَذَّبَ	يُعَذِّبُ	عَذَّبَ	49
الرَّحْمَنُ . عَلَّمَ الْقُرْآنَ . خَلَقَ الْإِنْسَانَ . عَلَّمَهُ الْبَيَانَ .	Öyrətmək	تَعْلِيمٌ	مُعَلِّمٌ	مُعَلِّمٌ	عَلَّمَ	يُعَلِّمُ	عَلَّمَ	42
وَأَلْتَمِظْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِإِعْدِ	Təqdim etmək	تَقْدِيمٌ	مُقَدِّمٌ	مُقَدِّمٌ	قَدَّمَ	يُقَدِّمُ	قَدَّمَ	27
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكذِّبُ بِالْأَيْدِي .	Yalan saymaq	تُكْذِيبٌ	مُكْذَّبٌ	مُكْذَّبٌ	كَذَّبَ	يُكْذِّبُ	كَذَّبَ*	198

79	* نَزَلَ	نَزَلَ	مُنَزَّلَ	مُنَزَّلٌ	مُنَزَّلٌ	نَزَلَ	نَزَلَ	نَزَلَ	وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا	Nazil etmək
	حَمَلَ	يُحْمَلُ	حَمْلٌ	مُحْمَلٌ	مُحْمَلٌ	حَمَلَ	يُحْمَلُ	حَمَلَ	رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ	Yükləmək (kiməsə nəyisə)
	صَلَّى	يُصَلِّي	صَلَّى	مُصَلِّيٌ	مُصَلِّيٌ	صَلَّى	يُصَلِّي	صَلَّى	وَلَكَ نُصَلِّي... :: ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ ::	Namaz qılmaq; salavat gətirmək
	صَوَّرَ	يُصَوِّرُ	صَوَّرَ	مُصَوِّرٌ	مُصَوِّرٌ	صَوَّرَ	يُصَوِّرُ	صَوَّرَ	هُوَ اللهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ	Surət vermək
	ضَلَّلَ	يُضِلُّ	ضَلَّلَ	مُضِلٌّ	مُضِلٌّ	ضَلَّلَ	يُضِلُّ	ضَلَّلَ	أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ	Azdırmaq
	عَدَّدَ	يُعَدُّ	عَدَّدَ	مُعَدَّدٌ	مُعَدَّدٌ	عَدَّدَ	يُعَدُّ	عَدَّدَ	الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ .	çox-çox saymaq
	فَرَّقَ	يُفَرِّقُ	فَرَّقَ	مُفَرِّقٌ	مُفَرِّقٌ	فَرَّقَ	يُفَرِّقُ	فَرَّقَ	لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ	Ayırmaq, fərqləndirmək
	قَطَعَ	يُقَطِّعُ	قَطَعَ	مُقَطِّعٌ	مُقَطِّعٌ	قَطَعَ	يُقَطِّعُ	قَطَعَ	وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ	Doğramaq
	كَأَفَ	يُكَأِفُ	كَأَفَ	مُكَأِفٌ	مُكَأِفٌ	كَأَفَ	يُكَأِفُ	كَأَفَ	لَا يَكْفُ اللهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا	Yükləmək,
	مَدَّدَ	يُمَدِّدُ	مَدَّدَ	مُمَدَّدٌ	مُمَدَّدٌ	مَدَّدَ	يُمَدِّدُ	مَدَّدَ	فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ .	uzatmaq

Düzəltmə formalar: DF-3. Əlavə əlif فَعَلَ (بَابُ مَفَاعَلَةٍ)
فَاعِلٌ يُفَاعِلُ فَاعِلٌ مَفَاعِلٌ مَفَاعِلٌ مَفَاعَلَةٌ

31	* جَاهَدَ	يُجَاهِدُ	جَاهِدٌ	مُجَاهِدٌ	مُجَاهِدٌ	جَاهَدَ	يُجَاهِدُ	جَاهَدَ	وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ	Çalışmaq; cihad etmək
20	بَارَكَ	يُبَارِكُ	بَارِكٌ	مُبَارِكٌ	مُبَارِكٌ	بَارَكَ	يُبَارِكُ	بَارَكَ	اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ::	Bərəkət vermək
44	* نَادَى	يُنَادِي	نَادٍ	مُنَادٍ	مُنَادٍ	نَادَى	يُنَادِي	نَادَى	فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ .	Çağırmaq
	أَخَذَ	يُؤَاخِذُ	أَخَذَ	مُواخِذٌ	مُواخِذٌ	أَخَذَ	يُؤَاخِذُ	أَخَذَ	رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا	Cəzalandırmaq
	حَاسِبٌ	يُحَاسِبُ	حَاسِبٌ	مُحَاسِبٌ	مُحَاسِبٌ	حَاسِبٌ	يُحَاسِبُ	حَاسِبٌ	وَأِنْ تَبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخَفُّوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ	Hesaba çəkmək
	خَادِعٌ	يُخَادِعُ	خَادِعٌ	مُخَادِعٌ	مُخَادِعٌ	خَادِعٌ	يُخَادِعُ	خَادِعٌ	يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا	Aldatmağa çalışmaq
	رَأَى	يُرَآءَى	رَأَى	مُرَآءٍ	مُرَآءٍ	رَأَى	يُرَآءَى	رَأَى	الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ	Özünü göstərmək, riyakarlıq etmək

أَنَا آسِفٌ جِدًّا سَامِحِي!	Bağışlamaq	مُسَامِحَةٌ	مُسَامِح	مُسَامِح	سَامِح	يُسَامِحُ	سَامِحٌ	
::								
وَلَا يَعْزُ مِنْ عَائِيَّتِ ::	Düşmənçilik etmək	مُعَادَاةٌ	مُعَادَى	مُعَادٍ	عَادٍ	يُعَادِي	عَادَى	
وَأَجْبِرُنِي وَعَافِنِي وَأَرْزُقْنِي وَأَرْفَعْنِي ::	Sağaltmaq; qorumaq	مُعَافَاةٌ	مُعَافَى	مُعَافٍ	عَافٍ	يُعَافِي	عَافَى	
شِفَاءً لَأُغَادِرُ سَقَمًا ::	tərk etmək	مُعَادِرَةٌ	مُعَادِر	مُعَادِرٍ	غَادِرٍ	يُغَادِرُ	غَادَرَ	
إِنَّهُ لَا يَنْزِلُ مِنْ وَائِيَّتِ ::	Dostluq etmək	مُؤَالَاةٌ	مُؤَالَى	مُؤَالٍ	وَالٍ	يُؤَالِي	وَالِيٌ	

DƏRS – 58 TƏKRAR (Düzəltmə formalar/Əlavə hərfi olan fellər)

Düzəltmə formalar: DF-4. Əlavə həmzə فَعَلَ (بَابُ إِفْعَالٍ)								
أَفْعَلُ يُفْعِلُ أَفْعِلُ مَفْعِلٌ مَفْعَلٌ إِفْعَالٌ								
اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ	Çıxartmaq	إِخْرَاجٌ	مُخْرِجٌ	مُخْرِجٌ	أَخْرَجٌ	يُخْرِجُ	أَخْرَجَ*	108
إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ	Yaxşılıq etmək	إِحْسَانٌ	مُحْسِنٌ	مُحْسِنٌ	أَحْسَنٌ	يُحْسِنُ	أَحْسَنَ	72
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ .	Şərik qoşmaq	إِشْرَاكٌ	مُشْرِكٌ	مُشْرِكٌ	أَشْرِكٌ	يُشْرِكُ	أَشْرَكَ*	120
يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ	Islah etmək, düzəltmək	إِصْلَاحٌ	مُصْلِحٌ	مُصْلِحٌ	أَصْلَحٌ	يُصْلِحُ	أَصْلَحَ	40
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ	Nazil etmək	إِنزَالٌ	مُنزِلٌ	مُنزِلٌ	أَنْزَلَ	يُنزِلُ	أَنْزَلَ*	190
مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ::	Azdırmaq	إِضْلَالٌ	مُضِلٌّ	مُضِلٌّ	أَضَلَّ	يُضِلُّ	أَضَلَّ*	68
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ	İqamə etmək, düzəltmək	إِقَامَةٌ	مُقَامٌ	مُقِيمٌ	أَقَمَ	يُقِيمُ	أَقَامَ	67
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا ::	Öldürmək	إِمَاتَةٌ	مَمَاتٌ	مُمِيتٌ	أَمَاتَ	يُمِيتُ	أَمَاتَ	21
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَاللَّيْلَةَ النَّشُورُ :: يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ ::	Diriltmək, həyat vermək	إِحْيَاءٌ	مُحْيَا	مُحْيِي	أَحْيَا	يُحْيِي	أَحْيَا	53
Bu kursda bu söz gəlmir, onun 3hərfli müqabil رأى gelir. (((أَرَأَيْتَ الَّذِي يَكْتَدِبُ بِالَّذِينَ)))	Göstərmək	إِرَاءَةٌ	مُرٌّ	مُرٌّ	أَرَّ	يُرِي	أَرَى*	
وَإِنْ تُبْذُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوهُ يُحَاسِبِكُمْ بِهِ اللَّهُ	Gizlətmək	إِخْفَاءٌ	مُخْفِي	مُخْفِي	أَخْفَى	يُخْفِي	أَخْفَى	18

41	أَغْنَى	يُغْنِي	أَغْنَى	مُغْنِي	مُغْنَى	إِغْنَاء	Varlandımaq, qurtarmaq	مَا أَعْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ .
782	أَمَنَ *	يُؤْمِنُ	أَمِنَ	مُؤْمِنٌ	مُؤْمِنٌ	إِيمَانٌ	İman gətirmək, inanmaq	اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا
274	آتَى *	يُؤْتِي	آتَى	مُؤْتِي	مُؤْتِي	إِيْتَاءٌ	Vermək	رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
36	أَبْصَرَ	يُبْصِرُ	أَبْصِرُ	مُبْصِرٌ	مُبْصِرٌ	إِبْصَارٌ	Görmək	وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ .
135	أَرْسَلَ	يُرْسِلُ	أَرْسِلُ	مُرْسِلٌ	مُرْسِلٌ	إِرْسَالٌ	Göndərmək	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ .
72	أَسْلَمَ *	يُسَلِّمُ	أَسْلِمُ	مُسْلِمٌ	مُسْلِمٌ	إِسْلَامٌ	Təslim olmaq; islamı qəbul etmək	أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ::
40	أَفْلَحَ	يُفْلِحُ	أَفْلِحُ	مُفْلِحٌ	مُفْلِحٌ	إِفْلَاحٌ	Nicata çatmaq	وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ .
70	أَنْذَرَ	يُنْذِرُ	أَنْذِرُ	مُنْذِرٌ	مُنْذِرٌ	إِنْذَارٌ	Xəbərdarlıq etmək; qorxutmaq	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ .
17	أَنْعَمَ	يُنْعِمُ	أَنْعِمُ	مُنْعِمٌ	مُنْعِمٌ	إِنْعَامٌ	Nemət vermək	صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
69	أَنْفَقَ	يُنْفِقُ	أَنْفِقُ	مُنْفِقٌ	مُنْفِقٌ	إِنْفَاقٌ	Xərcləmək	وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ .
64	أَحَبَّ	يُحِبُّ	أَحِبُّ	مُحِبٌّ	مُحِبٌّ	إِحْبَابٌ	Sevmək	أَلَنْ تَتَالَوْا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ .
139	أَرَادَ *	يُرِيدُ	أَرِدُ	مُرِيدٌ	مُرِيدٌ	إِرَادَةٌ	İstəmək	إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ .
65	أَصَابَ	يُصِيبُ	أَصِيبُ	مُصِيبٌ	مُصِيبٌ	إِصَابَةٌ	toxunmaq	اللَّهُمَّ أَجْرُنِي فِي مُصِيبَتِي ::
74	أَطَاعَ	يُطِيعُ	أَطِعُ	مُطِيعٌ	مُطِيعٌ	إِطَاعَةٌ	İtaət etmək	وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا .
17	أَدْرَى	يُدْرِي	أَدْرِ	مُدْرِيٌّ	مُدْرِيٌّ	إِدْرَاءٌ	Bildirmək	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ .
72	أَوْحَى	يُوحِي	أَوْحِ	مُوحٍ	مُوحٍ	إِيْحَاءٌ	Vəhy etmək	إِنلُ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ
	أَعَدَّ	يُعِدُّ	أَعِدُّ	مُعِدٌّ	مُعِدٌّ	إِعْدَادٌ	Hazırlamaq	أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا .
	أَزَلَّ	يُزِلُّ	أَزِلُّ	مُزِلٌّ	مُزِلٌّ	إِزْلَالٌ	çaşdırmaq, günaha salmaq	أَعُودُ بِكَ أَنْ... أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ
	أَلْفٌ	يُؤَالِفُ	أَلِفٌ	مُؤَالِفٌ	مُؤَالِفٌ	إِيْلَافٌ	vərdiş etmək, cəm olmaq	لِيَأْيَلَفَ قُرَيْشٍ .
	أَبْدَى	يُبْدِي	أَبْدِ	مُبْدِيٌّ	مُبْدِيٌّ	إِبْدَاءٌ	əşkar etmək	وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبِكُمْ بِهِ اللَّهُ
	أَتْنَى	يُتْنِي	أَتْنِ	مُتْنِيٌّ	مُتْنِيٌّ	إِتْنَاءٌ	Tərifləmək	وَنُنَبِّئُكَ عَلَىٰ خَيْرٍ ::

وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ	əhatə etmək	إِحَاطَةٌ	مُحَاطٌ	مُحِيطٌ	أَحِطُ	يُحِيطُ	أَحَاطَ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا	xəta etmək	إِخْطَاءٌ	-	مُخْطِئٌ	أَخْطِئُ	يُخْطِئُ	أَخْطَأَ
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ .	əbədi yaşatmaq	إِخْلَادٌ	مُخْلَدٌ	مُخْلِدٌ	أَخْلَدُ	يُخْلِدُ	أَخْلَدَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَعَاقَانِي ::	Aparmaq	إِذْهَابٌ	مُذْهَبٌ	مُذْهِبٌ	أَذْهَبُ	يُذْهِبُ	أَذْهَبَ
الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ	Yedizdirmək	إِطْعَامٌ	مُطْعَمٌ	مُطْعِمٌ	أَطْعِمُ	يُطْعِمُ	أَطْعَمَ
اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَىٰ نِكَرِكَ ::	Kömək etmək	إِعَانَةٌ	مُعَانٌ	مُعِينٌ	أَعِنُ	يُعِينُ	أَعَانَ
إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكُوفِرَ .	Vermək	إِعْطَاءٌ	مُعْطَى	مُعْطِي	أَعْطِي	يُعْطِي	أَعْطَى
وَمَا كُنَّا لَهُ مُفْرِنِينَ .	gücü çatmaq; yanaşı tutmaq	إِفْرَانٌ	مُقْرَنٌ	مُقْرِنٌ	أَقْرِنُ	يُقْرِنُ	أَقْرَنَ
تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ::	hörmətləndirmək	إِكْرَامٌ	مُكْرَمٌ	مُكْرِمٌ	أَكْرِمُ	يُكْرِمُ	أَكْرَمَ
لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ	Məcbur etmək	إِكْرَاهٌ	مُكْرَهٌ	مُكْرِهٌ	أَكْرِهُ	يُكْرِهُ	أَكْرَهَ
إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِ مُلْحِقٌ ::	çatmaq	إِلْحَاقٌ	مُلْحَقٌ	مُلْحِقٌ	أَلْحِقُ	يُلْحِقُ	أَلْحَقَ
الْهَآكِمُ النَّكَاتِرُ .	yayındırmaq	إِلْهَاءٌ	مُلْهَى	مُلْهِي	أَلْهِ	يُلْهِي	أَلْهَى
أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ	Xəbər vermək	إِنْبَاءٌ	مُنْبِئٌ	مُنْبِئِي	أَنْبِئُ	يُنْبِئُ	أَنْبَأَ
فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ	Unutdurmaq	إِنْسَاءٌ	مُنْسِي	مُنْسِي	أَنْسِي	يُنْسِي	أَنْسَى
تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا	Varis etmək	إِوْرَاثٌ	مُورِثٌ	مُورِثٌ	أُورِثُ	يُورِثُ	أُورِثَ
وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ .	Yəqinliklə bilmək	إِيقَانٌ	مُوقِنٌ	مُوقِنٌ	أَيِّقِنُ	يُوقِنُ	أَيِّقَنَ

DƏRS – 59 TƏKRAR (Düzəltmə formalar/Əlavə hərfli fellər)

Düzəltmə formalar: DF-5. فَعَلَ Felində əlavə ت və و (بَابُ تَفَعُّلٍ)							
تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَفَعَّلَ مُتَفَعِّلٌ مُتَفَعِّلٌ تَفَعَّلَ							
يَعْظُمُ لِعَظْمِكُمْ تَذَكَّرُونَ .	Xatırlamaq, ibrət almaq	تَذَكَّرَ	مُتَذَكَّرٌ	مُتَذَكِّرٌ	تَذَكَّرُ	يَتَذَكَّرُ*	51
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .	Fikirləşmək	تَفَكَّرَ	مُتَفَكَّرٌ	مُتَفَكِّرٌ	تَفَكَّرُ	يَتَفَكَّرُ	17
بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ ::	Təvəkkül etmək	تَوَكَّلَ	مُتَوَكِّلٌ	مُتَوَكِّلٌ	تَوَكَّلُ	يَتَوَكَّلُ	44
قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ	Aydın olmaq	تَبَيَّنَ	مُتَبَيِّنٌ	مُتَبَيِّنٌ	تَبَيَّنَ	يَتَبَيَّنُ	18

79	تَوَلَّى	يَتَوَلَّى	تَوَلَّى	مُتَوَلَّى	مُتَوَلَّى	مُتَوَلَّى	تَوَلَّى	Dost tutmaq; üz çevirmək	مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ، وَتَوَلَّيْنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ ::
	تَأَخَّرَ	يَتَأَخَّرُ	تَأَخَّرَ	مُتَأَخَّرٌ	مُتَأَخَّرٌ	مُتَأَخَّرٌ	تَأَخَّرَ	Gecikmək	تَعَالَوْا عَلَى الْوَقْتِ . لَا تَتَأَخَّرُوا ::
	تَصَدَّعَ	يَتَصَدَّعُ	تَصَدَّعَ	مُتَصَدَّعٌ	مُتَصَدَّعٌ	مُتَصَدَّعٌ	تَصَدَّعَ	yarılmaq	لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
	تَصَدَّقَ	يَتَصَدَّقُ	تَصَدَّقَ	مُتَصَدِّقٌ	مُتَصَدِّقٌ	مُتَصَدِّقٌ	تَصَدَّقَ	Sədəqə vermək	وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ
	تَطَهَّرَ	يَتَطَهَّرُ	تَطَهَّرَ	مُتَطَهِّرٌ	مُتَطَهِّرٌ	مُتَطَهِّرٌ	تَطَهَّرَ	Təmizlənmək	وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ ::
	تَعَلَّمَ	يَتَعَلَّمُ	تَعَلَّمَ	مُتَعَلِّمٌ	مُتَعَلِّمٌ	مُتَعَلِّمٌ	تَعَلَّمَ	Öyrənmək	خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ ::
	تَفَرَّقَ	يَتَفَرَّقُ	تَفَرَّقَ	مُتَفَرِّقٌ	مُتَفَرِّقٌ	مُتَفَرِّقٌ	تَفَرَّقَ	Parçalanmaq, ayrılmaq	وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا
	تَفَضَّلَ	يَتَفَضَّلُ	تَفَضَّلَ	مُتَفَضِّلٌ	مُتَفَضِّلٌ	مُتَفَضِّلٌ	تَفَضَّلَ	Üstün olmaq	تَفَضَّلُوا مَعَنَا تَفَضَّلْ ::
	تَقَبَّلَ	يَتَقَبَّلُ	تَقَبَّلَ	مُتَقَبِّلٌ	مُتَقَبِّلٌ	مُتَقَبِّلٌ	تَقَبَّلَ	Qəbul etmək	عِيدٍ مُّبَارَكٍ، تَقَبَّلَ اللَّهُ مِنَّا وَمِنْكُمْ ::
	تَكَبَّرَ	يَتَكَبَّرُ	تَكَبَّرَ	مُتَكَبِّرٌ	مُتَكَبِّرٌ	مُتَكَبِّرٌ	تَكَبَّرَ	Təkəbbürlük etmək	الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
	تَكَلَّمَ	يَتَكَلَّمُ	تَكَلَّمَ	مُتَكَلِّمٌ	مُتَكَلِّمٌ	مُتَكَلِّمٌ	تَكَلَّمَ	danışmaq	أَنَا لَا أَتَكَلَّمُ الْعَرَبِيَّةَ ::

Düzəltmə formalar: DF-6. فَعَلٌ Felində əlavə t və əlif (باب تَفَاعُل)

تَفَاعَلَ يَتَفَاعَلُ تَفَاعَلَ مُتَفَاعِلٌ مُتَفَاعِلٌ تَفَاعَلَ

9	تَسَاءَلَ	* يَتَسَاءَلُ	تَسَاءَلَ	مُتَسَاءِلٌ	مُتَسَاءِلٌ	مُتَسَاءِلٌ	تَسَاءَلَ	Bir birindən soruşmaq	وَأَنفُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ
8	تَبَارَكَ	يَتَبَارَكُ	تَبَارَكَ	مُتَبَارِكٌ	مُتَبَارِكٌ	مُتَبَارِكٌ	تَبَارَكَ	Bərəkətli, mübarək olmaq	وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ ::، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ::
7	تَعَالَى	يَتَعَالَى	تَعَالَى	مُنْعَالٌ	-	مُنْعَالٌ	تَعَالَى	Uca olmaq	وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ ::
	تَكَاتَرَ	يَتَكَاتَرُ	تَكَاتَرَ	مُتَكَاتِرٌ	مُتَكَاتِرٌ	مُتَكَاتِرٌ	تَكَاتَرَ	Çoxaltmaq	أَلِهَاتِكُمُ التَّكَاثُرُ .
6	تَوَاصَى	يَتَوَاصَى	تَوَاصَى	مُتَوَاصِيٌ	مُتَوَاصِيٌ	مُتَوَاصِيٌ	تَوَاصَى	Bir birinə tövsiyə etmək	وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ .

Düzəltmə formalar: DF-7. فَعَلٌ Felində əlavə əlif və n (باب اِنْفِعَال)

اِنْفَعَلَ يَنْفَعِلُ اِنْفَعَلَ مُنْفَعِلٌ مُنْفَعِلٌ اِنْفَعَلَ

20	اِنْقَلَبَ	* يَنْقَلِبُ	اِنْقَلَبَ	مُنْقَلِبٌ	مُنْقَلِبٌ	مُنْقَلِبٌ	اِنْقَلَبَ	Çevrilmək, dönmək	وَأَنَا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ.
----	------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------------	---

اِنْفَصَمَ	يُنْفَصِمُ	اِنْفَصِمَ	مُنْفَصِمٌ	مُنْفَصِمٌ	اِنْفِصَامٌ	اِنْفِصَامٌ	qırılmaq, qopmaq	لَا اِنْفِصَامَ لَهَا
Düzəltmə formalar: DF-8. فَعَلَ Felində əlavə əlif və ت (بَابِ اِفْتِعَالِ) اِفْتَعَلَ يَفْتَعِلُ اِفْتَعِلُ مَفْتَعِلٌ مَفْتَعِلٌ اِفْتِعَالٌ								
اِتَّبَعَ	يَتَّبِعُ	اِتَّبَعُ	مُتَّبِعٌ	مُتَّبِعٌ	اِتِّبَاعٌ	اِتِّبَاعٌ	Tabə olmaq, ardınca getmək	وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا
اِتَّبَعَى	يَتَّبَعِي	اِتَّبَعِ	مُتَّبَعِي	مُتَّبَعِي	اِتِّبَاعٌ	اِتِّبَاعٌ	Axtarmaq; istəmək	اِيش تَبَعَا
اِخْتَلَفَ	يَخْتَلِفُ	اِخْتَلَفَ	مُخْتَلِفٌ	مُخْتَلِفٌ	اِخْتِلَافٌ	اِخْتِلَافٌ	Ixtilaf etmək	وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَقَرَّوْا وَاجْتَلَفُوا
اِتَّخَذَ	يَتَّخِذُ	اِتَّخَذَ	مُتَّخِذٌ	مُتَّخِذٌ	اِتِّخَاذٌ	اِتِّخَاذٌ	Tutmaq	إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا
اِتَّقَى	يَتَّقِي	اِتَّقَ	مُتَّقٍ	مُتَّقٍ	اِتِّقَاءٌ	اِتِّقَاءٌ	Qorunmaq	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
اِهْتَدَى	يَهْتَدِي	اِهْتَدَى	مُهْتَدٍ	مُهْتَدٍ	اِهْتِدَاءٌ	اِهْتِدَاءٌ	Düz yol tapmaq, düz yol ilə getmək	وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ .
اِنْتَهَى	يَنْتَهِي	اِنْتَهَى	مُنْتَهٍ	مُنْتَهٍ	اِنْتِهَاءٌ	اِنْتِهَاءٌ	Qurtarmaq	خَلَّصَ (اِنْتَهَى) ::
اجْتَمَعَ	يَجْتَمِعُ	اجْتَمَعَ	مُجْتَمِعٌ	مُجْتَمِعٌ	اجْتِمَاعٌ	اجْتِمَاعٌ	Toplanmaq	عِنْدِي اجْتِمَاعٌ ::
اجْتَنَبَ	يَجْتَنِبُ	اجْتَنَبَ	مُجْتَنِبٌ	مُجْتَنِبٌ	اجْتِنَابٌ	اجْتِنَابٌ	çəkinmək	اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ
اسْتَوَى	يَسْتَوِي	اسْتَوَى	مُسْتَوِيٌّ	مُسْتَوِيٌّ	اِسْتِوَاءٌ	اِسْتِوَاءٌ	Bərabər olmaq, yüksəlmək	لَا يَسْتَوِي اَصْحَابُ النَّارِ وَاَصْحَابُ الْجَنَّةِ
اطَّلَعَ	يَطَّلِعُ	اطَّلَعَ	مُطَّلِعٌ	مُطَّلِعٌ	اطِّلَاعٌ	اطِّلَاعٌ	taniş olmaq; yüksəlmək	الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْئِدَةِ .
اِكْتَسَبَ	يَكْتَسِبُ	اِكْتَسَبَ	مُكْتَسِبٌ	مُكْتَسِبٌ	اِكْتِسَابٌ	اِكْتِسَابٌ	Qazanmaq	لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اِكْتَسَبَتْ
اِنْتَظَرَ	يَنْتَظِرُ	اِنْتَظَرَ	مُنْتَظِرٌ	مُنْتَظِرٌ	اِنْتِظَارٌ	اِنْتِظَارٌ	Gözləmək	نَنْتَظِرُ شُوْبَا (قَلِيلًا) ::

DƏRS – 60 TƏKRAR (Düzəltmə form alar/əlavə hərfli fellər)

Düzəltmə formalar: DF-9. فَعَلَ Felində əlavə əlif və َ (بَابِ اِفْعَالِ) اِفْعَلَ يَفْعَلُ اِفْعَلٌ مَفْعَلٌ مَفْعَلٌ اِفْعَالٌ							
Bu sözlərə aid nümunələr bu kursda verilmir. Bunlar DF-9 formalara misal olaraq verilir. فعل ثلاثي مزيد (فيه)	Ağ olmaq	اِبْيَضَّ	مُبْيِضٌ	مُبْيِضٌ	اِبْيَاضٌ	اِبْيَاضٌ	اِبْيَضٌ
	Qırmızı olmaq	اِحْمَرَّ	مُحْمَرٌ	مُحْمَرٌ	اِحْمَرٌّ	اِحْمَرٌّ	اِحْمَرٌّ
	Qara olmaq	اِسْوَدَّ	مُسْوَدٌ	مُسْوَدٌ	اِسْوَدٌّ	اِسْوَدٌّ	اِسْوَدٌّ

Düzəltmə formalar: DF-10. فَعَلَ Felində əlavə است (بَابِ اسْتَفْعَلَ)							
اسْتَفْعَلَ يَسْتَفْعِلُ اسْتَفْعِلْ مُسْتَفْعِلٌ مُسْتَفْعَلٌ اسْتَفْعَلْ							
42	اسْتَعْفَرَ * فِرُّ	اسْتَعْفَرَ	مُسْتَعْفِرٌ	مُسْتَعْفِرٌ	اسْتَعْفِرُ	اسْتَعْفِرُ	اسْتَعْفِرُ اللهُ، ::
28	اسْتَجَابَ	يَسْتَجِيبُ	اسْتَجِبُ	مُسْتَجِيبٌ	مُسْتَجَابٌ	اسْتَجَابَ	وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
42	اسْتَطَاعَ	يَسْتَطِيعُ	اسْتَطِعَ	مُسْتَطِيعٌ	مُسْتَطَاعٌ	اسْتَطَاعَ	وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ::
47	اسْتَقَامَ	يَسْتَقِيمُ	اسْتَقِمَ	مُسْتَقِيمٌ	مُسْتَقَامٌ	اسْتَقَامَ	اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ .
	اسْتَرَاخَ	يَسْتَرِيحُ	اسْتَرَحَ	مُسْتَرِيحٌ	مُسْتَرَاخٌ	اسْتَرَاخَ	اسْتَرَحَ اجْلِسْ اجْلِسُوا ::
	اسْتَعَانَ	يَسْتَعِينُ	اسْتَعِنَ	مُسْتَعِينٌ	مُسْتَعَانَ	اسْتَعَانَ	إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ .
	اسْتَمْسَكَ	يَسْتَمْسِكُ	اسْتَمْسَكَ	مُسْتَمْسِكٌ	مُسْتَمْسَكَ	اسْتَمْسَكَ	فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى

(اسم مفعول) Məful və (مَجْهُول) Məchul

Misal	مَجْهُول Məchul			مَعْرُوف Məlum			Mənası
	اسم مفعول	مضارع	ماضي	اسم فاعل	مضارع	ماضي	
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ .	مَوْلُودٌ	وُلِدَ	وُلِدَ	وَالِدٌ	يَلِدُ	وَلَدَ	Doğmaq
ثُمَّ لِنُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ	مَسْئُولٌ	يُسْأَلُ	سُئِلَ	سَائِلٌ	يَسْأَلُ	سَأَلَ	Soruşmaq
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ	مَنْفُوشٌ	يُنْفَشُ	نُفِشَ	نَافِشٌ	يُنْفِشُ	نَفِشَ	didmək
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ .	مَأْكُولٌ	يُوكَلُ	أُكِلَ	آكِلٌ	يَأْكُلُ	أَكَلَ	Yemək
كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ .	مُنْبُودٌ	يُنْبَذُ	نُبِذَ	نَابِذٌ	يُنْبِذُ	نَبَذَ	Atmaq
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أظْلِمَ أَوْ أَظْلَمَ	مَظْلُومٌ	يُظْلَمُ	ظَلِمَ	ظَالِمٌ	يُظْلِمُ	ظَلَّمَ	Zülm etmək
وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ	مَحْمُودٌ	يُحْمَدُ	حُمِدَ	حَامِدٌ	يَحْمَدُ	حَمَدَ	Həmd etmək
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ	مَغْضُوبٌ	يُغْضَبُ	غُضِبَ	غَاضِبٌ	يُغْضِبُ	غَضِبَ	Qəzəblənmək
إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ	مَجْهُولٌ	يُجْهَلُ	جُهِلَ	جَاهِلٌ	يَجْهَلُ	جَهَلَ	Cəhil olmaq

وَقِنِي شرًّا مَا قَضَيْتَ إِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ ::	مَقْضِي	يُقْضَى	قُضِيَ	قَاضٍ	يَقْضِي	قَضَى	Hökm vermək, ödəmək
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ	مَبْثُوثٍ	يُبْثُ	بُتَّ	بَاتَّ	يُبْثُ	بَتَّ	Yaymaq
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ... أَعُوذُ بِكَ أَنْ... أُرَزَّ أَوْ أُرَزَّ	مُضِلَّ	يُضَلُّ	أُضِلَّ	مُضِلَّ	يُضِلُّ	أُضِلَّ	Azdırmaq
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ	مُنزِل	يُنزِلُ	أُنزِلَ	مُنزِل	يُنزِلُ	أُنزِلَ	Nazil etmək
أَنْتَ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ	مُوحَى	يُوحَى	أُوحَى	مُوحٍ	يُوحِي	أُوحَى	Vəhy etmək

Fellə gələn ön şəkilçilər (الفعل + صِلَةُ الْعَلِّ)

- Hər dilin özünə məxsus şəkilçi və ön şəkilçisi istifadə stili var. Misal olaraq:

أمنت بالله Mən Allaha iman gətirmişəm; Я уверовала в Аллаха
Yuxarıki cümlələrin üçü də eyni məna daşıyır – İman gətirdim mənasını, lakin hər dildə şəkilçi müxtəlifdir.

- Eyni dildə müxtəlif fellər müxtəlif şəkilçilərlə istifadə olunur.

Misal: Mən ona dedim. Mən onunla danışdım.

- Bəzən, ərəb dilində cümlədə mövcud şəkilçi, tərcümədə başqa şəkilçi ilə əvəz olunmalı yaxud buraxılmalıdır. Misal:

Allahın dininə daxil olurlar	يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ
Məni bağışla	اغْفِرْ لِي

- Bəzən ərəb dilində cümlədə şəkilçi yoxdur, amma tərcümədə əlavə olunmalıdır.

Mən Allahdan bağışlanma diləyirəm	أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ
Məni əzabından qoru	قِنِي عَذَابِكَ

- Şəkilçinin dəyişilməsi mənanın dəyişilməsinə gətirir.

Misallar:

Ərəbcə: صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلِّ لِرَبِّكَ
Azərbaycanca: Mühəmmədə salavat göndər! Rəbbin üçün namaz qıl!

تَابَ إِلَيَّ، تَابَ عَلَيَّ، رَغِبَ إِلَيَّ، رَغِبَ عَنِّي، دَعَا عَلَيَّ، دَعَا لِي، دَهَبَ، دَهَبَ بِي، دَهَبَ عَنِّي

Nəticə: Tərcümə mətnində ön şəkilçisinin olmaması, dəyişilməsi və yaxud əlavə olunması sizi çaşdırmasın. Felin öz dilinizdə necə işləndiyinə baxın.

Ön şəkilçisi ilə və onsuz işlənən fellərə dair misallar

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ .	Gəldi	آتَى
-------------------------------------	-------	------

Bu kursda misal verilmir	Gətirdi	أَتَى ب
إِيشُن نَبِغَاء (نَبِغِي) ، أَبِغِي (أَبِغِي) مُوِيَا (المَاء) بَارِد ::	Axtardı	بَعَى
Bu kursda misal verilmir	Həddini aşdı (kiməsə qarşı)	بَعَى عَلَى
أَسْتَغْفِرُكَ وَآتُوبُ إِلَيْكَ ::	Tövbə etdi	تَابَ، تَابَ إِلَى
و تَبَّ عَلَيْنَا	Tövbəni qəbul etdi	تَابَ عَلَى
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ .	Gəldi	جَاءَ
Bu kursda misal verilmir	Gətirdi	جَاءَ ب
لَا زِمَ (عَلَى أَنْ) أَذْهَبَ ::	Getdi	ذَهَبَ
Bu kursda misal verilmir	Apardı	ذَهَبَ ب
Bu kursda misal verilmir	Uzaqlaşdı	ذَهَبَ عَن
Bu kursda misal verilmir	Razı oldu	رَضِيَ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ::	Razı qaldı (kimdənsə)	رَضِيَ عَن
Bu kursda misal verilmir	Vurdu	ضَرَبَ
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنَاسٍ لِّعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .	Misal çəkdi	ضَرَبَ مَثَلًا
وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا	əff etdi	عَفَا عَن
وَقِنِي شرًّا مَا قَضَيْتَ إِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُفْضَى عَلَيْكَ ::	Höküm verdi, əmr etdi	قَضَى
Bu kursda misal verilmir	arasında hökm verdi	قَضَى بَيْنَ

Əlavə misallar:

وَنُنَبِّئُكَ عَلَيْكَ الْخَيْرَ ::	(Kimisə) təriflədi	أَنْبَأَ عَلَى
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ	əhatə etdi	أَحَاطَ ب
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَدَى وَعَافَانِي ::	götürdü	أَذْهَبَ عَن
أُرْسَلْتُ إِلَيْهِمْ	Göndərdi	أُرْسِلَ إِلَى
وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ	(kiməsə) cavab verdi	اسْتَجَابَ ل
فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى	(nədənsə) yapışdı	اسْتَمْسَكَ ب
اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ ::	(nəyəsə) kömək etdi	أَعَانَ عَلَى
مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ .	mənəfət verdi, qurtardı	أَغْنَى عَن
سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ .	idarə etmək	أَقْرَنَ ل
إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ ::	yetişmək	أَلْحَقَ ب
إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ	Nəyisə əmr etdi	أَمَرَ ب

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ ، وَتُؤْمِنُ بِكَ وَتَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ :: ، فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ أُنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ . أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	Nəyəsə iman gətirdi	أَمَنْ بِ
وَبَارِكْ لِي فِيمَا أُعْطَيْتَ :: ، بَارِكْ اللَّهُ فَيْكَ :: وَأْتُوبُ إِلَيْهِ ::	kiməsə nədəsə bərəkət vermək	بَارِكْ لِي ... فِي..
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ .	nəyinsə adı ilə bir- birindən istəmək	تَسَاءَلْ بِ
وَتُؤْمِنُ بِكَ وَتَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ :: يُحَاسِبُكُمْ بِهِ اللَّهُ	Bir birinə tövsiyyə etmək	تَوَاصَى بِ
وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ .	Təvəkkül etmək	تَوَكَّلْ عَلَى
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا	nəyəsə görə hesaba çəkmək	حَاسَبَ بِ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ :: إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ . وَقَالَتْ أَخْرِجْ عَلَيَّهِنَّ وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا .	nəyəsə həvəsləndirmək	حَضَّ عَلَى
سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ :: الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ :: فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ . ، وَأَلِّكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ ::	üzərinə yükləmək	حَمَلَ عَلَى
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ :: قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي :: ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِّنْ عِنْدِكَ :: أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّنِّ . فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أُعْطِيَتْ وَلَا مُعْطِيَّ لِمَا مَنَعَتْ وَلَا يَنْفَعُ ذَالِجِدِّ مِنْكَ الْجَدُّ ::	Gəlin, tələsin	حَيَّ عَلَى
وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ، إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ	Xəbərdar olmaq	خَبَرَ بِ
	Çıxmaq	خَرَجَ عَلَى
	Daxil olmaq	دَخَلَ فِي
	ittiham etmək	رَمَى بِ
	Qulaq asmaq	سَمِعَ لِي
	Səhlənkar olmaq	سَهًا عَنِ
	Salavat göndərmək	صَلَّى عَلَى
	Namaz qılmaq (kiminsə üçün)	صَلَّى لِي
	(kimə,nəyə) sığınmaq (nədən,kimdən)	عَادَ بِ... مِنْ
	Bağışlamaq	غَفَرَ لِي
	Yalan saymaq	كَذَّبَ بِ
	Küfr etmək	كَفَرَ بِ
	Mane olmaq	مَنَعَ لِي
	Vermək	أَعْطَى لِي
	Qadağan etmək	نَهَى عَنِ

Məkan zərfi اِسْمُ ظَرْفِ مَكَانٍ

Feldən məkan zərfi düzəltməyin bir neçə forması var. Aşağıda 3 metod göstərilib. Fellərin çoxsu bu kursda keçdiyimiz fellərdir.

Məkan zərfi 2-ci forma	مَفَاعِلِ cəm	مَفْعِلِ tək	فَعَلٌ
Səcdə yeri, məscid	مَسَاجِدٍ	مَسْجِدٍ	سَجَدَ
Məclis	مَجَالِسٍ	مَجْلِسٍ	جَلَسَ
camel-born litter	مَحَامِلٍ	مَحْمِلٍ	حَمَلَ
resort; reference	مَرَاجِعٍ	مَرْجِعٍ	رَجَعَ
stopping place; house	مَنَازِلٍ	مَنْزِلٍ	نَزَلَ
Gün doğan yer, məşriq	مَشَارِقٍ	مَشْرِقٍ	شَرَقَ
Gün batan yer, məğrib	مَغَارِبٍ	مَغْرِبٍ	عَرَبَ
Giriş yeri	مَوَالِجٍ	مَوْلِجٍ	وَلَجَ
Doğum yeri/ vaxtı	مَوَالِدٍ	مَوْلِدٍ	وَلَدَ
Məkan zərfi 3-cü forma	مَفَاعِلِ cəm	مَفْعَلَةٌ tək	فَعَلٌ
Azan verilən yer	مَآذِنٍ	مَأَذَنَةٌ	أَذِنَ
Mədrəsə, məktəb	مَدَارِسٍ	مَدْرَسَةٌ	دَرَسَ
folder, bag, wallet	مَحَافِظٍ	مَحْفَظَةٌ	حَفِظَ
Qəbirsanlıq	مَقَابِرٍ	مَقْبَرٌ	قَبَرَ
Kitabxana	مَكَاتِبٍ	مَكْتَبَةٌ	كَتَبَ
Məmləkət	مَمَالِكٍ	مَمْلَكَةٌ	مَلَكَ

Məkan zərfi 1-ci forma	مَفَاعِلِ cəm	مَفْعَلِ tək	فَعَلٌ
əminaman yer	مَأْمِنٍ	مَأْمَنٌ	أَمِنَ
Toplanma yeri	مَجَامِعٍ	مَجْمَعٌ	جَمَعَ
Gedilən yol, məzhəb	مَذَاهِبٍ	مَذْهَبٌ	ذَهَبَ
Zavod	مَصَانِعٍ	مَصْنَعٌ	صَنَعَ
Çıxış	مَخَارِجٍ	مَخْرَجٌ	خَرَجَ
Giriş	مَدَاخِلٍ	مَدْخَلٌ	دَخَلَ
Məbəd, ibadət olunan yer	مَعَابِدٍ	مَعْبَدٌ	عَبَدَ
Mənzərə, görünüş	مَنَاطِرٍ	مَنْظَرٌ	نَظَرَ
Ofis	مَكَاتِبٍ	مَكْتَبٌ	كَتَبَ
hearing distance, earshot	مَسَامِعٍ	مَسْمَعٌ	سَمِعَ
place of assembly; place of martyrdom	مَشَاهِدٍ	مَشْهَدٌ	شَهِدَ
landmark, roadsign	مَعَالِمٍ	مَعْلَمٌ	عَلِمَ
factory, place of work, laboratory	مَعَامِلٍ	مَعْمَلٌ	عَمِلَ
Yeməxana	مَطَاعِمٍ	مَطْعَمٌ	طَعَّمَ
su içən yer	مَشَارِبٍ	مَشْرَبٌ	شَرِبَ
Institut	مَعَاهِدٍ	مَعْهَدٌ	عَهِدَ
Tavaf olunan yer	مَطَائِفٍ	مَطَافٌ	طَافَ
Məqam	مَقَائِمٍ	مَقَامٌ	قَامَ
Məkan	مَكَائِنٍ	مَكَانٌ	كَانَ
Ziyarət yeri	مَزَائِرٍ	مَزَارٌ	زَارَ
sığınacaq	مَعَايِذٍ	مَعَاذٌ	عَاذَ
Yatmaq yeri; yuxu	مَنَائِمٍ	مَنَامٌ	نَامَ
Məkkədə səy olunan yer	مَسَاعٍ	مَسْعَى	سَعَى
goal; reach	مَرَامٍ	مَرْمَى	رَمَى
source, place for taking something	مَأْخِذٍ	مَأْخَذٌ	أَخَذَ
place to eat	مَأْكِلٍ	مَأْكَلٌ	أَكَلَ
sight, view	مَرَائٍ	مَرَأَى	رَأَى
starting point; fundamental concept	مَبَادِي	مَبْدَأٌ	بَدَأَ

